

Агуулга

БҮЛЭГ I. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА.....	2
I.I Төслийн товч мэдээлэл	2
I.II Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл.....	2
I.III Төслийн хүчин чадал	2
I.IV Төслийн талбайн байршил	2
БҮЛЭГ II. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ	3
БҮЛЭГ III. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	6
БҮЛЭГ IV. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	16
БҮЛЭГ V. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	17
БҮЛЭГ VI. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	18
БҮЛЭГ VII. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	22
БҮЛЭГ VIII. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	25
БҮЛЭГ IX. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	29
БҮЛЭГ X. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ	33
ДҮГНЭЛТ	34

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

БҮЛЭГ I. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

I.I Төслийн товч мэдээлэл

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-ний Дундговь аймгийн, Гурвансайхан сум, Гурвансайхан баг, Цагаантээг Гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төсөл

I.II Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Төсөл хэрэгжүүлэгч	“ҮНЭН БЭХ” ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар	9019086050
Регистрийн дугаар	6249264
Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн дугаар	MV-019041
Хаяг	Улаанбаатар, Хан-уул, 11-р хороо, богд жавзандамба, Империаал хаус 91/Г-1
Утас	99116850 88051013

I.III Төслийн хүчин чадал

Ил уурхайн үйл ажиллагаа нь жилийн турш тасралтгүй ажиллана. Уурхай нь хоногт 2 ээлжээр, ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 8 цагаар ажиллана. 2023 онд ил уурхай жилд 130.0 мян.м³ гантиг олборлон боловсруулж 45-50 мян.м³ цуллаг гантиг олборлохоор төлөвлөсөн.

I.IV Төслийн талбайн байршил

Цагаантээг гантигийн орд нь Улаанбаатар хотоос 380 км, Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт, сумын төвөөс зүүн урагш 29 км зайд Гурвансайхан багийн нутагт MV-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд оршино. Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт багтана.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

БҮЛЭГ II. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

Нөлөөлөл		ҮР ДАГАВАРЫН ЧАНАРЫН ҮНЭЛГЭЭ				
		НӨЛӨӨГҮЙ	БАГА	ДУНД	ИХ	АЮУЛТАЙ
<i>Эерэг нөлөөлөл</i>						
Төсөл хэрэгжиснээр орон нутгийн эдийн засагт эерэг нөлөөтэй байна.						
Төслөөс амьтны аймагт нөлөөлөх шууд нөлөөлөл байхгүй.						
<i>Сөрөг нөлөөлөл</i>						
Агаар	Төслийн бүтээн байгуулалтын ажлын үе шатанд машины утаа тортог, автомашины хөдөлгөөнөөр тоос үүсэж агаарт дэгдэх			MT		
	Шимт хөрс элэгдэж эвдэрснээс ургамлын нөмрөг талхлагдсанаас тоосжилт үүсэх			ST		
	Уурхайн тоног төхөөрөмжийн хөдөлгөөний нөлөөгөөр үүсэх тоос шороо мөн утгуурт ачигч, автомашины яндангаас ялгарах хий зэрэг нь агаар, орчныг бохирдуулна.		ST			
Хөрс бүрхэвч	Төсөл хэрэгжсэнээр газрыг тодорхой хэмжээгээр эвдрэлд оруулна. Элэгдэл эвдрэлд оруулах гол хүчин зүйл нь хүнд даацын машины хөдөлгөөн юм.				LT	
	Олон салаа зам гарган зорчих	ST				
	Машин техникийн эвдрэл гэмтэлээс үүдэн тос, тослох материалын асгаралтаас хөрс, ус бохирдох		ST			
	Ажилчдын ариун цэврийн газар болон хоолны газраас гарах шингэн хог хаягдлын байгууламж байхгүй, тэдгээрийн эвдрэл гэмтэл, дүүрэх зэрэг асуудлаас хөрс бохирдох		ST			
Эрүүл мэнд	Ажиллагсадын ихэнх нь дуу чимээ ихтэй орчинд ажиллахаар байгаа тул мэргэжлээс шалтгаалах өвчлөлд хялбар өртөх		ST			
	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл, зориулалтын ажлын нормт хувцасны хангалт, ашиглалтад анхааралтай хандаагүйгээс үйлдвэрлэлийн осолд өртөх		ST			
Урга млан бүрх	Хүнд машин техникийн хөдөлгөөнөөр орчны ургамлан бүрхэвч талхлагдах		ST			

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

	Ажиллагсад зориудын бус зам гарган явах нь ургамлан бүрхэвч суларч доройтох.	ST				
	Ажиллагсадын анхаарал болгоомжгүйгээс гал түймэр гарах нь ургамлан нөмрөгт нөлөөлөн, түүний төрөл зүйлийн бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах (хог ургамал ихсэх) нөлөөтэй байна.		ST			
Амьтаны аймаг	Төсөл хэрэгжих газар тээврийн хэрэгсэл, хүний хөдөлгөөн ихсэж, дуу чимээний нөлөөлөл зэргээс жижиг амьтад дайжих, амьдрах орчин хумигдах сөрөг нөлөөтэй байна.	ST				
Газрын гадарга	Төслийн анхны бүтээн байгуулалтын нөлөөнд төслийн талбай элэгдэл эвдрэлд өртөх эрсдэл байсан. Бүтээн байгуулалтын ажлын дараа эвдэрсэн газарт нэг наст болон олон наст ургамал тарьж хамгаалан бордсоноор уурхай орчмын газрын гадар гасэргэсэн байдалтай байна.			LT		

Тайлбар.

LT – урт хугацааны нөлөөлөл (10 жилээс дээш)

MT – дунд хугацааны нөлөөлөл (3-10 жил)

ST - богино хугацааны нөлөөлөл (3 хүртэл жил)

	шууд нөлөөлөл
	болзошгүй нөлөөлөл
	хам нөлөөлөл

Дээрх хүснэгтээс харахад тус төслийн үйл явцаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөлөл өөр хоорондоо харилцан уялдаа холбоотой нэг нь нөгөөдөө шууд буюу дам байдлаар нөлөөлөх нь харагдаж байна. Тус төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг тооцоолсон дээрх матрицын аргаас үзэхэд тус ордын үйл ажиллагаа нь байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөлөл нь бага байна.

Байгалийн экосистемийн өөрчлөлт: Тус уурхайн үйл ажиллагааны үед олборлолтын үйл ажиллагаа, автомашины хөдөлгөөний улмаас тоос их хэмжээгээр үүснэ. Байгалийн экосистемийн өөрчлөлтөд газрын доорх усны урсацын өөрчлөлт, гадаргын усны чанарын өөрчлөлт зэрэгт төслөөс сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүй юм. Хөрсний элэгдэл эвдрэл, ургамлын бүлгэмдлийн бүтцийн өөрчлөлтөд шууд нөлөөтэй, удаан хугацааны, буцалтгүй давтамжтай, нөлөөлөх эрчмийн хувьд бага байна. Геологийн тогтоцын өөрчлөлтөд

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

нөлөөлөхгүй, зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлтөд шууд нөлөөлөх нөлөөлөл байхгүй байна. Төслөөс тухайн газарт уур амьсгалд шууд бусаар нөлөөлөх нөлөөлөл байхгүй.

Байгалийн нөөцийн ашиглалт: Газрын доорх нөөц баялаг, эрдэс түүхий эдийн нөөцийн багасалтад нөлөөлөх нөлөөлөл нь байхгүй. Эрчмийн хувьд бага байна.

Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт: Тоосжилтоос хамгаалах арга хэмжээг хангалтгүй авч хэрэгжүүлсэн тохиолдолд хөрсний болон агаарын бохирдол нэмэгдэх зэрэг шууд нөлөөлөл үүснэ. Энэ нөлөөлөл нь агаарын бохирдол, хөрсний бохирдолд бага эрчимтэй нөлөөлнө. Ингэснээр ойр орчмын хөрсний бүтэц өөрчлөгдөх улмаар ургамлын бүрхэвчид нөлөөлж болох талтай. Дуу чимээ, шуугианы нөлөөлөл нь дунд эрчимтэй шууд, богино хугацааны нөлөөлөлд багтах ба ажиллагсдын эрүүл мэндэд буцаж нөлөөлөх нөлөөлөлд хамрагдана.

Нийгэм эдийн засагт үзүүлэх нөлөөлөл: Олборлолтын үйл ажиллагаа нь улс, орон нутгийн төсөвт тодорхой орлого оруулалдаг бөгөөд төсөл хэрэгжсэнээр түр болон байнгын ажлын байрыг нэмэгдүүлэх сайн талтай. Дэд бүтцийн хөгжилд бага эрчимтэй, шууд урт хугацаанд нөлөөлнө. Хүн амын орлого өөрчлөгдөн нэмэгдэх, хүн амын тоо өөрчлөгдөхөд бага зэргийн эрчимтэй, шууд бус, удаан хугацаанд нөлөөлж байна.

Байгалийн цогцолборт газар, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентлогийн олдвор: Олборлолтын үйл ажиллагааны үед байгалийн өнгө төрх өөрчлөгдөх, ландшафтын хэлбэр өнгө өөрчлөгдөх зэрэгт бага эрчимтэй, шууд бус удаан хугацаанд нөлөөлөхөөр байна. Төслийн талбайн ойр орчимд одоогийн байдлаар түүх, соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентлогийн олдвор илрээгүй байна.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ III. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

	Болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Хэрэгжилт	Хэрэгжилтийн товч тодорхойлолт	Зураг
1	АГААР ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ БАГАСГАХ УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ					
	<p>Уурхайн олборлолт болон тээврийн хэрэгслүүдийн үйл ажиллагааны улмаас гарч болох тоосжилтын эх үүсвэрүүд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уурхайн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй тээврийн хөдөлгөөн, - Тээвэрлэлтэнд явж буй машинуудаас ялгарах хорт бодисуудаар орчны агаар бохирдох - Тэсэлгээний ажлын үед үүсэх тоосжилт 	<p>Гантиг зүсэх, ачих буулгах талбай, хөрс чулуулгийн овоолго, тээвэрлэлтийн зам зэрэг хөдөлгөөн ихтэй газруудад салхи ихтэй үед агаарт болон зам дагуу ус шүрших замаар тоосролтыг бууруулах арга хэмжээ авах, цаашид зам талбайн гадаргад хлорт кальцийн уусмал цацаж тодорхой үе үүсгэх, хайрга, битуман хучилт хийх ажлуудыг шат дараатай хэрэгжүүлэх.</p>	<p>Уурхайн эвдрэлд орсон талбайн сул шороотой хэсэгт</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайн талбайд дотоод тээвэр хийх үед талбай услах үйл ажиллагааг явуулсан.</p>	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

		<p>Тоос шороо их босдог ажилд байгалийн болон зориудаар хийсэн салхины чиглэл өөрчлөх, хурд сааруулах байгууламж, хаалтуудыг нэмж ашиглах.</p>	<p align="center">Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Цагаан тээг гантигийн уурхайд үйл ажиллагаа явуулах явцад тоос шороо босохоос сэргийлсэн салхины чиглэл өөрчлөх хурд сааруулах байгууламж хаалтуудыг нэмж барьсан. Манай ил уурхайн зах хэсгээр төмөр хаалт байдаг. Компани дотоод журмын дагуу 20км дээш хурдтай явдаггүй учир, хурд сааруулагч нэмж барих шаардлагагүй гэж үзсэн.</p>	
		<p>Хөрсний овоолгыг салхи ихтэй үед услах арга хэмжээ авах, тэдгээрийн гадаргууг ургамалжуулах</p>	<p align="center">Хөрсний овоолго</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Хөрсний овоолгыг тогтмол усалдаг.</p>	
		<p>Тээвэрлэлтэнд ашиглагдах автомашины бүрэн бүтэн байдалд байнгын хяналт тавих, машины бүхээгт тоос нэвтрүүлэхгүй байх үүднээс жийргэвчийг цаг тухайн бүрт нь сольж байх.</p>	<p align="center">Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Цагаан тээг гантиг чулууны уурхай нь тээвэрлэлтэнд ашиглагдах автомашины бүхээгт тоос нэвтрүүлэхгүй байх үүднээс жийргэвчийг цаг тухай бүрт нь сольж шинэчилэн ажилладаг.</p>	

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

		<p>Гантиг зүсэх, тээвэрлэх, ачих шугамын тоосжилтыг хянаж, тоос бууруулах технологийн арга хэмжээ авах, тоосжилтыг ус ашиглахгүйгээр дарах аргыг нэвтрүүлэх.</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Одоогоор ус ашиглахгүйгээр тоосжилт дарах арга нэвтрүүлээгүй.</p>	
		<p>Уурхайн дулааны станцын техник тоног төхөөрөмжид шинэчлэлт хийх арга хэмжээг шат дараатай авч хэрэгжүүлэх.</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайн уурын зуухыг ковидын үед 2020-2023 онуудад ашиглаагүй бөгөөд одоогоор ашиглах шаардлагагүй.</p>	
		<p>Уурхайн уурын зууханд ашиглагдах нүүрсийг битүү орчинд хадгалах, салхинд хийсч тарахаас сэргийлэх.</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Нүүрс татсан тохиолдолд бүрэн хэрэгжүүлнэ.</p>	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

		<p>Тээврийн хэрэгслүүдэд Монгол Улсад мөрдөгдөж буй утааны ба бохирдлын стандартууд (MNS 5013:2003 бензин хөдөлгүүрээс ялгарах бохирдуулагчид, MNS 5014:2003 дизель хөдөлгүүрээс ялгарах бохирдуулагчид) болон олон улсын холбогдох стандартуудын шаардлагын дагуу хяналт хийж, түүнд нийцүүлж ажиллах.</p>	<p align="center">Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайн бүх техникууд улсын үзлэгт тогтмол хамрагддаг</p>	
		<p>Шатахуун түлшний агуулах, станцын түгээгүүрийг хий уур буцаагчаар тоноглох</p>		<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Цагаан тээг гантиг чулууны уурхайд Шатахуун түлшний агуулах, станцын түгээгүүрийг хий уур буцаагчаар тоноглосон.</p>	
		<p>Гоожсон шатахуун түлшийг цэвэрлэх материалын нөөцтэй байх</p>		<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Цагаан тээг гантиг чулууны уурхайд гоожсон шатахуун түлшийг цэвэрлэх материал бэлэн байдаг.</p>	
<p align="center">2</p>	<p align="center">ХӨРСӨН БҮРХЭВЧИД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ БАГАСГАХ УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ</p>					

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

<p>Ордын ашиглалтын явцад хөрсний бүтэц найрлагад өөрчлөлт орох, хог хаягдал, тоосжилтоос бохирдол үүсгэх, хүнд даацын машин механизмууд олон салаа зам гаргаж хөрс болон ургамлыг гэмтээх. Шатах тослох материал, барилгын материалын хог хаягдал, шатахуун асгарах зэрэг болзошгүй осол аваараас үүдэн хөрсөн бүрхэвчийг бохирдуулах</p>	<p>Шимт хөрсний овоолгыг зөв зохистой хадгалах ажлыг зохион байгуулах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Шимт хөрсний овоолгыг зөв зохистой хадгалах ажлыг зохион байгуулалттайгаар хийж ажиллаж байна.</p>	
	<p>Уурхайн орчны замыг стандартын дагуу тавих, тэмдэгжүүлэх ажил хийх, олон салаа зам гаргахаас сэргийлэх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайн орчны замыг стандартын дагуу тавих, тэмдэгжүүлэх ажил хийх, олон салаа зам гаргахаас сэргийлэх тал дээр ажиллаж байна.</p>	
	<p>ШТМ-ыг стандартын шаардлага хангасан саванд хадгалах хадгалалтанд хяналт тавих</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>ШТС-ийн шатахуун түгээлтэд 2023 онд ямар нэгэн доголдол гараагүй.</p>	
	<p>Машин механизмын засвар үйлчилгээ хийх талбай, ШТМ-ын агуулах, хаягдал тос</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайд үйл ажиллагаа явуулж байх үед машин механизмын засвар үйлчилгээ хийх талбай, ШТМ-ын агуулах, хаягдал тос хадгалах цэг, ШТС</p>	
	<p>хадгалах цэг, ШТС зэргийн талбайг бетон хучилтыг эвдрэлд орсон тохиолдолд цаг тухайд нь засварлах</p>			<p>зэргийн талбай бетон хучилт эвдрэлд орсон тохиолдол гараагүй бөгөөд засварлах шаардлага гараагүй болно.</p>	
	<p>Автомашин хурдыг боломжит хэмжээгээр хязгаарлах арга хэмжээ авах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайн дотоод журмын дагуу автомашин 20км цагаас хэтрэхгүй.</p>	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

		<p>Ахуйн гаралтай шингэн хаягдлыг зориулалтын талбайд түр хадгалж биобэлдмэлээр тогтмол ариутгах, цаашид байгаль орчинд халгүй зайлуулах арга хэмжээг сонгон хэрэгжүүлэх</p>	<p align="center">Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Ахуйн гаралтай шингэн хаягдлыг зориулалтын талбайд түр хадгалж био бэлдмэлээр тогтмол ариутгах, цаашид байгаль орчинд халгүй зайлуулах арга хэмжээг сонгон хэрэгжүүлэх ажил судалгааны шатанд үргэлжилж байна. Ангилаан ялгадаг.</p>	
		<p>Одоо байгаа шимт хөрсний овоолгын үржил шимийг нэмэгдүүлэх үүднээс ургамалжуулах, усалгааг тогтмол хийх. (малын бууц, хүрэн шороо, буурцагт ургамлын үр, олон наст ургамлын үр)</p>	<p align="center">Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Тогтмол усалгаа хийдэг.</p>	
<p align="center">3</p>	<p align="center">УСНЫ НӨӨЦ, ЧАНАРТ ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ БАГАСГАХ УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ</p>					
<p align="center">ТӨЛӨВЛӨГӨӨ</p>						

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

<p>Гүний усыг ашигласнаар усны нөөц хомсдох, усны бохирдол, шатах тослох материалыг алдсанаар газрын доорх ус бохирдох, газар доорх устай холбогдон ургадаг ургамалжилтанд сэргөөр нөлөөлж болзошгүй.</p>	<p>Ахуйн бохир ус зайлуулах цооногийн бүрэн бүтэн байдалд хяналт тавих</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Ахуйн бохир ус зайлуулах цооногт 2023 онд бүрэн хяналт хийсэн бөгөөд үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу шугам сүлжээг сольсон.</p>	
	<p>Усалгаа болон ахуйн усны хэрэглээг тооцох хэмнэлттэй зарцуулах техник технологи ашиглах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>2023 онд тосон хөрөө туршсан бөгөөд цаашид туршилтын ажил үргэлжилнэ.</p>	
	<p>Ус ашиглалтын гэрээ байгуулах, ус ашигласны төлбөр төлөх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Ус ашиглалтын гэрээ хийхээр, усны дүгнэлтийн хамт Дундговь аймаг Гурвансайхан сум руу хүргүүлсэн.</p>	
	<p>Бохир усны хоолойг сайн чанарын хоолойг сонгож ашиглах, хяналт тавих</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхай нь стандартын сайн чанарын бохир усны хоолойг ашигладаг бөгөөд уурхайн инженер тогтмол хяналт шалгалт хийж байна.</p>	
	<p>Ахуйн бохир усыг зохих стандартын дагуу цэвэршүүлсэн тохиолдолд байгаль нийлүүлэх</p>	<p>Үйл ажиллагааны эхэн үед</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Аймгийн ус сувгын газартай холбогдон саарал усны технологийн судалгаа хийж байна. Энэ жил богино хугацаанд ажилласан тул ахуй бохир усны хуримтлал үүсээгүй.</p>	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

		Худгийн усны түвшин хэмжигч ашиглах (өөрийн 3 гүний худаг)	Үйл ажилллагааны эхэн үед	Бүрэн хэрэгжсэн	Уурхайн худаг бүр баталгаажсан тоолууртай.(3 гүний худаг)	
4	УРГАМЛАН БҮРХЭВЧИД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ БАГАСГАХ УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ					
Уурхайн нөлөөллөөс болж ургамлан бүрхэвч доройтох, хомсдох, устаж үгүй болох цаашид бэлчээрийн доройтолд орох	Уурхайн зөвшөөрлийн талбай болон түүний ойр орчмын талбайн ашиглалтыг сайжруулах бэлчээр эдэлбэрийг хэвийн хадгалахад сум багийн удирдлагуудтай хамтран ажиллах.	Үйл ажилллагааны турш	Бүрэн хэрэгжсэн	Уурхайн 75га талбайд ургамал маш сайн ургаж байна. Бэлчээр болон эдэлбэр газрыг хэвийн хадгалах ажил хийх боломж одоогоор хомс байна.		
	Хөрсний нөхөн сэргээлт хийж дууссан талбайн хэсгүүдийг ургамалжуулахад зориулж үр суулгацыг туршиж бэлтгэсэн байх	Үйл ажилллагааны турш	Бүрэн хэрэгжсэн	Нөхөн сэргээлт хийхээс өмнө уурхайн байгууламжийн урд үр суулгацыг туршиж бэлтгэсэн.		
	Төслийн талбай болон талбайн орчмын ургамал хамгаалал, нөхөн сэргээлтэнд сөөг, сөөглөг ургамлыг ашиглах.	Үйл ажилллагааны турш	Бүрэн хэрэгжсэн	Биологийн нөхөн сэргээлтэд мод сөөг, зэргээр ургамалжуулсан.		

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

5	АМЬТНЫ АЙМАГТ ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ БАГАСГАХ УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ				
<p>Хөрсөнд үүрлэдэг жижиг хөхтөн амьтад, бусад шавж зэрэг амьд биетүүдийн амьдрах орчин алдагдах, сүйтгэгдэх</p>	<p>Уурхайн эдэлбэрээс бусад эрүүл талбайд газар ухаж, амьтдын үүр нүх сүйтгэхгүй байх</p>	<p align="center">Үйл ажилллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайн эдэлбэрээс бусад эрүүл талбайд газар ухах, хөрсөнд сөрөг нөлөө учруулаагүй. Хөрсөнд үүрлэдэг жижиг хөхтөн амьтад, бусад шавж зэрэг амьд биетүүдийн амьдрах орчин алдагдах, сүйтгэгдэхээс сэргийлж ажиллаж байна.</p>	
<p>Уурхайгаас үүдэлтэй тоосжилтоос болж уурхайн ойр орчмын амьдрах орчин доройтох</p>	<p>Тоосжилтыг дарах усалгааг зохих хуваарийн дагуу тогтмол гүйцэтгэх</p>	<p align="center">Үйл ажилллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхай нь үйл ажиллагаа явуулж байх үед өдөр бүр усалгааг зохих хуваарын дагуу хийж гүйцэтгэсэн.</p>	
<p>Шатахуун, тослох материал асгарснаас амьдрах орчин бохирдох, доройтох</p>	<p>Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөж ажиллах, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг авах, саармагжуулах хэрэгслийг төслийн талбайд бэлэн байлгах</p>	<p align="center">Үйл ажилллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхай нь шатахуун тослох материал асгарах, нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах горим алдагдаагүй байгаа бөгөөд саармагжуулах хэрэгсэл төслийн талбайд бэлэн байдаг.</p>	

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

<p>Хог хаягдлыг (хоолны) эмх замбараагүй хаяснаас болж зарим махчин амьтад идэх, амьтдын амьдрах орчин доройтох, бохирдох</p>	<p>Ахуйн хог хаягдлыг амьтад орж идэхээргүй саванд хадгалах, цаг тухай бүрт нь зайлуулах</p>	<p align="center">Үйл ажилллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхай нь хоолны хог хаягдлыг хогийн цэгт тусад нь ангилан хаядаг.</p>	
---	--	---	---------------------------------------	---	---

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

БҮЛЭГ IV. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2023 онд уурхайн ашиглалтын явцад дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдсэн байна.

Нөхөн сэргээх арга хэмжээнүүдэд уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газар нутгуудад аюулгүй, тогтвортой газрын төрх, тогтцыг бий болгох бэлтгэл ажлууд мөн амьдрах орчныг ургамалжуулж дахин сэргээх ажил орно. Манай уурхай нь Монгол улсын Засгын газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрч эзэнгүй орхигдсон, нөхөн сэргээлт хийгдэх шаардлагатай газруудын нөхөн сэргээлтийн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилготойгоор орон даяар “Нөхөн сэргээлт-2024” арга хэмжээг тодорхой үе шаттайгаар зохион байгуулах ажлын хүрээнд ухагдаж эзэнгүй орхигдсон талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэсэн.

№	Нөхөн сэргээлтийн төрөл	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэрэгжилтийн тодорхойлолт	
1.	Техникийн нөхөн сэргээлт	Бүрэн хэрэгжсэн	Дундговь аймгийн, Гурван сайхан сум, Хошуунбууц нутагт уурхайн үйл ажиллагаа зогссоны дараа тухай уурхайн талбайг хэрхэн яаж, ашиглахаар төлөвлөж байгаагаас хамааран тухайн газар нутгийн бүтцийн зураг төслийг боловсруулах, газар нутгийг хуучин дүр төрхөд нь оруулах, тогтвортой эко тогтолцоог бий болгож 4га газрыг нөхөн сэргээсэн.	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

2.	Биологийн нөхөн сэргээлт	Бүрэн хэрэгжсэн	<p>Биотехникийн ажлын хүрээнд “Их газрын чулуу” байгалын цогцолборт газрын удирдлага болон сумын сумын байгаль орчны байцаагчтай ярилцаж 3 сая төгрөгийн үнэ бүхий зэрлэг амьтанд зориулсан ашигт долооц нийлүүлэх ажил хийгдсэн.</p>	
----	--------------------------	-----------------	---	---

БҮЛЭГ V. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Үнэн бэх” ХХК-ийн төслийн талбай түүний ойр орчимд уурхайлалт эхлэхээс өмнө археологийн хүрээлэн болон палеонтологийн хүрээлэнгээр авран хамгаалах хайгуулын судалгааг хийлгэсэн бөгөөд ашиглалтад ямар нэгэн дурсгалт зүйл өртөхгүй. Шинээр түүх соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл ажлаа зогсоож энэ тухай Гурвансайхан сумын ЗДТГ, цагдаагийн байгууллага болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ. 2023 онд уурхайд үйл ажиллагаа явуулж байх үед түүх соёлын дурсгалт зүйл илрээгүй болно.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

БҮЛЭГ VI. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тус төслийн үйл ажиллагаанд ямар нэгэн химийн бодис ашиглахгүй. Ажилчид, инженер, техникийн ажилтнууд ажлын хариуцлага алдах, ялангуяа үйл ажиллагааны явцад технологийн горим зөрчсөнөөс элдэв осол гарч, үйлдвэрлэлийн хэвийн ажиллагаа саатах, ажиллагсдын эрүүл мэнд хохирох, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, тахир дутуу болох, хүний амь нас эрсдэх зэрэг осол аваар гарч болзошгүй тул аюулгүй ажиллагааг анхаарч ажиллах шаардлагатай.

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэрэгжилт	Хэрэгжилтийн товч тодорхойлолт	
Болзошгүй осол, саатал, техник технологийн шугам сүлжээний гэмтэл, галын гэнэтийн аюул үүсэх,	Техник, технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хянах, Машин техникийн үйлчилгээ засварыг тусгай бэлтгэсэн талбайд явуулж хэвших	Нийт төсөл хэрэгжих талбай, барилга байгууламжинд	Бүрэн хэрэгжсэн	“Цагаан тээг” Гантиг чулууны уурхай нь Техник, технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгаж, машин техникийн үзвэр үйлчилгээ засварыг цаг тухайд хийж хэвшсэн.	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

байгалийн гамшиг	Галын болон байгалийн аюул гамшигаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалт, зохион байгуулах	Уурхайн бүх ажилчдад	Бүрэн хэрэгжсэн	“Цагаан тээг” Гантиг чулууны уурхай нь үйл ажиллагаа идэвхитэй үедээ, 7 хоног бүр барилга байгууламжуудад байрлуулсан багаж хэрэгслүүдийг хэрхэн ашиглах галын болон байгалийн аюул гамшигаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалт, зохион байгуулдаг.	
	Гал гарсан тохиолдолд хэрэглэх галын иж бүрдлийг бэлэн байлгах, хугацааг шалгаж байх, дууссан тохиолдолд сунгуулах	Уурхайн хэмжээнд ашиглагдах бүх галын иж бүрдэл	Бүрэн хэрэгжсэн	Барилга байгууламжуудад байрлуулсан Галын хорны бүрэн бүтэн байдал, хүчинтэй хугацааг улирал бүр шалгаж, цэнэглэх, засах зэрэг шаардлагатай бүх арга хэмжээг авч ажилладаг.	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

 Огноогий байдлын дүгнэлтийг гаргах зорилгоор
 2021 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр
 А/154 дүгээр тусламжийн 2-дугаар байрлал

**ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН
ДҮГНЭЛТ**

Дугаар **0005575**

ҮНЭН БЭХ ХХК

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: _____

Хол: _____ **Дундговь аймаг Гурвансайхан сум**

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл: _____

Уул уурхайн кемп

Барилга байгууламжад гал унтрах тэнгэр төхөөрөмж, гал унтрах автомат болон
дохиоллын систем, утга зүйлүүлэх систем, усан хангамж/анхал шалтны бичиж хэрэгсэл,
бодом материал зэрэгтэй байрлуулсан шингэлэлт энгэрүүд тусгагчийг олгоно.
Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3.

Олгосон **2023** он **06** сар **20** өдөр

Хүчинтэй хугацаа **2024** он **06** сар **20** өдөр хүртэл

Дундговь _____ Дундговь аймаг, нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн газар /хэлтсийн/
сарга **Дэд хурандаа** _____ /Ц.Төрбилэг/

Дундговь _____ Дундговь аймаг, нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн газар /хэлтсийн/
Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч **ахмад** _____ /М.Нацагдорж/

Гэмдэг зарнал

 Огноогий байдлын дүгнэлтийг гаргах зорилгоор
 2021 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр
 А/154 дүгээр тусламжийн 2-дугаар байрлал

**ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН
ДҮГНЭЛТ**

Дугаар **0006850**

ҮНЭН БЭХ ХХК

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: _____

Хол: _____ **Дундговь аймаг Гурвансайхан сум**

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл: _____

Шатахуун түгээх станц

Барилга байгууламжад гал унтрах тэнгэр төхөөрөмж, гал унтрах автомат болон
дохиоллын систем, утга зүйлүүлэх систем, усан хангамж/анхал шалтны бичиж хэрэгсэл,
бодом материал зэрэгтэй байрлуулсан шингэлэлт энгэрүүд тусгагчийг олгоно.
Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3, 19 дүгээр зүйлийн 19.3/
Уулын гэгдэгчийн хуримгийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.4/

Олгосон **2023** он **09** сар **05** өдөр

Хүчинтэй хугацаа **2024** он **09** сар **05** өдөр хүртэл

Дундговь _____ Дундговь аймаг, нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн газар /хэлтсийн/
сарга **Дэд хурандаа** _____ /Ц.Төрбилэг/

Дундговь _____ Дундговь аймаг, нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн газар /хэлтсийн/
Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч **ахмад** _____ /М.Нацагдорж/

Гэмдэг зарнал

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

	<p align="center">Аваар ослын үед авран хамгаалах төлөвлөгөөтэй байх</p>	<p align="center">Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p align="center">Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө, Гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээг тус тус Хавсаргав.</p>	
	<p>Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг жилд нэг удаа зохион байгуулах, холбогдох сумын байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагч нартай харилцан холбоотой ажиллах</p>	<p align="center">Үйл ажиллагааны турш</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Цагаан тээг гантиг чулууны уурхайд байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалт байгуулж, холбогдох сумын байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагч нартай хэд хэдэн удаагийн харилцаатай ажилласан.</p>	
	<p>Уурхайн нийт ажилчдад ХАБЭА сургалт зохион байгуулж, уурхайн эрсдлийн менежментийн дагуу ажиллахыг зааварлах, дадлагажуулах</p>	<p align="center">Жил бүр</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайн нийт ажилчдад ХАБЭА сургалт зохион байгуулж, уурхайн эрсдлийн менежментийн дагуу ажиллахыг зааварлах, дадлагажуулсан.</p>	

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ VII. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хатуу, шингэн хог хаягдал нь хүн ам, үйлдвэрлэлд хэрэгцээт газрын нөөцийг багасгах, хөрс, ус, агаарыг хорт бодис, хүнд металл, нян вирусээр бохирдуулагч гол эх үүсвэр болдог. Хатуу хог хаягдал нь удаан задарч бодисын эргэлтэнд аажмаар орох ба задрах хугацаа нь удаан байдаг учраас байгаль орчинд хор хөнөөлтэй. Хог хаягдлыг энгийн, ахуйн, аюултай гэх мэтээр Монгол улсын Хог хаягдлын тухай хуульд заасан бөгөөд эдгээрийг хэлбэрээр нь хатуу, шингэн, хийн гэж ангилав.

Энгийн хог хаягдал гэж аюултай хог хаягдлаас бусад хог хаягдлыг хэлнэ.

Ахуйн хог хаягдал гэж айл өрхөөс гарах энгийн хог хаягдлыг хэлнэ.

Энэхүү БОННУ-ний тайлангийн 4.8.2-т хог хаягдлын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийн авна уу. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг 2017 онд батлагдсан Хог хаягдлын тухай хуулийн үзэл баримтлал, зүйл заалтыг үндэслэн боловсруулав. Сэлбэг хэрэгсэл (хаягдал төмөр, утас г.м) зэрэг зүйлс хатуу хог хаягдалд хамаарна.

Хатуу хог хаягдлыг эмх замбараагүй хаях, буруу хадгалж, зайлуулсны улмаас байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүд болох агаар, ус, хөрс, ургамлан нөмрөг бохирдуулагч бодис тархаж, улмаар ажилчид болон төслийн талбай орчмын иргэдийн эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж болзошгүйг онцгойлон анхаарах шаардлагатай.

Шингэн хог хаягдал: Тус төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд уурхайн хотхоны хоолны газар, усанд орох газар, ариун цэврийн өрөөнөөс хаягдах бохир ус зэрэг нь нэг төрлийн шингэн хаягдал болно. Тус шингэн хаягдлыг зориулалтын цооногт (хөрс, усанд ахуйн бохир ус алдагдахааргүй доторлож тусгайлан бэлтгэсэн) үнэр дарагч, саармагжуулах бодис хийж түр хадгалаад, Гурвансайхан сумын засаг даргын тамгын газартай байгуулсан гэрээний дагуу зориулалтын машинаар тээвэрлэж зайлуулна.

Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээн ий цар хэмжээ	Хэрэгжилт	Хэрэгжилтийн товч тодорхойлолт	
---------------------------------	---	-----------------------------------	------------------	---------------------------------------	--

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хатуу хог хаягдлыг тогтмол зайлуулаагүй гэс орчин бохирдох	Хатуу хог хаягдлыг ангилан ялгаж, зайлуулах, дахин ашиглах тогтолцоог нэвтрүүлэх	Үйл ажиллагааны турш	Бүрэн хэрэгжсэн	Уурхай нь хатуу хог хаягдлыг ялгаж, зайлуулах, дахин ашиглах боломжтой хог хаягдлуудыг ангилан хадгалдаг.	
	Хатуу хог хаягдлыг цуглуулж нэгдсэн цэгт хүргэж устгаж байх	Үйл ажиллагааны турш	Бүрэн хэрэгжсэн	Хатуу хог хаягдлыг тухай бүрт нь цуглуулж нэгдсэн цэгт хүргэж ажилладаг.	
	Хог хаягдлыг цуглуулах савыг битүүмж сайтай хийх, аль болох олон газарт байрлуулах	Үйл ажиллагааны турш	Бүрэн хэрэгжсэн	Хог хаягдлыг цуглуулах сав битүүмж сайтай, аль болох олон газарт байрлуулсан.	
	Хаягдал хуримтлуулах тосыг сав байрлуулах	Үйл ажиллагааны турш	Бүрэн хэрэгжсэн	Уурхай нь 2023 оны үйл ажиллагааны цар хүрээ бага байсан учир аюултай хог хаягдал гараагүй.	

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

<p>Хаягдал дугуй болон төмрийн хаягдлыг ангилан цуглуулж дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Хаягдал дугуй болон төмрийн хаягдлыг ангилан цуглуулж дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэхээр бэлтгэсэн.</p>	
<p>Хог хаягдлын хор уршиг, ангилан ялгах талаар ажиллагсдад сургалт явуулах, хог хаягдлын мэдээллийн сангийн бүртгэл хөтлөх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Хог хаягдлын хор уршиг, ангилан ялгах талаар ажиллагсдад сургалт явуулах, хог хаягдлын мэдээллийн сангийн бүртгэл хөтөлсөн.</p>	

БҮЛЭГ VIII. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

“Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хуулийн 3.1 дүгээр зүйл, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуульд зааснаар төслийг хэрэгжүүлэх явцад төслөөс байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөллийг тухай бүр илрүүлэх, түүнийг бууруулах, арилгах зорилгоор байгаль орчны төлөв байдалд тодорхой орон зайд, тодорхой хугацааны дотор, тодорхой давтамжтайгаар ажиглалт, хэмжилт, хяналт явуулах үйл ажиллагааны удирдамжийг Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ) гэнэ.

Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр нь “Цагаантээг гантиг чулууны ордыг ил аргаар олборлох” төсөл хэрэгжиж буй бүс нутагт гарч болзошгүй өөрчлөлтүүдийг эрт тодорхойлох, сөрөг нөлөөллийг бууруулах үйл ажиллагааны үр дүнг тайлагнах, авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний үндэслэлийг боловсруулах, орон нутгийн захиргаа, хяналтын байгууллага, нутгийн оршин суугчдад байгаль орчин, амьдрах орчны өөрчлөлтийн талаар бодит мэдээлэл өгөх үндсэн зорилготой.

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь үйл ажиллагааныхаа явцад байгаль орчинд учруулж буй нөлөөлөл, түүний хэмжээ, цар хүрээ, байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд гарч буй өөрчлөлтийг хянаж, байгаль орчныг хамгаалах ажлын үр дүнд тулгуурлан цаашид авах арга хэмжээг нарийвчлан төлөвлөх зорилгоор орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрт тусгасан арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлэх мөн орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх явцад байгаль орчны төлөв байдалд өөрчлөлт орох, бохирдлын хэмжээ нь байгаль орчны стандарт, норм нормативаар тогтоосон хэмжээнээс хэтэрч илрэх тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагад яаралтай хандаж, холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай.

Уг хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрт төсөл хэрэгжих газрын агаар, усны чанар, хөрс, амьтан, ургамлын асуудлыг онцлон анхааран авч үзсэн бөгөөд байгаль орчны бохирдол, өөрчлөлтийг хянах гол үзүүлэлтүүд, хяналт шинжилгээ хийх давтамж, шинжлэх арга, дээж авах, хадгалах, тээвэрлэх шинжлэхэд баримтлах стандарт шаардлага зэргийг багтаасан болно. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхдээ хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа Монгол улсын хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, заавар арга зүйг баримтлах шаардлагатай.

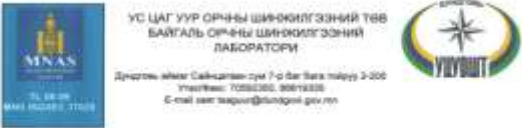
**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Дээж авах цэгийн тоо	Дээж авах байршил	Хугацаа ба давтамж	Хэрэгжилтын товч тайлбар																				
1	Агаар дахь NO ₂ , SO ₂ , CO ₂ , PM _{2.5} , PM 10-ийн агууламж	3	Уурхайн нийт лицензийн талбайн орчимд	Жилд 2 удаа	 <p> ҮС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ТӨӨ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ <small>Дундговь аймаг Сэлэнгэ сум Т.о.Байгаль орчны 2-200 Утасны: 702030, 881833 E-mail: uunbex@uunbex.gov.mn</small> </p> <p> Сорьцын дугаар: А/33, А/34, А/35 Сорьц авсан газрын нэр, хэл, улс: Гурвансайхан сум Үнэн Бэх ХХК Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШП-ийн төлөөлөгч М.Замралаа Сорьцын тоо, хэмжээ: 3 Сорьцын төрөл: Агаарын чанарын шинжилгээ Сорьц авсан өгнө: 2023.11.17 Лабораторид хүлээн авсан: 2023.11.17 Шинжилгээ эзэлсэн өгнө: 2023.11.20 Хэвлэсэн өгнө: 2023.11.30 Хуудсын тоо: 1/1 </p> <p align="center">ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН</p> <table border="1" data-bbox="1458 678 1910 874"> <thead> <tr> <th>Сорьцын дугаар</th> <th>Сорьц авсан цаг</th> <th>SO₂ мг/м³</th> <th>NO₂ мг/м³</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>А/33</td> <td>Уурхайн нэрийг 42°17'52.8" 107°07'28.2"</td> <td>0.018</td> <td>0.017</td> </tr> <tr> <td>А/34</td> <td>Ажилтдын иргэж 42°18'11.8" 107°07'21.2"</td> <td>0.015</td> <td>0.027</td> </tr> <tr> <td>А/35</td> <td>Шингт өвсөлгө 42°17'38.1" 107°07'18.0"</td> <td>0.012</td> <td>0.028</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016</td> <td>0.450 мг/м³</td> <td>0.20 мг/м³</td> </tr> </tbody> </table> <p align="center"> ХЯНАЖ БАТАЛГАА ХӨӨЛӨСӨН БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ Б.П.ОКМАА Г ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ЦЭГЭЭНИЙ БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИФКЕНЕР Г.ДУНДЭЛЭГЭР </p> <p align="center"><small>Хуулбарын харгалзан үзвэл зөв. Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцанд хамаарна.</small></p>	Сорьцын дугаар	Сорьц авсан цаг	SO ₂ мг/м ³	NO ₂ мг/м ³	А/33	Уурхайн нэрийг 42°17'52.8" 107°07'28.2"	0.018	0.017	А/34	Ажилтдын иргэж 42°18'11.8" 107°07'21.2"	0.015	0.027	А/35	Шингт өвсөлгө 42°17'38.1" 107°07'18.0"	0.012	0.028	Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016		0.450 мг/м³	0.20 мг/м³
Сорьцын дугаар	Сорьц авсан цаг	SO ₂ мг/м ³	NO ₂ мг/м ³																						
А/33	Уурхайн нэрийг 42°17'52.8" 107°07'28.2"	0.018	0.017																						
А/34	Ажилтдын иргэж 42°18'11.8" 107°07'21.2"	0.015	0.027																						
А/35	Шингт өвсөлгө 42°17'38.1" 107°07'18.0"	0.012	0.028																						
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016		0.450 мг/м³	0.20 мг/м³																						

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

2	<p>Ундны усны ерөнхий химийн шинжилгээ (pH, Ca²⁺, Mg²⁺, NH₄⁺, Na⁺, K⁺, Fe³⁺, SO₄²⁻, HCO₃⁻, Cl⁻, NO₂⁻, NO₃⁻)</p> <p>Бактерлиогийн шинжилгээ</p> <p>(нийт нянгийн тоо, гэдэсний бүлгийн нян, халуунд тэсвэртэй гэдэсний бүлгийн нян, <i>Escherichia. Coli</i>, Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нян /<i>Salmonella, Shigella</i>/, Сульфид задлагч агааргүйтэн /<i>Clostridium. Perfringens</i>/)</p> <p>Ахуйн ба үйлдвэрлэлийн хаягдал усны ерөнхий химийн болон бактериогийн шинжилгээ</p>	4	<p>Ахуйн хэрэглээний цэвэр ба хаягдал ус Дундговь аймгийн Ус цаг уур шинжилгээний газарттай гэрээ байгуулан шинжлүүлсэн бөгөөд шинжилгээний хариу 2023 оны 11 сарын 30 шинжлүүлсэн.</p>	Жилд 2 удаа	<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ</p> <p>Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200 Утас/Факс: 70592350, 88819335 E-mail: хаяг.тс@дундговь.gov.mn</p> </div> </div> <p>Сорьцан дугаар: w/14 Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Гурвансайхан сум Үнэн бэх ХХК Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Балрмаа Сорьцан төрөл: Ундны ус Сорьц авсан огноо: 2023.11.17 Лабораторид хүлээж авсан: 2023.11.17 Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2023.11.23 Хэвлэсэн огноо: 2023.11.30 Хуудасны тоо: 1/1</p> <p align="center">ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний эрх стандарт</th> <th colspan="2">Сорьц авсан цэг</th> <th rowspan="2">MNS 200:2018 Хулцла агууламж мг/л</th> </tr> <tr> <th>Үнэн бэх ХХК Ундны ус</th> <th>мг/л</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Жинсгэдээ бодис /MNS 6836:2020/</td> <td>ЖББ мг/л</td> <td>млр</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/</td> <td>Пчн мг/л</td> <td>0.6</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Кальцийн ион /MNS ISO 1087:1970/</td> <td>Ca²⁺ мг/л</td> <td>105.6</td> <td>160</td> </tr> <tr> <td>Магний ион /MNS ISO 1087:1970/</td> <td>Mg²⁺ мг/л</td> <td>23.2</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Аммоний ион /САЭ 7:2020/</td> <td>NH₄⁺ мг/л</td> <td>млр</td> <td>7.5</td> </tr> <tr> <td>Нийт төмөр /MNS 4430:2005/</td> <td>Fe мг/л</td> <td>0.22</td> <td>0.3</td> </tr> <tr> <td>Хлорид ион /MNS 4424:2005/</td> <td>Cl⁻ мг/л</td> <td>290.7</td> <td>350</td> </tr> <tr> <td>Сульфатын ион /MNS 6271:2011/</td> <td>SO₄²⁻ мг/л</td> <td>137.7</td> <td>300</td> </tr> <tr> <td>Нитратын ион /MNS 6779:2019/</td> <td>NO₃ мг/л</td> <td>0.012</td> <td>7.0</td> </tr> <tr> <td>Нитратын ион /MNS 6834:2020/</td> <td>NO₂ мг/л</td> <td>3.29</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2004/</td> <td>PO₄³⁻ мг/л</td> <td>0.024</td> <td>3.5</td> </tr> <tr> <td>Фтор /MNS 6272:2011/</td> <td>F⁻ мг/л</td> <td>1.85</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/</td> <td>Хатуулаг мг-эсвэл мг/л</td> <td>7.18</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Натрий Кали</td> <td>Na+K мг/л</td> <td>204.8</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 1988:1999/</td> <td>ЕС µS/cm²</td> <td>1783</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Гидрокарбонат /MNS 6832:2020/</td> <td>HCO₃ мг/л</td> <td>262.4</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Эрдэсжүүл /MNS ISO 1097:1970/</td> <td>мг/л</td> <td>1024.4</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Орчим /MNS ISO 10523:2001/</td> <td>pH</td> <td>7.787</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Тайлбар: илр-илрээгүй</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Б. ЯНЖИМАА / /З БҮЯНДЭЛЭГЧ/</p> </div> </div> <p align="right">Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно. Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжлүүлсэн сорьцонд хэмэвэрнэ.</p>	Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний эрх стандарт	Сорьц авсан цэг		MNS 200:2018 Хулцла агууламж мг/л	Үнэн бэх ХХК Ундны ус	мг/л	Жинсгэдээ бодис /MNS 6836:2020/	ЖББ мг/л	млр		Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/	Пчн мг/л	0.6		Кальцийн ион /MNS ISO 1087:1970/	Ca ²⁺ мг/л	105.6	160	Магний ион /MNS ISO 1087:1970/	Mg ²⁺ мг/л	23.2	30	Аммоний ион /САЭ 7:2020/	NH ₄ ⁺ мг/л	млр	7.5	Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.22	0.3	Хлорид ион /MNS 4424:2005/	Cl ⁻ мг/л	290.7	350	Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	137.7	300	Нитратын ион /MNS 6779:2019/	NO ₃ мг/л	0.012	7.0	Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₂ мг/л	3.29	50	Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2004/	PO ₄ ³⁻ мг/л	0.024	3.5	Фтор /MNS 6272:2011/	F ⁻ мг/л	1.85		Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/	Хатуулаг мг-эсвэл мг/л	7.18	7	Натрий Кали	Na+K мг/л	204.8		Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 1988:1999/	ЕС µS/cm ²	1783		Гидрокарбонат /MNS 6832:2020/	HCO ₃ мг/л	262.4		Эрдэсжүүл /MNS ISO 1097:1970/	мг/л	1024.4		Орчим /MNS ISO 10523:2001/	pH	7.787	
Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний эрх стандарт	Сорьц авсан цэг		MNS 200:2018 Хулцла агууламж мг/л																																																																																
	Үнэн бэх ХХК Ундны ус	мг/л																																																																																	
Жинсгэдээ бодис /MNS 6836:2020/	ЖББ мг/л	млр																																																																																	
Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/	Пчн мг/л	0.6																																																																																	
Кальцийн ион /MNS ISO 1087:1970/	Ca ²⁺ мг/л	105.6	160																																																																																
Магний ион /MNS ISO 1087:1970/	Mg ²⁺ мг/л	23.2	30																																																																																
Аммоний ион /САЭ 7:2020/	NH ₄ ⁺ мг/л	млр	7.5																																																																																
Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.22	0.3																																																																																
Хлорид ион /MNS 4424:2005/	Cl ⁻ мг/л	290.7	350																																																																																
Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	137.7	300																																																																																
Нитратын ион /MNS 6779:2019/	NO ₃ мг/л	0.012	7.0																																																																																
Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₂ мг/л	3.29	50																																																																																
Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2004/	PO ₄ ³⁻ мг/л	0.024	3.5																																																																																
Фтор /MNS 6272:2011/	F ⁻ мг/л	1.85																																																																																	
Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/	Хатуулаг мг-эсвэл мг/л	7.18	7																																																																																
Натрий Кали	Na+K мг/л	204.8																																																																																	
Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 1988:1999/	ЕС µS/cm ²	1783																																																																																	
Гидрокарбонат /MNS 6832:2020/	HCO ₃ мг/л	262.4																																																																																	
Эрдэсжүүл /MNS ISO 1097:1970/	мг/л	1024.4																																																																																	
Орчим /MNS ISO 10523:2001/	pH	7.787																																																																																	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

3	<p align="center">Хөрсний үржил шимийн үзүүлэлт (рН, ялзмаг, карбонат, Ca²⁺Mg²⁺, K₂O, P₂O₅)</p> <p align="center">Механик бүрэлдэхүүн Хүнд металлууд (Cr, Pb, Cd, Ni Zn)</p>	4	Уурхайн лицензийн талбайн орчимд	Жилд 2 удаа	 <p>УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ</p> <p>Дунговь аймг Сайнцагаан сум 7-о баг 3-аа талруу 3-200 Утас/факс: 70333333, 30013333 E-mail: uug@mnas.mn, lab@mnas.mn</p> <p>Сорьцны дугаар: 5/32, 5/33, 5/34 Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Гурвансайхан сум Үнэн бах ХХК Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн төлөөлөгч М.Батрмаа Сорьцны тус, хэмжээ: 3, 1.5 кг Сорьцны төрөл: Хөрсний агрохимийн шинжилгээ Сорьц авсан огноо: 2023.11.17 Лабораторид хүлээн авсан огноо: 2023.11.17 Шинжилгээ хийгдсэн огноо: 2023.11.28 Хэвлэсэн огноо: 2023.11.30 Хуудасны тоо: 1/1</p> <p align="center">ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сорьцны дугаар</th> <th colspan="3">Сорьц авсан цаг</th> </tr> <tr> <th>5/32</th> <th>5/33</th> <th>5/34</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Хөрсний чанарын үзүүлэлтүүд</td> <td>Уурхайн сарьр 42°17'32.0"</td> <td>Аюулдлын хэргэн 42°16'11.0"</td> <td>Шигт овоолго 42°17'39.1"</td> </tr> <tr> <td></td> <td>107°07'25.2"</td> <td>107°07'21.2"</td> <td>107°07'19.0"</td> </tr> <tr> <td>pH</td> <td>8.871</td> <td>8.197</td> <td>8.851</td> </tr> <tr> <td>Ялзмаг %</td> <td>1.86</td> <td>1.81</td> <td>3.7</td> </tr> <tr> <td>NO₃ мг/г</td> <td>14.7</td> <td>9.8</td> <td>8.7</td> </tr> <tr> <td>NH₄ мг/г</td> <td>11.43</td> <td>14.07</td> <td>8.87</td> </tr> <tr> <td>SO₄ мг/г</td> <td>83.2</td> <td>145.5</td> <td>63.3</td> </tr> <tr> <td>P₂O₅ мг/г</td> <td>0.48</td> <td>1.15</td> <td>0.97</td> </tr> </tbody> </table> <p>Тайлбар: мгр-нэрлэгүй</p> <p align="center">ХЯНАХ БАТАЛГААГУУБААН БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ЗРХЛЭГЧ <i>М.Батрмаа</i> /Б.ЯНЖИМАА/ ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН БОШ ЛАБОРАТОРИЙН МЕНЕЖЕР <i>М.Батрмаа</i> /С.БҮГДЭЛЭГЭВ/ Хуулбарын хэрэглээг хориглоно. Сорьцны дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.</p>	Сорьцны дугаар	Сорьц авсан цаг			5/32	5/33	5/34	Хөрсний чанарын үзүүлэлтүүд	Уурхайн сарьр 42°17'32.0"	Аюулдлын хэргэн 42°16'11.0"	Шигт овоолго 42°17'39.1"		107°07'25.2"	107°07'21.2"	107°07'19.0"	pH	8.871	8.197	8.851	Ялзмаг %	1.86	1.81	3.7	NO ₃ мг/г	14.7	9.8	8.7	NH ₄ мг/г	11.43	14.07	8.87	SO ₄ мг/г	83.2	145.5	63.3	P ₂ O ₅ мг/г	0.48	1.15	0.97
Сорьцны дугаар	Сорьц авсан цаг																																											
	5/32	5/33	5/34																																									
Хөрсний чанарын үзүүлэлтүүд	Уурхайн сарьр 42°17'32.0"	Аюулдлын хэргэн 42°16'11.0"	Шигт овоолго 42°17'39.1"																																									
	107°07'25.2"	107°07'21.2"	107°07'19.0"																																									
pH	8.871	8.197	8.851																																									
Ялзмаг %	1.86	1.81	3.7																																									
NO ₃ мг/г	14.7	9.8	8.7																																									
NH ₄ мг/г	11.43	14.07	8.87																																									
SO ₄ мг/г	83.2	145.5	63.3																																									
P ₂ O ₅ мг/г	0.48	1.15	0.97																																									
4	Газрын төлөв байдлын чанарын хянан баталгаа хийлгэх	-	Уурхайн лицензийн талбай	2 жилд 1 удаа	“Саблайм” ХХК-р гүйцэтгүүлсэн. Дүгнэлт хүлээж байна.																																							

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

5	Төслийн талбай болон тухайн орчны ургамлан нөмрөгийн зүйлийн бүрдэл, тархалт, доройтлын өнөөгийн түвшин Тухайн орчны амьтны аймгийн зүйлийн бүрдэл, үхэл хорогдлын өнөөгийн байдал	4	Төслийн талбай болон түүний орчны талбай	Жилд 1 удаа	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө байгуулагдсаны дараа богино хугацаанд ашигласан учраас ус, хөрс, агаарын 4 төрлийн 11 дээж Дундговь аймгийн Ус цаг уур шинжилгээний газарт шинжлүүлсэн.
---	---	---	--	-------------	---

**БҮЛЭГ IX. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА
ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

Дундговь аймгийн, Засаг даргын байгуулсан гэрээний дагуу 2023 онд тусгагдсан Биотехникийн арга хэмжээ, мал угаалгын ванн, Тэрбум мод тарих үндэсний хөдөлгөөн, техникийн нөхөн сэргээлт, зэрэг ажлуудыг шаардлагын дагуу биелүүлсэн.

УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ				
Энэхүү тайлангийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах зөвлөмжүүдийг үйл ажиллагаандаа тусгаж хэрэгжүүлэх	Үйл ажиллагааны турш	Бүрэн хэрэгжсэн	Энэхүү тайлангийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах зөвлөмжүүдийг үйл ажиллагаандаа тусгасан.	
Уурхай болон үйлдвэрт байгаль орчны асуудал хариуцсан мэргэжлийн 1-2 хүний орон тоог шинээр бий болгон ажиллах	2023 оноос	Бүрэн хэрэгжсэн	Уурхай болон үйлдвэрт байгаль орчны асуудал хариуцсан мэргэжлийн 1-2 хүний орон тоог богино хугацаанд шинээр бий болгон ажилласан.	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

<p>Уурхайн ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт семинарыг тогтмол зохион байгуулж, хамруулах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Уурхайн ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт семинарыг тогтмол зохион байгуулж, хамруулсан.</p>	
<p>Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг жилд нэг удаа зохион байгуулах, холбогдох орон нутгийн байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагч нартай харилцан холбоотой ажиллах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг жилд нэг удаа зохион байгуулах, холбогдох орон нутгийн байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагч нартай харилцан холбоотой ажилласан.</p>	
<p>Байгаль орчны хамгаалах тухай хуулийн 10¹ дүгээр зүйлд заасны дагуу байгаль орчны аудитыг 2 жил тутамд хийлгэх, Тусгай зөвшөөрөл бүхий хуулийн этгээдтэй харилцан тохиролцох</p>	<p>2024, 2027 онуудад</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Дундговь аймаг, Гурвансайхан, сумын нутагт байрлах ашигт малтмал ашиглалт MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөлцагаан” нэртэй ордыг ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд Байгаль орчны аудит хийх ажлыг манай компанийн талаас өгсөн холбогдох материалын дагуу “Цэхи консалтинг” ХХК боловсруулж судалгаа шинжилгээний үндэслэлтэй хийж гүйцэтгэсэн.</p>	

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

			Байгаль орчны аудитын ажил хүлээлцсэн актыг хавсаргав.	
Газрын төлөвл байдал, чанарын хянан баталгааг 2 жил тутамд хийлгэх	2023 онд	Бүрэн хэрэгжсэн	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан батлуулсан дүгнэлт хүлээж байна.	
Орон нутгийн иргэдийн санал- Мал угаалгын ванн барих	2023 он	Бүрэн хэрэгжсэн	Орон нутгийн иргэдийн саналын дагуу мал угаалгын ванн барих ажлыг гүйцэтгэсэн.	

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

<p align="center">Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулан, холбогдох газраас ус ашиглах зөвшөөрөл авах</p>	<p align="center">Жил бүр</p>	<p align="center">Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p align="center">Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулсан.</p>	
---	-------------------------------	---------------------------------------	---	---

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

**БҮЛЭГ Х. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН
БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ**

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь уурхайн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага түвшинд байлгах, байгаль орчны бохирдлоос сэргийлэх, тогтвортой уул уурхайг дэмжих үүрэг хүлээсэн бөгөөд ажилчид, орон нутгийн иргэд болон бусад сонирхогч талуудад төслийн байгаль орчны бодлого үйл ажиллагааг нээлттэй болгох, ажил хэрэгч харилцааг дэмжих үүднээс төслийн БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнан, хэлэлцүүлнэ. Тус хэлэлцүүлгийг жил бүр 10-р сард зохион байгуулдаг ба тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланд хэлэлцүүлгийн үр дүнг оруулна.

БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх арга хэлбэр	Мэдээний агуулга	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Хэрэгжилт
Төслийн талбайн ойролцоох иргэд болон төсөл хэрэгжиж буй баг, сонирхогч талууд, засаг захиргааны ажилчид	Төслийн талаарх мэдээллийг цаасан болон presentation хэлбэрээр тайлагнах, хэлэлцэх	Төслийн нөөц, ашиглалтын техник технологи, ажилчид, бусад үйл ажиллагааны талаарх мэдээлэл, төслөөс байгаль орчин болон нийгэм эдийн засаг, хүний эрүүл мэндэд үзүүлсэн эерэг, сөрөг нөлөөлөл, түүнийг бууруулах багасгах чиглэлээр хийсэн арга хэмжээ, байгаль хамгаалах, дүйцүүлэн хамгаалах чиглэлээр хийсэн, нөхөн сэргээлтийн ажлын тухай	Төслийн үйл ажиллагаагаар уурхайн ойролцоох малчдын амьдрал ахуй, эрүүл мэнд, нийгэмд үзүүлсэн эерэг, сөрөг нөлөө, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, багасгах чиглэлээр хэрэгжүүлбэл зохистой арга хэмжээ, төслийн үйл ажиллагааны талаарх санал бодлыг сонсох	Орон нутгийн удирдлага болон иргэдэд тухай бүрд нь мэдээлэл өгч байсан.Төслийн явцын мэдээллийг багын иргэдийн нийтийн хурлаар хэлэлцүүлэх хүсэлт гаргасан боловч орон нутгийн хурал хуралдаагүй.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ДҮГНЭЛТ

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутаг дэвсгэрт “Үнэн бэх” ХХК-ийн хэрэгжүүлж буй “Цагаантээг гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах” төслийн 2023 оны байгаль орчны төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсрууллаа.

“Үнэн бэх” ХХК-ийн MV-019041 тоот ашиглалтын талбай нь 75.33 га байх бөгөөд олборлолтын үйл ажиллагаагаар 37.6 га талбай их, бага хэмжээгээр нөлөөлөлд өртөж байна. Ил уурхайн талбай 2.4 га талбайг хамарна. Төслийн технологи гантиг зүсэх явцын тоосжилт, халалтыг дарах зорилгоор жилд 11.5 мян.м3 усыг ашиглах ба усан хангамжийн эх үүсвэр нь өөрийн 3 гүний худаг байна. Усалгаа болон ахуйн усны хэрэглээг тооцох хэмнэлттэй зарцуулах техник технологи ашиглах үүднээс 2023 оны ашиглалтын явцад тосон хөрөөг амжилттай туршиж үзсэн. Цаашид туршилтын ажлыг үргэлжлүүлэн хийх болно.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу Гурвансайхан сумын Чулуут багын нутаг дэвсгэрт Хошуун бууц нэртэй газар дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөний дагуу 4 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт гүйцэтгэсэн, Их газрын чулуу байгалийн цогцолбор газарт биотехникийн арга хэмжээний хүрээнд зэрлэг амьтдад зориулсан ашигт долооцыг нийлүүлсэн, орчны шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд уурхайн агаар, ус, хөрснөөс дээж аван аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний газраар шинжлүүлсэн, орон нутгийн иргэдийн хүсэлтийн дагуу Гурвансайхан багын нутагт Баруун сайхан уулын ард талд Мал угаалгын ванн барьж багын удирдлагад хүлээлгэн өгсөн, Цэхи консалтинг ХХК-аар Байгаль орчны аудит хийлгэж, дүгнэлт зөвлөмжийг хүлээн авсан зэрэг гол гол ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.

Мөн уурхайн өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа байгаль орчинд ээлтэй, аюулгүй ажиллагааг хэвшүүлэх тал дээр идэвхи зүтгэл гарган ажиллаж байна. 2023 онд манай байгууллага олон хүчин зүйлийн улмаас богино хугацаанд ажилласан ч байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд дурьдсан ажлуудыг гүйцэтгэх тал дээр ихээхэн анхаарсан болно. 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд сум орон нутгийн саналыг түлхүү оруулах зорилготой байна.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Тайлангийн хавсралтууд:

Хавсралт №3.1.1 Уурхайн талбайд дотоод тээвэр хийх үед талбай услах үйл
ажиллгааг явуулж буй байдал

Хавсралт №3.1.2 Салхи хаах, тоосжилтыг бууруулах зорилгоор уурхайн талбай дээр
барьсан салхины хаалт хашаа

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №3.1.3 Шимт хөрсний овоолго, өмнө ба одоо

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №3.1.4 Уурхайн тээвэрлэлтэд ашиглагддаг техникүүд мөн бүх техникүүдийн тодорхойлолт

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №3.1.5 Шатахуун түгээх станц

Хавсралт №3.1.6 Гоожсон шатахуун түлшийг цэвэрлэх материал буюу галын сарай

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №3.2.1 Уурхайн орчны зам, замын тэмдэглэгээнүүд

Хавсралт №3.2.2 ШТС-ийн шатахуун түгээлтэд 2023 онд ямар нэгэн доголдол
гараагүй.

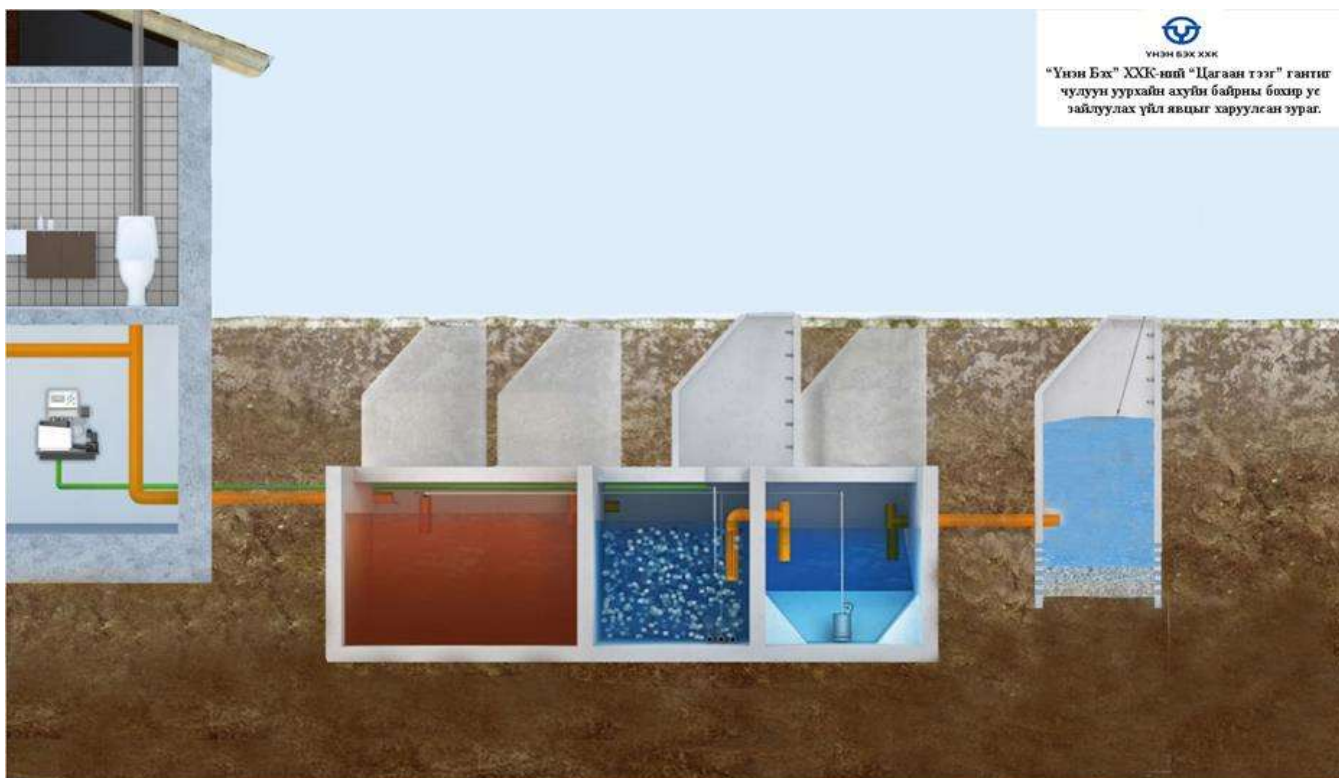
“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №3.2.3 Ахуйн гаралтай шингэн хаягдлыг зориулалтын талбайд түр хадгалж биобэлдмэлээр тогтмол ариутгах, цаашид байгаль орчинд халгүй зайлуулах арга хэмжээг сонгон хэрэгжүүлэх ажил судалгааны шатанд үргэлжилж байна. Уурхай нь хоолны хог хаягдлыг хогийн цэгт тусад нь ангилан хаядаг.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №3.3.1 Ахуйн бохир ус зайлуулах цооногт 2023 онд бүрэн хяналт хийсэн бөгөөд үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу шугам сүлжээг сольсон. Уурхай нь сдандартын сайн чанарын бохир усны хоолойг ашигладаг бөгөөд уурхайн инженер тогтмол хяналт шалгалт хийж байна.

Хавсралт №3.3.2 Тосон хөрөөний туршилтын үйл явц

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

	УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ № ЗУ 11933
	Дундговь Гурвансайхан сум
Ижилтэй байгаа	LXSG-32 загварын 5.0 м/ц
Хөвчлөх хөндлөртэй, ...32 м-ийн голчтой №	1811000138
Халуун, хүйтэн усны тоолуур №	015
Лацаар бигүүжилтэй /Фабрикийн тэмдэг/	
2025 оны 11-р сарын 16-ны өдөр хүртэл үргэлж Баталгаажуулалтын гэрчилгээ өгөв.	
Шалгалтын дараах заалт: 03132	
Лабораторийн тэмдэг	Утсын шалгалтын өдөр Зарын үсэг, тэмдэг
	2023 оны 11-р сарын 16-ны өдөр

	УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ № ЗУ 11933
	Дундговь Гурвансайхан сум
Ижилтэй байгаа	LXSG-32 загварын 5.0 м/ц
Хөвчлөх хөндлөртэй, ...32 м-ийн голчтой №	1800000073
Халуун, хүйтэн усны тоолуур №	015
Лацаар бигүүжилтэй /Фабрикийн тэмдэг/	
2025 оны 11-р сарын 16-ны өдөр хүртэл үргэлж Баталгаажуулалтын гэрчилгээ өгөв.	
Шалгалтын дараах заалт: 30882	
Лабораторийн тэмдэг	Утсын шалгалтын өдөр Зарын үсэг, тэмдэг
	2023 оны 11-р сарын 16-ны өдөр

Хавсралт №3.3.3 Уурхайн худагын баталгаажсан тоолуур

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТОГОВСГОСОН ШИТГЭЛИЙН ТАЙВАН

Хавсралт №3.4.1 Уурхайн талбайн ургамал ургаж байгаа байдал

Хавсралт №3.4.2 Уурхайн байгууламжийн үр суулгац, Тэрбум мод тарих үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарьж ургуулсан улиас моднууд, өмнө болон дараах зураг

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ, ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №4.1 Дундговь аймгийн, Гурван сайхан сум, Хошуунбууц нутагт 4га газрын техникийн нөхөн сэргээлт хийхийн өмнө

Хавсралт №4.2 Дундговь аймгийн, Гурван сайхан сум, Хошуунбууц нутагт 4га газрын техникийн нөхөн сэргээлт хийсний дараа

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЭВДЭРСЭН ГАЗАРТ НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ
ХИЙСЭН ГАЗРЫГ ХҮЛЭЭЖ АВАХ АКТ**

2023 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдөр

1. Байршлын мэдээлэл		
1.1	Аймаг, нийслэлийн нэр	Дундговь аймаг
1.2	Сум, дүүргийн нэр	Гурвансайхан сум
1.3	Газрын нэр	"Хошуун бууц" дүйцүүлэн хамгаалах ажил
2. Нөхөн сэргээлт хийсэн байгууллагын нэр		
2.1	Нөхөн сэргээлт хийсэн аж ахуйн нэгжийн нэр, регистр	"Үнэн бэх" ХХК, 6249264
2.2	Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр	MV-019041
2.3	Тус газрын эвдрэлд өртсөн шалтгаан	4 га
2.4	Тус талбайд нийт эвдрэлд өртсөн талбайн хэмжээ (га)	"Үнэн бэх" ХХК 6249264
2.5	Газрын хэвлийн нөхөн сэргээлт хийх мэргэжлийн байгууллагын эрхтэй эсэх, зөвшөөрлийн дугаар	-
3. 2023 онд хүлээлгэн өгч буй нөхөн сэргээлтийн мэдээлэл		
4.1 Техникийн нөхөн сэргээлт		4.2 Биологийн нөхөн сэргээлт
Талбайн хэмжээ (га) 4га		Талбайн хэмжээ (га)
Зардлын хэмжээ (төг) 8сая		Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашигласан мод, сөөг, ургамлын зүйлийн нэр, ургамалжуулсан байдал
		Зардлын хэмжээ (төг)
4. Орон зайн мэдээлэл		
5.1 Нөхөн сэргээлт хийгдсэн газрын фото зураг	5.2 Хэмжилт, зураглал Кадастрын зураглал хийсэн мэргэжлийн байгууллага болон хэмжилт хийсэн хүний нэр: "Үнэн бэх" ХХК М.Ариунболд Хэмжилтэд ашигласан программ, тоног төхөөрөмж: ArcGIS, GPSMAP79S Холбогдох утас: 88051013, 99411948 Гарын үсэг:	
5.3 Нөхөн сэргээлт хийсэн газрын солбилцол	№	Техник, биологи (доогуур зурах)
		Өргөрөг
		Уртраг

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Жич. 4-өөс доошгүй эргэлтийн цэгийн солбилцол байна.	1	107°5'59.425"	45°38'2.091"
	2	107°6'19.886"	45°37'57.919"
	3	107°6'36.53"	45°37'57.804"
	4	107°6'36.487"	45°37'56.604"
	5	107°6'19.119"	45°37'56.265"
	6	107°5'58.684"	45°38'0.56"
Нөхөн сэргээлт хийсэн газарт хэмжилт хийж талбайн хэмжээг тогтоон полигон хэлбэрээр <i>shape file</i> үүсгэн флаш болон CD-нд хуулж акттай хавсаргана.			
5. Мэдээллийн сангийн бүртгэл			
Нөхөн сэргээлтийг хүлээн авсан ажлын хэсэг нь Байгаль орчны мэдээллийн сангийн www.eis.mn цахим системийн Нөхөн сэргээлтийн мэдээллийн дэд санд заавал бүртгүүлнэ.			
Жич: Мэдээллийн санд бүртгэгдээгүй тохиолдолд нөхөн сэргээлтийг хүлээн авсан актыг хүчинтэйд тооцохгүй.			
Мэдээлэл оруулсан хүний нэр, албан тушаал: Дундговь аймгийн БОАЖГазрын мэргэжилтэн			
Гарын үсэг: Б.Нямтуяа			
Огноо:			
Нэмэлт мэдээлэл:			

Нөхөн сэргээлтийн ажил холбогдох хууль, журам, стандартад нийцсэн талаарх ажлын хэсгийн дүгнэлт:

Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрч эзэнгүй орхигдсон, нөхөн сэргээлт хийгдэх шаардлагатай газруудын нөхөн сэргээлтийн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилготойгоор орон даяар "Нөхөн сэргээлт-2024" арга хэмжээг тодорхой үе шаттайгаар зохион байгуулах ажлын хүрээнд ухагдаж эзэнгүй орхигдсон талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэсэн

Дээр дурдсан ажлыг Дундговь аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг дүгнэж, хүлээж авах ажлын хэсэг өмнөх оны буюу 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний жилийн эцсийн дүгнэлтийн 2023 оны төлөвлөгөөнд зайлшгүй тусгах арга хэмжээний хэсэгт тодорхой тусгаж оруулсан.

Орон нутгийн зүгээс "Үнэн бэх" ХХК-ийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд уг ажлыг тусган хэрэгжүүлэхийг даалгасны дагуу 2023 оны 07 дугаар сарын 20-нд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг төлөвлөсөн хэмжээнд бүрэн хийж хүлээлгэн өгсөн.

АКТ ГАРГАСАН:

Комиссын дарга:

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

	(гарын үсэг)	(албан тушаал)
Нарийн бичгийн дарга:		
	(гарын үсэг)	БД <i>Морготшигтэн</i>
Гишүүд:		(албан тушаал)
	(гарын үсэг)	<i>Б.З.Дарга</i>
	(гарын үсэг)	(албан тушаал)
	(гарын үсэг)	(албан тушаал)
	(гарын үсэг)	(албан тушаал)
ХҮЛЭЭН ЗӨВШӨӨРСӨН:		(албан тушаал)
	(гарын үсэг)	(нөхөн сэргээлт хийсэн байгууллагын төлөөлөл)

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №5.1 Бэлчээр хамгаалах, сэлгэх, чөлөөлөх тал дээр байгаль орчны байцаагч болон малчидтай санал солилцдог.

Хавсралт №5.2 Булгийн эх хаших газрыг төлөвлөж буй нь

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №5.3 Дундговь аймгийн Гурвансайхан

сумын нутагт Их газрын чулуу болон “Дэрсэнэ ус” нутагт булгийн эх хаших нөхөн сэргээлт хийх тал дээр сумын удирдлагууд болон байгаль орчны байцаагчидтай ярилцаж буй байдал.

Хавсралт №8.1 Уурхайд байрлуулсан галын аюулгүй ажиллагааны самбар

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №8.2 Тээврийн хэрэгслийг аюул ослын үед хор уршгийг арилгах зориулалтын багаж хэрэгсэл, эмийн сан, хор саармагжуулах бодис, уусмал, арьс болон амьсгал хамгаалах зориулалт бүхий хамгаалалтын хэрэгслээр хангав.

БАТЛАВ

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НЫ ОРЛОГЧ
ЗАХИРАЛ ЧАЙ ФАНПИН

2023 оны 6 сарын 25 өдөр

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН СУМАНД БАЙРЛАХ “ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ УУРХАЙН ГАМШГААС ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ХЯНАСАН:

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗРЫН ГАМШГААС
ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨЛТ, БЭЛЭН БАЙДАЛ ХАРИУЦСАН
АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН ГАМШГААС ХАМГААЛАХ УЛСЫН ХЯНАЛТЫН
БАЙЦААГЧ, ХОШУУЧ Л.ДОРЖДЭРЭМ

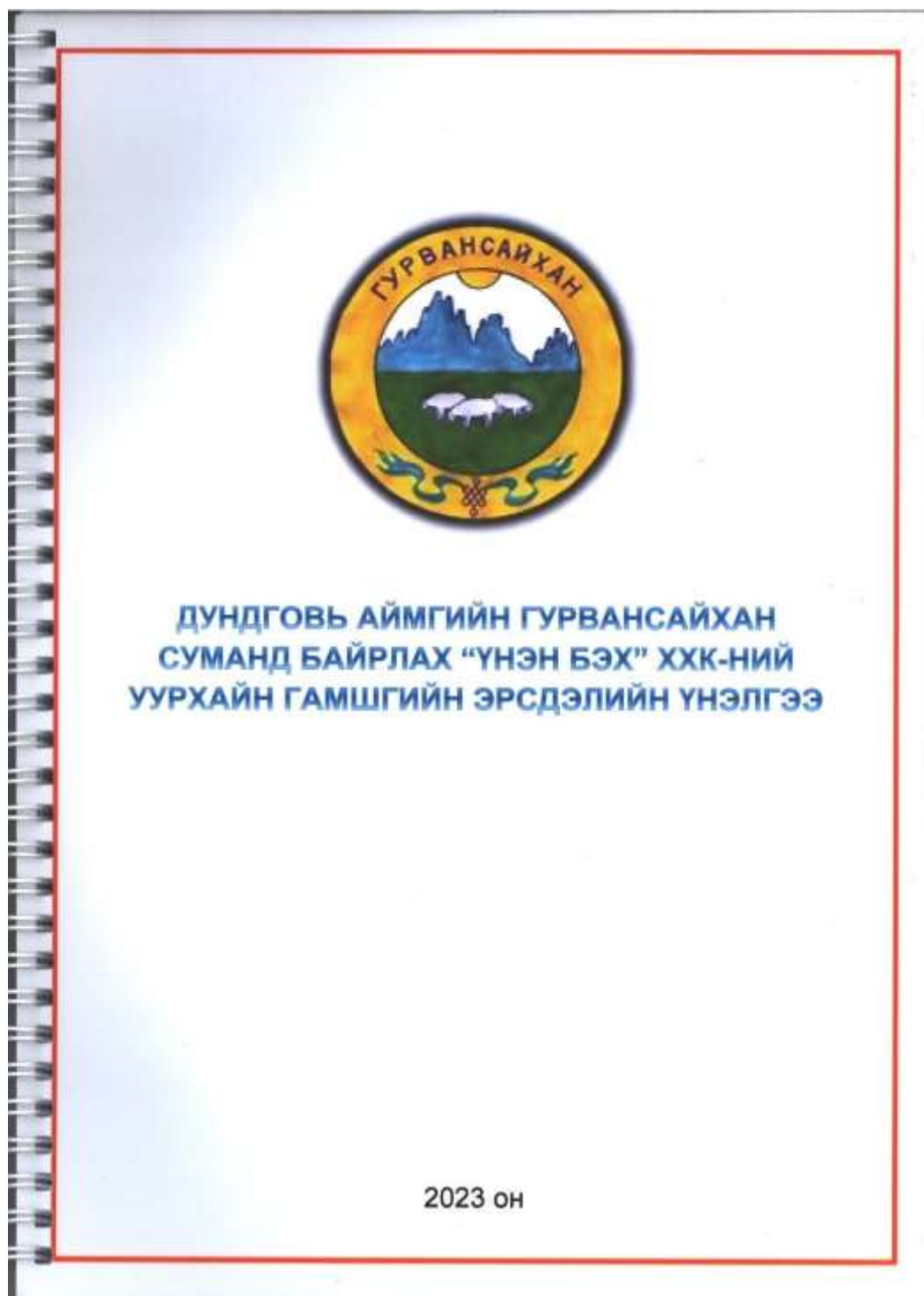
БОЛОВСРУУЛСАН:

ГЕОЛОГИЧ

М.АРИУНБОЛД

2023 он

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Огноог байдлын зөвтэй гэрэл дэргэл
2021 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр
А/154 дугаар тунхагын 2 дугаар хэсгээр

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ДҮГНЭЛТ

Дугаар 0006850

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: **ҮНЭН БЭХ ХХК**

Хаяг: **Дундговь аймаг Гурвансайхан сум**

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл: **Шатахуун түгээх станц**

Барилга байгууламжид гал унтраах тоног төхөөрөмж, /гал унтраах автомат болон дохиоллын систем, утаа зайлуулах систем, усан хангамж/ анхан шатны бичиж хэрэгсэл, бодис материал зэргийг байрлуулан ашиглахад энэхүү дүгнэлтийг олгоно.
Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3, 19 дүгээр зүйлийн 19.2/
Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.4/

Олгосон: **2023 он 09 сар 05** өдөр
Хучинтэй хугацаа: **2024 он 09 сар 05** өдөр хүртэл

Дундговь аймаг, нийслэлийн Сүхбаатар дүүрэг /хэлтсийн/ цолтныг **Ц.Төрбилэг**

Дундговь аймаг, нийслэлийн Сүхбаатар дүүрэг /хэлтсийн/ Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч: **ахмад цолтныг М.Нацагдорж**

/гэмдэг дарныг/

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Шалгалт хийсэн тухай тэмдэглэл

№	ШАЛГАХ ЧИГЛЭЛ	ХАМРАХ ХҮРЭЭ	ШАЛГАЛТАНД ХАМРАГДСАН	СТАНДАРТ ДҮРЭМ НОРМЫН ШААРДЛАГА	ШААРДЛАГА ХАНГАСАН ЭСЭХ
1.	Барилга байгууламжид байгаа гал унтраах болон галаас сэргийлэх тоног төхөөрөмж	Гал унтраах автомат тоног төхөөрөмж			
		Галын дохиоллын систем			
		Утга зайлуулах систем			
		Аврах хэрэгсэл			
2.	Гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгсэл	Гал унтраагуур			
		Галын сараач			
		Бусад			
3.	Галаас хамгаалах болон гал унтраах бодис материал	Гал унтраах усан хангамж			
		Гал унтраах хөөс			
		Галаас хамгаалах түрхлэг/ нэвчилгээ			
4.	Бусад	Авралтын зам гарцын тэмдэг, тэмдэглэгээ			
		Бусад			

Шалгасан

Гал түймрийн үлсн хяналтын байцаагч

Цолтон

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хөдөлгөөний байдлын ерөнхий газрын дүгнэлт
2021 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр
А-154 дугаар тушаалын 2 дугаар алсралт

**ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛЫН
ДҮГНЭЛТ**
Дугаар **0005575**

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: **ҮНЭН БЭХ ХХК**

Хаяг: **Дундговь аймаг Гурвансайхан сум**

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл: **Уул уурхайн кемп**

Барилга байгууламжид гал унтраах тэнэг төхөөрөмж, /гал унтраах автомат болон
дохлоолын систем, утаа зайлуулах систем, усан хангамж/ анхан шатны бичиж хэрэгсэл,
бодис материал зэргийг байрзуулан ашиглахад энгхүү дүгнэлтийг олгоно.
/Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3/

Олгосон **2023** он **06** сар **20** өдөр
Хучинтай хугацаа **2024** он **06** сар **20** өдөр хүртэл

Дундговь аймаг, нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн газар /хэлтсийн/
дэргэд Дэд хурандаа **И.Ц.Төрбилэг**

Дундговь аймаг, нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн газар /хэлтсийн/
Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч **а/д** **И.Ч.Нацагдорж**

Гэмдэг даруй

САНАМЖ

Галын аюулгүй байдлын дүгнэлтийг үйлчилгээний танхимд хүний нүдэнд харагдахуйц газар байрлуулсан байна.

Галын аюулгүй байдлын дүгнэлт нь үнэт цаас учраас үрэгдүүлж, гэмтээлгүй хадгалахаас гадна хувилж, олшруулж, хуурамчаар үйлдвэрлэсэн болон бусдад түрээслэх, худалдсан тохиолдолд хариуцлага хүлээлгэнэ.

Галын аюулгүй байдлын дүгнэлт нь банкны зээлийн баталгаа, барьцаа болохгүй.

Галын аюулгүй байдлын дүгнэлт нь Галын аюулгүй байдлын тухай хууль тогтоомж, түүнтэй нийцүүлэн гаргасан норм, дүрэм, стандартыг зөрчсөн тохиолдолд Онцгой байдлын байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан хураан авах, цуцлах эрхтэй.

Галын аюулгүй байдлын дүгнэлтийн хугацаа дууссанаас хойш 1 сарын хугацаанд дахин сунгуулах.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №8.3 Галын аюулгүй байдлын сургалтын зохион байгуулах мөн хог хаягдлын хор уршиг, ангилан ялгах талаар ажиллагсдад сургалт явуулж буй байдал

Хавсралт №8.4 Уурхайн нийт ажилчдад ХАБЭА сургалт зохион байгуулж, уурхайн эрсдлийн менежментийн дагуу ажиллахыг зааварлах, дадлагажуулах сургалтыг зохион байгуулсан.

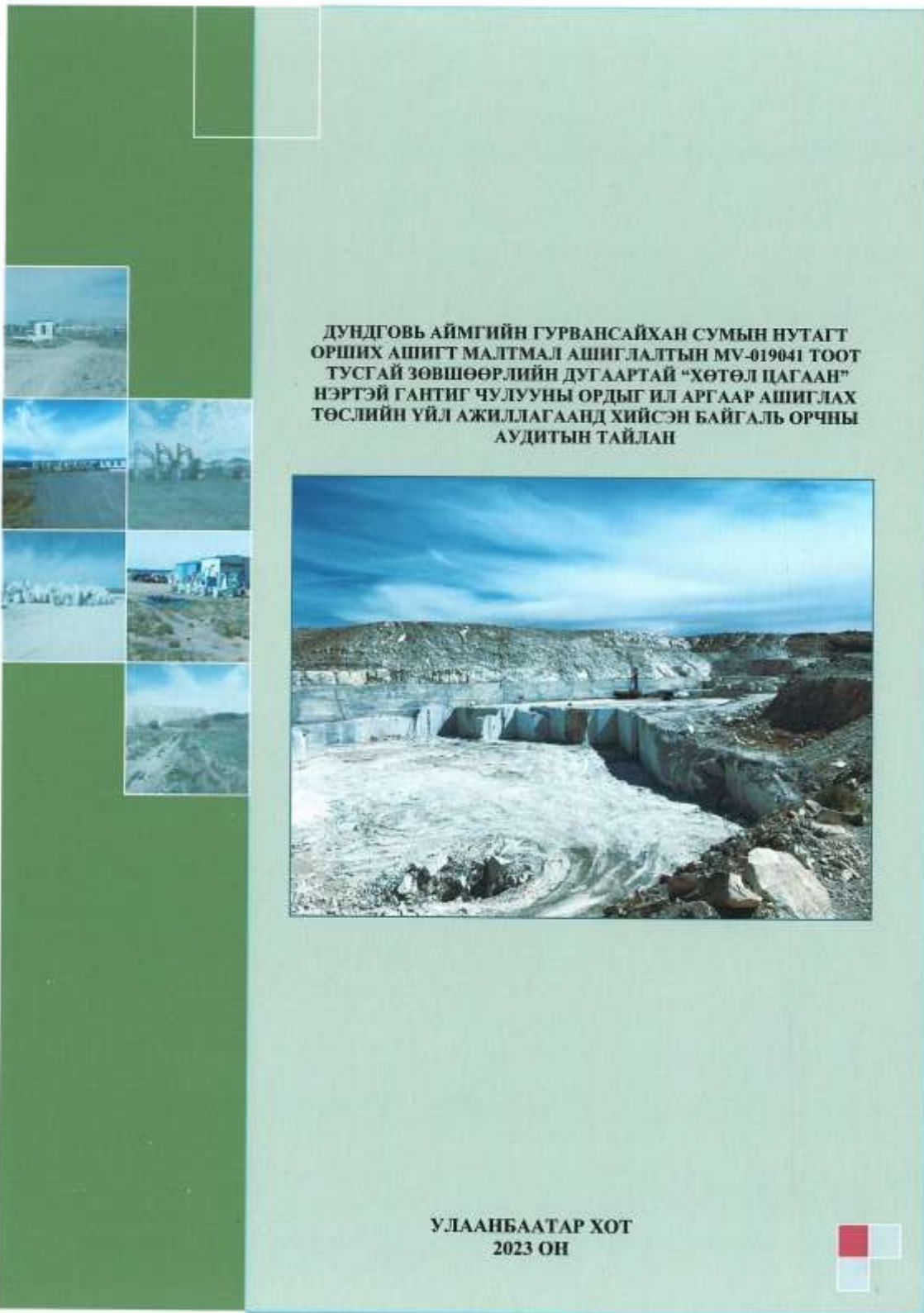
Хавсралт №9.1 Хатуу хог хаягдлыг тухай бүрт нь цуглуулж нэгдсэн цэгт хүргэж ажилладаг.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хавсралт 9.2 Хаягдал дугуй болон төмрийн хаягдлыг ангилан цуглуулж дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэхээр бэлтгэсэн

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН НУТАГТ
ОРШИХ АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН MV-019041 ТООТ ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААРТАЙ “ХӨТӨЛ ЦАГААН” НЭРТЭЙ ГАНТИГ
ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД
ХИЙСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТЫН ТАЙЛАН

ЗАХИАЛАГЧ БАЙГУУЛЛАГА: “ҮНЭН БЭХ” ХХК

ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАЙГУУЛЛАГА:
“ЦЭХИ КОНСАЛТИНГ” ХХК-НИЙ
ЗАХИРАЛ

Б.МӨНХБОЛД

АУДИТЫН БАГИЙН ГИШҮҮД:

Багийн ахлагч, ахлах аудитор
Мэргэшсэн шинжээч, магистр
Химийн зөвлөх шинжээч, доктор
Байгаль орчны аудитор
Хүрээлэн буй орчны экологич

Н.Эрдэнэцэцэг
Л.Амарсайхан
Г.Бурмаа
Ц.Солонго
Ө.Баясгалан

УЛААНБААТАР ХОТ
2023 ОН

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН НУТАГТ
ОРШИХ АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН МУ-019041 ТООТ
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААРТАЙ “ХӨТӨЛ ЦАГААН”
НЭРТЭЙ ГАНТИГ ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ХИЙСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
АУДИТЫН ТАЙЛАНГИЙН НЭГДСЭН ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ**

ЗАХИАЛАГЧ: “ҮНЭН БЭХ” ХХК

ГҮЙЦЭТГЭГЧ: “ЦЭХИ-КОНСАЛТИНГ” ХХК

**УЛААНБААТАР ХОТ
2023 ОН**

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд хийсэн байгаль орчны аудитын тайлангийн нэгдсэн дүгээлт, зөвлөмж

оны 01-р сарын 24-ний өдрийн № 03, 2021 оны 08-р сарын 12-ны өдрийн № 01 дугаартай Нөхөн сэргээлт хийсэн газрын хүлээн авсан тухай акт үйлдсэн. Гурвансайхан сумын засаг даргын 2020 оны 01-р сарын 14-ний өдрийн 1/28 тоот албан бичигт Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд 2020-2024 оны хооронд 12 га талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийхийг зөвшөөрсөн байна.

Газар ашиглах эрхийн 0000190257, 0000190225 дугаарын гэрчилгээтэй бөгөөд Газрын тухай хуулийн 27, 34.1-т заасны дагуу “Гадаадын иргэн, аж ахуйн нэгж, гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, байгууллагад газар ашиглуулах гэрээ” байгуулсан.

Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны ажлыг 2018 онд “Газар сервис” ХХК-иар гүйцэтгүүлж ГЗБГЗЗГ-аар батлуулсан.

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 9.1.10, 42.1-т заасны дагуу Гурвансайхан сумын Засаг даргатай 2023 оны 05-р сарын 11-ний өдөр “Байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбогдсон дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байр нэмэгдүүлэх тухай гэрээ”, Дундговь аймгийн Засаг даргатай 2019 оны 07-р сарын 24-ний өдөр Г-26 дугаартай “Хамтран ажиллах гэрээ”-г тус тус байгуулан ажиллаж байна.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 28.1.5-т заасны дагуу Ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээг АШУҮИС, Нийгмийн эрүүл мэндийн сургууль, “Хэлт энд сэфти солушинс” ХХК-иар гүйцэтгүүлсэн.

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31.2, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 7.2, 17.1, 28.1.7, 28.1.6 дахь заалтуудын дагуу Хөдөлмөрийн дотоод журам, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм, сургалтын хөтөлбөр, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг батлан хэрэгжүүлж ажилладаг.

Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 7.1-т заасны дагуу Гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээг гүйцэтгүүлж, уурхайн гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг 2023 онд батлуулсан.

Энэхүү аудитад хамруулсан байгаль орчныг хамгаалах бодлогын баримт бичиг, материал, компанийн дотоод болон бизнесийн үйл ажиллагаатай холбогдох баримт бичиг, материал, түүний агуулга нь аудитын тайлангаас гадуур үл ашиглагдана.

“Үнэн бэх” ХХК нь ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд хийсэн Байгаль орчны аудитын үнэлэмжийн үнэлгээгээр үл нийцэлтэй гарсан заалтуудын хэрэгжилтийг сайжруулах талаар шат дараалалтай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэн ажиллах нь зүйтэй.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ, ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд хийсэн байгаль орчны аудитын тайлангийн нэгдсэн дүгээлт, зөвлөмж

НЭГДСЭН ЗӨВЛӨМЖ

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учирч болзошгүй нөлөөллийг хамгийн бага түвшинд байлгах, улмаар бүрэн арилгах, үүсэхээс урьдчилан сэргийлэхийн тулд дараах зөвлөмжийг өгч байна. Үүнд:

2023 оны Байгаль орчны аудитын нэгдсэн зөвлөмж

Хүснэгт-15

д/д	Аудитын хамрах хүрээ	Үл нийцэл	Хангалтгүй буюу зөвсөж сайжруулах шаардлагатай ажил	Хэрэгжүүлэх хугацаа
1	Агаарын чанар	Агаарын тухай хуулийн 9.1.5, 12.4 заалт	Агаарын чанарыг хянах дотоод хяналтын багаж хэрэгсэлтэй болох, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу дотоод хяналтыг явуулах, дотоод хяналтын тайлан мэдээг ажилдаа ашиглах;	Жил бүр
2			Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн дотоод хяналтын болон холбогдох бусад тайлан, мэдээг гаргаж өгөх;	
3		БОННУ-ний тайлан БОМТ	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсаны дагуу агаарын чанарын мониторингийн хийх;	2023 он
4	Ус ашиглалт	Усны тухай хуулийн 17.1.6, 18.1.4, 28.4, 28.6, 28.7, 28.11 заалт	Ус ашиглах зөвшөөрөл, ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулан гэрээ байгуулан ажиллах;	2023 оноос жил бүр
5		БОННУ-ний тайлан БОМТ	Гүний худгийн усны найрлагын макрохимийн болон бохир усны найрлагын тусгай шинжилгээг жил бүр хийлгэх;	2023 он
6		Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.18 заалт	Усны тайлан мэдээг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон сав газрын захиргаанд гаргаж өгөх;	2023 оноос жил бүр
7	Газар-хөрс, нөхөн сэргээлт, дүйцүүлэн хамгаалал	БОННУ-ний тайлан БОМТ	Уурхайн карьер, дотоод зам, хог хаягдлын цэг, ШТС, шимт хөрсний овоолго зэрэг газруудад мониторинг хийх;	2023 онд
8		MNS 5916 : 2008 стандарт	Шимт хөрсний хадгалалт, хамгаалалт, тордолтын ажлыг сайжруулах;	2024 оноос
9	Биологийн олон янз байдал	БОННУ-ний тайлан БОМТ	Амьтан, ургамлын талаар нарийвчилсан судалгааны материалгүй байна. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээнд ургамалын мониторинг судалгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх;	2024 онд
10			Уурхайн үйл ажиллагаа эхэлснээр амьтан, ургамалд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх цогц арга хэмжээг жил бүрийн БОМТ-нд тусгаж, биотехникийн арга хэмжээ авч ажиллах;	2024 оноос

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Үнэн бэх” ХХК

Хуудас-3

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглахын МВ-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хотол цагаан” нэртэй ашигт малтмалын ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд хийсэн байгаль орчны аудитын тайлангийн нэгдсэн дүгнэлт, зөвлөмж

11	Хог хаягдал	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.5, 10.2.3 заалт	Үүссэн аюултай хог хаягдлаа эрх бүхий байгууллагад, эсхүл тогтоосон тусгай цэгт хүлээлгэн өгөх, хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагатай хог тээврийн үйлчилгээний гэрээ байгуулах; Ахуйн хог хаягдлын гэрээг орон нутагтай байгуулах;	2023-2024 онд
12			Аюултай хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр түр хадгалах зориулалтын шаардлага хангасан талбай, агуулахтай болох;	2023-2024 онд
13	Хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуй, удирдлага зохион байгуулалт	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 28.1.4 заалт	Ажлын байранд учирч болзошгүй аюулыг илрүүлэх, тогтоох, үнэлэх, бууруулах, арилгах зорилгоор эрдэлийн үнэлгээ хийх;	2023-2024 онд
14		Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 18.1.2 заалт	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний давтгалд хамрагдах;	2023-2024 онд
15		Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 34.2.5, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн тухай хуулийн 18.1.2 заалт	Ажилчдыг гэнэтийн ослын болон холбогдох давтгалд хамруулах;	2023 он
16		Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн тухай хуулийн 14.1, 14.2 заалт	Ажилчдыг эрүүл мэндийн урьдчилсан ба хугацаат үзлэгт ажилтныг хамруулах;	2024 он
17		Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 27.8 заалт	Палеонтологи, археологи, угсаатны мэргэжлийн эрдэм шинжилгээний байгууллагаар урьдчилан хайгуул, судалгаа хийлгэж, дүгнэлт гаргуулах;	2023-2024 онд
18	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 9.4, 31.4, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 9.8 заалт	Тухайн жилийн БОМТ-г боловсруулж БОАЖЯ-аар батлуулах;	2023 оноос жил бүр	
19	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 39.1.7, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 14.1.5 заалт	БОМТ-ний биелэлтийг тайлагнаж ажиллах;		

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Үнэн бэх” ХХК

Хуудас-4

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй зантис чулууны ордны ил арсаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд хийсэн байгаль орчны гудамжин тайлангийн нэгдсэн дүгнэлт, зөвлөмж

20		Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 14.1.3 заалт	Нөхөн сэргээлт, хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж ажиллах;	2024 онд
21	Хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуй, удирдлага зохион байгуулалт	Газрын тухай хуулийн 50.1.2, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 51.5, Газрын хэвлийг хамгаалах тухай хуулийн 20 заалт	Техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг цаг тухайд нь хийж гүйцэтгэн орон нутагт хүлээлгэн өгөх;	2024 оноос жил бүр
22	Галын аюулгүй байдал, гамшиг осол	Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 17.2.1 заалт	Галын аюулгүй байдлыг харниусан албан тушаалтныг томилох;	2023 он
23		Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 17.2.6 заалт	Гал түймрээс хамгаалах тоног төхөөрөмж, анхан шатны багаж хэрэгсэл, бодис, материал зэрэгт техникийн үйлчилгээ хийж, ашиглалтын бэлэн байдлыг бүрэн хангах;	2023 онд
24		MNS 4628 : 2013 стандарт	Тээврийн хэрэгслийн зогсоол, засвар үйлчилгээ явуулах цэг, ШТС-ын талбайг хатуу хучилттай болгож хөрсөнд шатах тослох материал нэвчихээс сэргийлж ажиллах;	2023-2024 онд
25		Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 17.2.10 заалт	Галын аюулгүй байдлын дүрэм, гал түймэр унтраах шуурхай төлөвлөгөөг боловсруулж, эрх бүхий этгээдээр баталгаажуулах;	2023-2024 онд

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Үнэн бэх” ХХК

Хүснэгт-5

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ, ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд хийсэн байгаль орчны аудитын тайлангийн нэгдсэн дүгнэлт, зөвлөмж

НЭГДСЭН ДҮГНЭЛТ

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10¹ дүгээр зүйлд “Байгалийн нөөц, баялагийг ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хоёр жил тутамд байгаль орчны аудит хийлгэж, холбогдох дүгнэлт, зөвлөмж тайланг аймаг, нийслэлийн байгаль орчны албанд хүргүүлнэ” гэсэн заалт, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын баталсан 2013 оны 4 дүгээр сарын 24-ны өдрийн А-126 дугаар журам, “Үнэн бэх” ХХК-тай байгуулсан “Экологийн хариуцлагын гэрээ”-ний дагуу Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд Байгаль орчны аудитын ажлыг гүйцэтгэлээ.

Байгаль орчны аудитын ажлыг 2023 оны 09-р сарын 11-ний өдрөөс 2023 оны 10-р сарын 20-ны өдрийн хооронд агаарын чанар, ус ашиглалт, газрын менежмент, хөрс, нөхөн сэргээлт, дүйцүүлэн хамгаалал, биологийн олон янз байдал, хог хаягдал, хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуй, гамшиг осол, галын аюулгүй байдал, удирдлага зохион байгуулалтын чиглэлээр өнөөгийн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль тогтоомж холбогдох бодлого, хөтөлбөр, дүрэм, журам, стандарт, байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг тодорхойлсон.

Гантиг чулууны ил уурхайг 2018 оны 07-р сарын 08-ны өдөр улсын комисст хүлээлгэн өгсөн бөгөөд жилд 130.0 мян.м³ чулуу олборлох хүчин чадалтай. Нийт талбайн хэмжээ 75.33 га юм. Дэлхий нийтийг хамарсан Ковид-19 цар тахлын улмаас 2020-2022 онд уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаа явуулаагүй байна. Гурвансайхан сумын засаг даргын 2021 оны 11-р сарын 16-ны өдөр, № 1/360, 2022 оны 11-р сарын 28-ны өдөр, № 1/257 тоот албан бичигт “Үнэн бэх” ХХК нь 2021, 2022 онд олборлолтын үйл ажиллагаа явуулаагүй нь үнэн болно гэж тодорхойлсон байна.

УУХҮЯ, АМГТГ-ын Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2019 оны 07-р сарын 04-ний өдрийн № т/19-12-02 “Цагаан тээг” нэртэй гантигийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголыг хэлэлцүүлэн АМГТГ-ын даргын 2019 оны 09-р сарын 04-ний өдрийн т/146 дугаартай техник-эдийн засгийн үндэслэл хүлээн авах тухай тушаалаар батлуулсан байна. Засгийн газрын 2013 оны 374 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журам”-ын 4.14, 5.12, БОАЖЯ-ны 2019 оны 09-р сарын 30-ны өдрийн 13/6784 тоот Ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтийн дагуу Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг “Солонгон төгөл” ХХК-иар гүйцэтгүүлж БОАЖЯ-аар 2023 онд батлуулсан. АМГТГ-ын Уул уурхайн хэлтсийн даргаар 2023 оны Уулын ажлын төлөвлөгөөг батлуулсан байна.

“Монгол-Ус” ТӨААТҮГ-ын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн 1/623 тоот дугаартай “Ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт” гаргуулсан. БОАЖЯ-ны 2018 оны 01-р сарын 22-ны өдрийн 066/449 тоот Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулийн 4.3, тус хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн 2.1-д заасны дагуу Засгийн газрын 2012 оны 194 дүгээр тогтоолоор баталсан Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, ойн сан бүхий газрын хилийн зааг, Засгийн газрын 2015 оны 289 дугаар тогтоолын Усны сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүсийн хилийн заагтай тус тус давхцалгүй байна.

Газрын тухай хуулийн 50.1.2 дахь заалт, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 51.5 дахь заалт, Газрын хэвлийг хамгаалах тухай хуулийн 20-р зүйлд заасны дагуу 2020

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Үнэн бэх” ХХК

Хуудас-1

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Байгаль орчны аудитын ажил хүлээлцсэн акт

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТЫН АЖИЛ ХҮЛЭЭЛЦСЭН АКТ

Захиалагч: **“ҮНЭН БЭХ” ХХК**

Гүйцэтгэгч: **Байгаль орчны аудитын “ЦЭХИ КОНСАЛТИНГ” ХХК**

Гүйцэтгэсэн хугацаа: **2023 оны 09 сарын 20-ний өдрөөс 2023 оны 10 сарын 20**

Архангай аймгийн Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй гантгиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг “Үнэн бэх” ХХК-тай байгуулсан “Экологийн хариуцлагын гэрээ”-ний дагуу, Монгол Улсын төрөөс байгаль орчныг хамгаалах, байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл багатайгаар байгалийн нөөц ашиглах талаар баримтлаж буй бодлого, Монгол Улсын байгаль орчны хууль тогтоомж, заавар, журам, стандартууд, Байгаль орчин, Ногоон хөгжлийн Сайдын холбогдох тушаал, шийдвэрийн хүрээнд, тус компанийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчинд нөлөөлөх байдал, компаниас байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний гүйцэтгэл, үр дүнг хянаж дүгнэлт гаргах, компанийн үйл ажиллагаанд нь дэмжлэг үзүүлж, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх зорилгоор байгаль орчны аудитын ажлыг зохион байгуулав.

Энэхүү байгаль орчны аудит нь байгаль орчны хууль тогтоомж, төрийн бодлого, үндэсний хөтөлбөрийн биелэлт, хэрэгжилтийг хянаж дүгнэлт гаргах, мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх, хараат бус үйл ажиллагаа байв.

Байгаль орчны аудит хийсэн баг нь Монгол Улсын байгаль орчны хууль тогтоомж, заавар, журам, стандарт, тушаал, шийдвэрийн хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулж, байгаль орчныг бохирдохоос урьдчилан сэргийлэх, байгалийн баялагийг жам ёсоороо нөхөн сэргээх боломжийг нь алдагдуулахгүйгээр байгалийн даацад нь тохируулан зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, тэдгээрт хяналт тавих ажиллагаа, цаашдын үйл ажиллагаанд нь дэмжлэг үзүүлэх зарчмыг баримтлан ажилласан.

Байгаль орчны аудитын ажлын нээлтийн хурал.

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ашигт малтмал ашиглалтын MV-019041 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай “Хөтөл цагаан” нэртэй гантгиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн байгаль орчны аудитын ажлын хүрээнд 2023 оны 09-р сарын 20-ний өдөр аудитын ажлыг эхлүүлсэн. Нээлтийн хурлаар Аудитын үйл ажиллагааг хэрхэн явуулах талаар товч мэдээлэл өгч Байгаль орчны аудит хийхэд ашиглах баримт бичиг, мэдээллүүдтэй танилцах, судлах, холбогдох мэдээллийг цуглуулах ажлыг гүйцэтгэсэн.

Байгаль орчны аудитын ажлын хаалтын хурал.

Байгаль орчны аудитын ажлын хаалтын хурлыг 2023 оны 10-р сарын 24-ний өдөр хийсэн. Байгаль орчны аудитын үнэлэмж болон дүгнэлт, зөвлөмжийг “Үнэн бэх”

Хуудас-1

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Байгаль орчны аудитын ажил хүлээлцсэн акт

ХХК-нд танилцуулж, засаж залруулах ба урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө, хэрэгжүүлэх хугацааны талаар зөвшилцсөн.

“Үнэн бэх” ХХК-тай байгуулсан “Экологийн хариуцлагын гэрээ”-ний дагуу “Цэхи-Консалтинг” ХХК-ийн зүгээс Байгаль орчны аудитын тайлан, дүгнэлт зөвлөмжийг хүлээлгэн өгөв.

ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТ ХИЙСЭН БАГИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ

“ЦЭХИ КОНСАЛТИНГ” ХХК-ИЙН

ЗАХИРАЛ

Б.Мөнхболд

Б.МӨНХБОЛД

ХҮЛЭЭН АВСАН:

ЗАХИАЛАГЧ БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨЛӨӨЛЖ

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-ИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ

Б.Доржиев

Б.Доржиев

2023 оны 10 сарын 24-ний өдөр

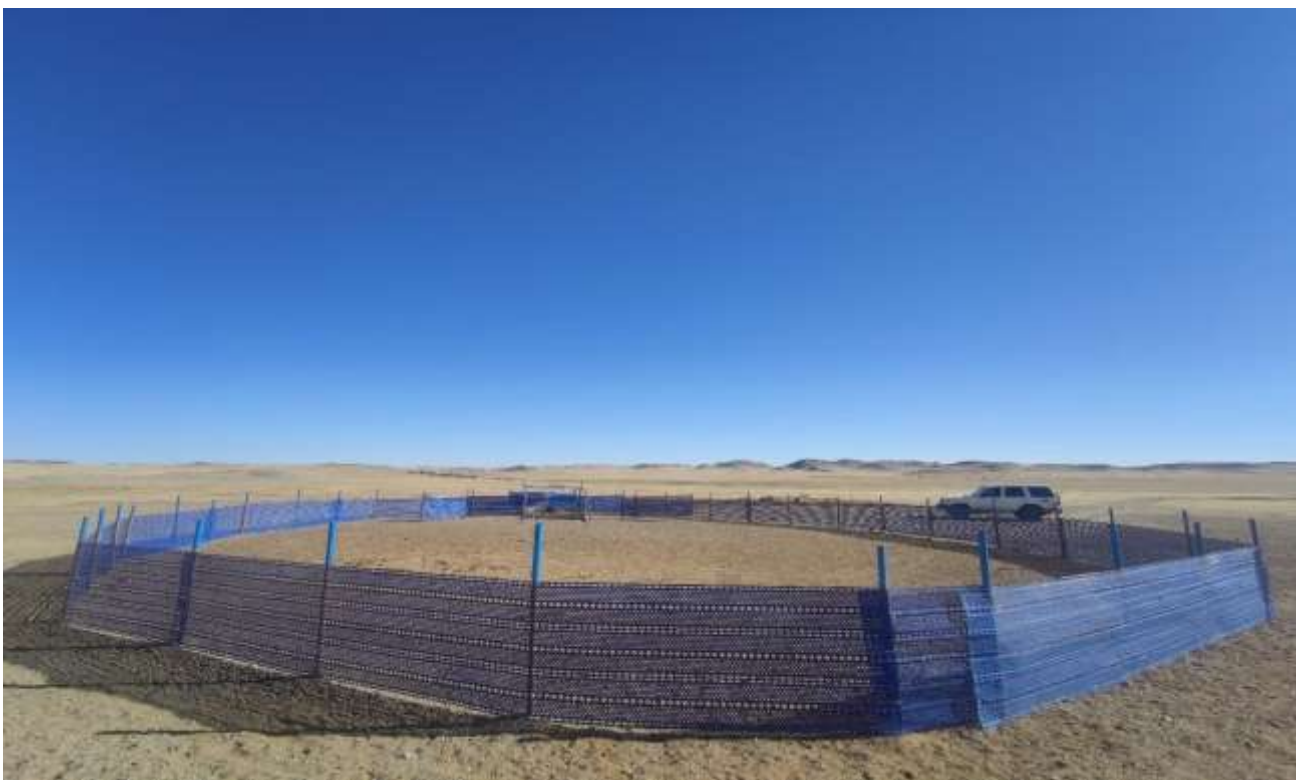
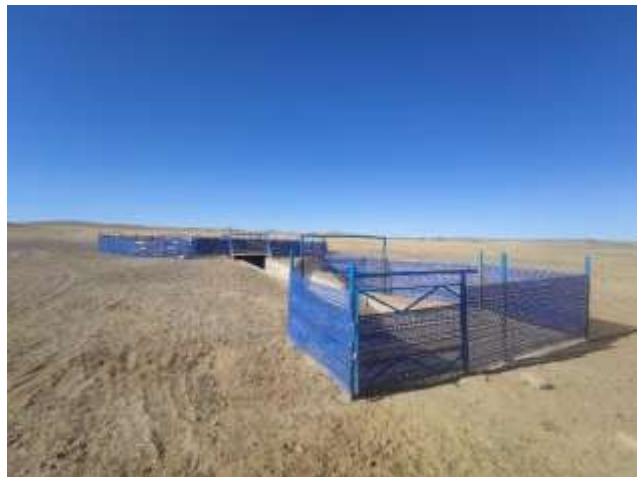
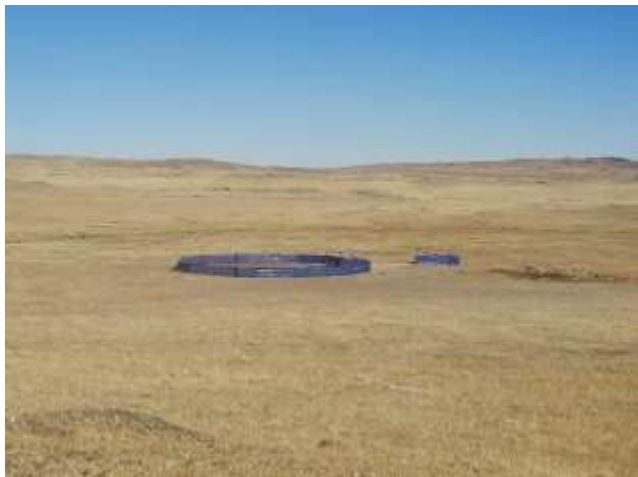
Хуудас-2

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №12.1 Мал угаалгын ванн барих явц

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт №12.2 Мал угаалгын ванн барьж гүйцэтгэсэн байдал

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын
Гурвансайхан багт “Богмал угсаах вэлл”
шинээр бэрхж, хүдээлцсэн тэмдэглэл.

2023.08.25

Гурвансайхан баг.

Гурвансайхан сумын Гурвансайхан багийн нутагт үндэжигддэг явуулдаг “Үнэнбэх” ХХК багт богмал угсаах вэлл бэрхж ажлыг багийн төв дээр Олон овоо нэртэй газарт бэрхж, мөнгө хөрөнгө санхүүгийн асуудлыг нь бүрэн шийдвэрлэн өгч, стандарт зурга төсвийн дагуу хийж гүйцэтгүүлэн, хариуцаж ажигласан.

Энэхүү “Богмал угсаах вэлл” шинээр бэрхсэн бүтээн байгуулалтын ажлын хэсгийн бүрэлдэх үнд хөрөнгө оруулагч тэдгэрийн “Үнэнбэх” ХХК, Цагаан тээг уурхайн дарга Б.Батсүрэн, Төслийн удирдагч тус сумын иргэн Р.Сүхбаатар, багийн Засаг дарга Т.Нармандах, багийн мэдсэн эмч Б.Эрхэнцэвэг, багийн мэдсэн төлөөлөл П.Насанбалт, Б.Лхагвадорж, Д.Отгонбаятар, Ц.Ариунзүрх нар бийлцэв.

1. Төслийн хөрөнгө оруулагч байгуулдагч:
“Үнэнбэх” ХХК, Цагаан тээг уурхайн дарга Б.Батсүрэнгийн сэтгэгдэл - Тухайн сумын Гурвансайхан багт богмал угсаах вэлл бэрхж ажлын бэлтгэл ажлуудыг 7 сард хийж, зурга төсөв гэрлэн, богмал угсаах суурин байгууламжийн төслийн ажлыг Гурвансайхан сумын нутгийн иргэн Равжихын Сүхбаатартай гэрээ хэлцэл хийж сум орон нутгийн иргэд Цэдэн содномын Энхтайван, Мандахын Бат-Отгон, Мандахын Батпэрэв, Олзий-Эрдэнийн Амартүвшинт,

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

- 2 -

Норьпилын Дарханбаатар, Санжаажавын Мягмарсүрэн
нэрээр багийн төвд бог мэд угаах суурин байгууламж
шинээр барих ажлыг 2023 оны 7 сарын 30-аас
8 сарын 8-ны өдөр хүртэлх хугацаанд уурхайн
машин техник, тоног төхөөрөмж, хэрэгсэл гэрэн
гээр цорооны ажлаа хамтран ажиллаж, орон
нутгийн иргэдийг цэвэржүүлж ажиллуулсан.

Бог мэд угаах суурин байгууламжийн
төсөл гүйцэтгэлийн тооцоо, тайлан гаргасан
нийт зардал 20,030,549.12 сая төгрөгний
үнэтэй бүтээн байгуулалтын ажил хийгдсэн.

Бог мэд угаах ванны хэмжээ урт нь 10 метр,
мэдийн ванны гүн хэсэг 2 метр, 10 тонн орчим
ус хийх багтаамжтай, мэд орох, гарах хаягца,
том хашаанд 1500 торгой мэд орох бодомжтой,
дотор дэвхэр нарийн хашаанд нь мэд оруулж
цааж зогсоогоод, доорх дөрвөлжин дэвцэн нь
шүүдэг шааригтай, дэвцэнг татахад шуудуулан
усанд орж угаагдаж яваад, гарах хаягцтай
жижиг хашаанд 15-20 бог мэд усаа шүүрчүлж
зогсох хашаатай, бүх хашаанууд цэнхэр торон
төмөр хийцтэй, труван шонгуудтай мэд угаах
ванныг Гурвансайхан багт хүлээлгэн өгч байна.

Бог мэд угаах суурин байгууламжны өвөр
бүтэн байрлын хангах үндэс байгалийн
эрсдэлийг тооцон “Үнэн бэх” ХХК-аас 2 (хоёр)
жилийн хугацаатай урсгал зэсварын баталгаа
гаргаж өгнө харин бог мэд угаах суурин
байгууламжны төсөл мөнгийн эвч барьсан
энэ мэд угаах ванны ажлын цанарт нь
төслийн удирдлага сум орон нутгийн иргэн
Р.Сүхбаатар дэвхэр баталгаа гаргаж өгнө
гэдгийн уурхайн удирдлага хэлж ярьсан.

Бог мэд угаах ванн шинээр барьж өгсөнг хүлээн
эвч, хайрлан нүдэн хамгаалах хэрэгдэж, зөв
ажиллахыг Гурвансайхан багийн нийт мэдчид
иргэдэд болон багийн мэдийн эмч, холбогдох
бүх хүмүүст анхааруулж, зөвлөж байна.

— 3 —

2. Төслийн удирдагч: Гурвансайхан сумын иргэн Р.Сүхбаатарын сэтгэгдэл – сумын Гурвансайхан багийн төв дээр богмадугах вянн суурин байгууламж барих ажлыг эхлэн удирдаж, сум орон нутгийн зэдүүчүүдийн бүрэлдэхүнтэй мөн “Үнэн бэх” ХХК-ийн ажлын хэсгийн хүмүүстэй хамтран ажиллаж хийж гүйцэтгэсэн.

3. Гурвансайхан багийн мадын эмч ажилтай Б.Эрдэнэцэцэгийн сэтгэгдэл:

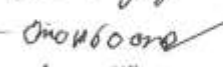
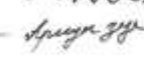
Ерөнхий бүтээн байгуулагдт сайхан байна.

Мэд угаах вянны мэд хэших хэшианы шон труба суулгац дээр хийж ажилдасан хүмүүс нь сэтгэл гэргээгч үнэндээ муу хийсэн байна, дотор мэд хэших хэшианы хоёр тал нь давхар хэдгэ хийгээгч үхээгдэ дутуу заргэй байна, бэс мэд зогсох дэвцаны 2 тал цемент дээгч мадын хоёр орж хугэрэх аюултай, шон гэнхэж байна, хэшианы төмөр утас чэнэргч, гэгнүүр нь баястай хүдээж дэвхгч, зурж зорцсон байхад уурхайгээс нээх хүмүүсийн цахинг гүйцэт битийн!

Энэ төслийн удирдагч Р.Сүхбаатар нь одоо яархад хот явчихдаа, хийсэн ажлын чэнэр муу шээрхэд хэнгэхч байгаа эгнээгч хуульчдыг гүйцээж хийгэ: мадын эмчийн хувьд маддын мадыг уггаж үйлдцгээ үзүүлэн тодорхой зохих орлого олж авч байгаа тух мэд угаах вянны бүрэн бүтэн байгаа энхээрч ажилд гэдгээ хэдээ.

- 4 -

4. Гурвансайхан багийн мэдцэйн төрөөрөө иргэдийн сэтгэгдэл:
Мэдчин П. Насанбат - Бог мэд угаах ванн сайхан баригдсан байна, мэд орууланг хооройн нэрийн хэшааны этгэд нь хэшаа хийх асуудал байна.
Мэдчин Б. Дхагвадорж - Би гэгнүүр хийдэг хүн гэгнүүрын баястай байх нь мэд угаахад нөхөөрлөхгүй зүгээр, өөр дутуу юмнуудын хийгээд өгчихвөл болно гэж үзэж байна.
Мэдчин Д. Отгонвайтэр, Ц. Ариунзул нар саяад нэг, сайхан том мэд угаах ванн барьж өгсөн, мөнгө төгрөгийн өгсөн уурхайн хүмүүст вэдрээдээ.

Мэдчин П. Насанбат -
Мэдчин Б. Дхагвадорж -
Мэдчин Д. Отгонвайтэр -
Мэдчин Ц. Ариунзул -

5. Гурвансайхан багийн Засаг дарга Т. Нармандяахын сэтгэгдэл:
Манай багийн мэдцээд тусгамдаж байсан асуудлын нэг мэд угаах ванн барих ажла байсан.
Бог мэд угаах суурин байгууламжийн энэ том бүтээн байгуулалтын ажла нь стандарт зурга төсөвтэй, маш сайхан том хэмжээтэй баригдсан байна.
Гурвансайхан багийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлдэг “Үнэнбэх” ХХК-аас барт Богмэд угаах суурин байгууламжийг шинээр барьж өгч, нийгмийн хариуцалтын хүрээнд бүтээн байгуулалтын том ажлыг хариуцан гүйцэтгэж, орон нутгийн иргэдийг цалинжуулж, ажиллуулсан мэд ил тэдэрхэж байна.

- 5 -

Гурвансайхан багийн төвд бэрнэгдсэн бог
мэхийн вэнн суурин байгууламжийн дутуу хийгдсэн
ажлауудыг төслийн удирдагч Р.Сүхбаатарт хэлж
яриад, хийж гүйцэтгэгдэн ажигджээ.

Бог мэд угаах вэнн бэрнэгдсэнээр мэхийн
мэд сүргээ пэрэвт өвчнөөс урьдчилан
сэргийлж, мэхийн угаах эрүүлжүүлэх нөхцөл
бодомжоор хангаж өгсөн “Үнэн бэх” ХХК-ийн
Бүх удирдагчуудад, төслийн ажлаа идэвх
зүтгэлтэй ажигласан ажлын хамт олонд
Багийн Зэсэг даргын зүгээс болон багийнхад
иргэд, мэхийн өмнөөс чин сэтгэлээсээ
Их баярлалаа.

Дүгнэлт:

Тус сумын Гурвансайхан багт “Бог мэд
угаах вэнн” суурин байгууламас шинээр
Бэрнэг байгуулах ажлыг стандагт зурга
төслийн дагуу хийгдэж, мэхийн мэхийг
угаах шаардлагыг хангасан тул ашиггүй ажлаа
оруулах нь зүйтэй гэж дүгнэж, багт
хүлээлгэн өгдөө.

Ашиггүй ажлаа хүлээлгэн
ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн:

Зөвлөх тэд: Гурвансайхан баг.
Хөрөнгө оруулагч тэд: “Үнэн бэх” ХХК.
Төслийн удирдагч: Сумын иргэн Р.Сүхбаатар.
Гурвансайхан багийн Зэсэг дарга: Т.Нармандах.
Гурвансайхан багийн Мэхийн эмч: Б.Эрдэнэцэцэг.
Гурвансайхан багийн мэхийн: П.Нэсэнвэлт.
Б.Хягвалдорж.
Д.Отгонбаяр.
Ц.Ариунзүл.

Тэмдэгт хөтөлсөн:
Багийн Зэсэг дарга Т.Нармандах

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

1

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

№...

Нэг талаас Дундговь аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн Байгаль орчны шинжилгээний лабораторийн эрхлэгч Б.Янжмаа /цаашид гүйцэтгэгч гэх/ Нөгөө талаас “ҮНЭН БЭХ” ХХК итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч SULIDE “цаашид захиалагч гэх/ орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт ажлыг гүйцэтгэгч талаар хийлгэхээр энэхүү гэрээг байгуулав.

Нэг. Захиалагчийн эрх, үүрэг

1. Шинжилгээний ажил удирдамж заавар, стандартын дагуу явагдаж байгаад хяналт тавих
2. Шинжилгээний ажлын эцсийн үр дүнг шалгаж хүлээн авах
3. Гэрээгээр заасан ажлын төлбөрийг хугацаанд нь төлөх
4. Сорьц авахад шаардлагатай туслалцааг үзүүлэх
5. Захиалагч тал гүйцэтгэгч ажилтны замын зардал, байр хоол, томилолтын зардлыг хариуцна.
6. Гүйцэтгэгч талын шинжилгээний ажилд шаардлагатай мэдээллийг өгөх
7. Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх.
Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсэж болзошгүй үед хуульд заасан эрх мэдлээ хэрэгжүүлэхийг зөвшөөрөхгүй байх
8. Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсэж болзошгүй хувь хүн, хуулийн этгээдэд ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, түүнийг арилгах талаар бичгээр зөвлөмж өгөх
9. Албан тушаалтан албан үүргээ гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсч болзошгүй нөхцөлд албан үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзаж, энэ тухай эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд бичгээр мэдэгдэх
10. Гэрээ байгуулах үед авлига, ашиг сонирхлын зөрчлийн шинжтэй зөрчил илэрсэн бол Авлигатай тэмцэх газарт шилжүүлэн шалгуулах
11. Байгаль орчны хяналт шинжилгээ хийж гүйцэтгэсэн ажлын үнэлгээг байгаль орчны яамнаас тогтоосон тарифт үнэлгээний дагуу 364200 төгрөгийг Дундговь аймаг УЦУОШТөвийн 100080013015 тоот дансанд шилжүүлэх ба бэлнээр тооцоо хийж дуусгасан байх.
14. Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвөөс очиж дээж авах хүний томилолт, шатахууны зардалд 24000 төгрөгийг урьдчилан байрлуулсан байх.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

2

Хоёр. Гүйцэтгэгчийн үүрэг

1. Лабораторийн шинжилгээний ажлыг Монгол улсад мөрдөгдөж байгаа стандарт, аргачлалын дагуу заасан хугацаанд чанартай хийж гүйцэтгэх
2. Захиалагчаас нийлүүлсэн судалгааны сорьц, материалыг шалгаж бүрэн хүлээн авах, чанарыг алдагдуулахгүйгээр шинжилгээнд оруулах
3. Шинжилгээний үр дүн буруу ямар нэг эргэлзээтэй дутуу зүйл гарвал түүнийг засах давтан шинжилгээг /үнэ төлбөргүй/ хийх асуудлыг хариуцах
4. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ гүйцэтгэх явцад хүндэтгэх шалтгаанаар хүндрэл учирсан тохиолдолд захиалагчид нэн даруй мэдэгдэж зохих арга хэмжээ авах
5. Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх.
6. Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсэж болзошгүй үед хуульд заасан эрх мэдлээ хэрэгжүүлэхийг зөвшөөрөхгүй байх
7. Гэрээ байгуулах үед авлига ашиг сонирхлын шинжтэй зөрчил илэрсэн бол Авлигатай тэмцэх газар буюу холбогдох албан тушаалтны дээд шатны байгууллага, албан тушаалтанд нэн даруй мэдэгдэх
8. Илт ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн нөхцөлд албан тушаалтны дээд шатны байгууллага, албан тушаалтанд нэн даруй мэдэгдэх

Гурав. Шинжилгээний ажлын хөтөлбөр

Дундговь аймаг Гурвансайхан суманд байрлах гантиг чулууны уурхайн 2023 оны Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу дараах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлно. Үүнд:

№	БО –ны бүрэлдэхүүн	Тодорхойлох үзүүлэлтүүд
1	Усны чанар	Усны чанарын ерөнхий үзүүлэлт
2	Хөрсний чанар	Агрохимийн үзүүлэлт
3	Агаарын чанар	Хүхэрлэг хий, азотын давхар исэл

Дөрөв. Төлбөр тооцоо

- 8.1 БОАЖ-ын сайдын 2019 оны 05 сарын 06-ны өдрийн А/164 дүгээр тушаал орчны хяналт шинжилгээний ажлын үйлчилгээний хөлс, тарифын дагуу тооцсон.
- 8.2 Захиалагч тал гэрээт ажлын зардлыг ажил эхлэхээс өмнө буюу дараа нь нэхэмжлэхийг үндэслэн шинжилгээний ажлын төлбөрийг барагдуулна.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

3

8.3 Гүйцэтгэгч тал шинжилгээний ажлын төлбөрийг бүрэн төлсний дараа шинжилгээний хариуг захиалагч талд өгнө.

Тав. Шинжилгээ хийх цэг (сорьц)-н мэдээлэл

Шинжилгээний дээж авах байршил: Үнэн бэх ХХК				
Шинжилгээний сорьцын тоо		Үнэ/төгрөг/		
		Нэгж	Бүгд	
Ус		2	46500	93000
Хөрс	Хүнд металл		50000	
	Нефтийн бүтээгдэхүүн		50000	
	Агрохими	3	56900	170700
Агаар		3	18500	55500
Тоос тоосонцор		3	15000	45000
Нийт			364200	

Нийт дүн үсгээр: *Гурван зуун тэрван зурван мянга нэг зуун тэрван*

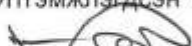
Зургаа. Хугацаа

6.1 Гэрээний хүчинтэй хугацаа
2023 оны 11-р сарын 15-с 2023 оны 12-р сарын 31-ны хооронд

6.2 Шинжилгээ явуулах хугацаа
2023 оны . . .-р сарын . . .-с 2023 оны . . .-р сарын . . .-ны хооронд

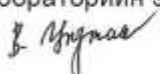
Гэрээ байгуулсан:

Захиалагч талыг төлөөлж:

ҮНЭН БЭХ ХХК компаний
Итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч
 SU LIDE

Хаяг: Дундговь аймаг Гурвансайхан сум
Утас: 77010992 88051013

Гүйцэтгэгч талыг төлөөлж:

Дундговь аймгийн УЦУОШТөвийн
БОШ Лабораторийн эрхлэгч
 Б.Янжмаа

Хаяг: Дундговь аймаг УЦУОШТөв
Утас: 70592350, 88819335

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovь.gov.mn

Сорьцын дугаар: w/14
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Гурвансайхан сум Үнэн бэх ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Баярмаа
Сорьцын тоо, хэмжээ: 5 литр
Сорьцын төрөл: Ундны ус
Сорьц авсан огноо: 2023.11.17
Лабораторид хүлээж авсан: 2023.11.17
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2023.11.23
Хэвлэсэн огноо: 2023.11.30
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний арга стандарт		Сорьц авсан цэг	MNS 900:2018 Хүлцэх агууламж мг/л
		Үнэн бэх ХХК /ундны ус/	
Жинлэгдэх бодис /MNS 6836:2020/	Ж/Б мг/л	илр	
Перманганатын исалдах чанар /MNS 6833:2020/	Пич мг/л	0.6	
Кальцийн ион /MNS ISO 1097:1970/	Ca ²⁺ мг/л	105.6	100
Магний ион /MNS ISO 1097:1970/	Mg ²⁺ мг/л	23.2	30
Аммоний ион /CA3 1:2020/	NH ₄ ⁺ мг/л	илр	1.5
Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.22	0.3
Хлорийн ион /MNS 4424:2005/	Cl ⁻ мг/л	290.7	350
Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	137.7	500
Нитритийн ион /MNS 6779:2019/	NO ₂ мг/л	0.012	1.0
Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₃ мг/л	3.29	50
Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2001/	PO ₄ ³⁻ мг/л	0.024	3.5
Фтор /MNS 6272:2011/	F мг/л	1.65	
Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/	Хатуулаг мг-экв/л	7.18	7
Натри Кали	Na+K мг/л	204.8	
Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 7888:1999/	EC μS/cm ³	1763	
Гидрокарбонат MNS 6832:2020	HCO ₃ ⁻ мг/л	262.4	
Эрдэсжилт MNS ISO 1097:1970	мг/л	1024.4	
Орчин MNS ISO 10523:2001	pH	7.767	

Тайлбар: илр-илрээгүй

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ /Б.ЯНЖМАА /

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН
БОШЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар: S/32, S/33, S/34
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Гурвансайхан сум Үнэн бэх ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Баярмаа
Сорьцын тоо, хэмжээ: 3, 1.5 кг
Сорьцын төрөл: Хөрсний агрохимийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2023.11.17
Лабораторид хүлээж авсан : 2023.11.17
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2023.11.28
Хэвлэсэн огноо: 2023.11.30
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Сорьцын дугаар	Сорьц авсан цэг		
	S/32	S/33	S/34
Хөрсний чанарын үзүүлэлтүүд	Уурхайн карьер 42°17'52.6" 107°07'26.2"	Ажилчдын хотхон 42°18'11.6" 107°07'21.2"	Шимт овоолго 42°17'39.1" 107°07'18.0"
pH	8.871	9.197	8.821
Ялзмаг %	1.95	1.81	3.7
NO ₃ мг/кг	14.7	9.8	8.7
NH ₄ мг/кг	11.43	14.07	9.67
SO ₄ мг/кг	53.2	145.5	63.3
P ₂ O ₅ мг/кг	0.46	1.15	0.97

Тайлбар: илр-илрээгүй

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ *Б.Янжмаа* /Б.ЯНЖМАА /

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР *Э.Буяндэлгэр* /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguun@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар: A/33, A/34, A/35
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Гурвансайхан сум Үнэн бэх ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Баярмаа
Сорьцын тоо, хэмжээ: 3
Сорьцын төрөл: Агаарын чанарын шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2023.11.17
Лабораторид хүлээж авсан : 2023.11.17
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2023.11.20
Хэвлэсэн огноо: 2023.11.30
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Сорьцын дугаар	Сорьц авсан цэг	SO ₂ мг/м ³	NO ₂ мг/м ³
A/33	Уурхайн карьер 42°17'52.6" 107°07'26.2"	0.016	0.017
A/34	Ажилчдын хотхон 42°18'11.6" 107°07'21.2"	0.015	0.027
A/35	Шимт овоолго 42°17'39.1" 107°07'18.0"	0.012	0.028
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016		0.450 мг/м³	0.20 мг/м³

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ /Б.ЯНЖМАА /

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар: Т/33, Т/34, Т/35
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Гурвансайхан сум Үнэн бэх ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Баярмаа
Сорьцын тоо, хэмжээ: 3
Сорьцын төрөл: Нийт тоос /20 минутын дундаж/
Сорьц авсан огноо: 2023.11.17
Лабораторид хүлээж авсан : 2023.11.17
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2023.11.20
Хэвлэсэн огноо: 2023.11.30
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Сорьцын дугаар	Сорьц авсан цэг	Нийт тоос мг/м ³
T/33	Уурхайн карьер 42°17'52.6" 107°07'26.2"	0.019
T/34	Ажилчдын хотхон 42°18'11.6" 107°07'21.2"	0.013
T/35	Шимт овоолго 42°17'39.1" 107°07'18.0"	0.016

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ /Б.ЯНЖМАА /

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ
УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН
ДУНДАД ТАЛЫН САВ ГАЗРЫН
ЗАХИРГАА

Найрамдал хотхон, 3 дугаар баг,
Сүмбэр сум, Говьсүмбэр аймаг, 42015
Утас/Факс: (976) 7054 3599,
Цахим шуудан: umardgobi14@gmail.com,
Цахим хуудас: www.gobiwater.mn

2023. 10.24 № 345
танай 2023. 10.06 -ны № 114 -т

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-Д

Танай байгууллагын албан хүсэлтийн дагуу
2023 оны уулын ажлын төлөвлөгөө, БОМТ, БОНБНУ
ТЭЗҮ-г үндэслэн 2023 оны ус ашиглуулах дүгнэлтийг
гарган хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хувийг: Дундговь Байгаль орчин, аялал
жуулчлалын газарт

Хавсралт 3 хуудастай.

ДАРГА

Б.ОТГОНСҮРЭН

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН ДУНДАД ТАЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА
УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ**

2023 оны 10-р сарын 20-ны өдөр

Дугаар:22

Чойр хот

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар:
“ҮНЭН БЭХ” ХХК, орлогч захирал CHAI FANGPING Улаанбаатар хот, Хан-уул дүүрэг, 11-р хороо, Империл хаус, 91-Г-1 тоот, улсын бүртгэлийн дугаар 9019086050, регистрийн дугаар 6249264, Утас: 8805-1013

2. Төслийн нэр, байршил, харьяалагдах сав газар:
Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 380 км-т Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумаас зүүн урагш 29 км, Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт оршино.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч:
“Үнэн бэх” ХХК

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн хэмжээ, координат / х,у /:
Цагаантээг гантиг чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төсөл, MV-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй 75.33 гектар талбайтай.

д/д	Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	Уртраг	Өргөрөг
1	MV-019041	107° 07' 50"	45° 17' 38"
2		107° 07' 15"	45° 17' 38"
3		107° 07' 15"	45° 18' 10"
4		107° 07' 50"	45° 18' 10"

5. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл зориулалт:
“Цагаантээг” гантиг чулууны ордыг ил аргаар олборлох

6. Үйлдвэрийн техник, технологи, ажиллах горим, хүчин чадал
Ил уурхайн үйл ажиллагаа нь жилийн турш тасралтгүй ажиллана. Уурхай нь хоногт 2 ээлжээр, ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 8 цагаар ажиллана.

№	Тоног төхөөрөмжийн жагсаалт	Марк	Тоо
1	Экскаватор	CAT-450	3
2	Автосамосвал	Beiben truck	12
3	Бульдозер	Shantui SD8	1
	Сэрээт ачигч		2
3	Утгуурт ачигч	XCMG-ZL50G	4
	Гиижит өрөм	Vostosun KR150M	3
	Ажилчдын автобус	Hyundai	1
4	Ачааны машин	Bongo	1
	Түлшний машин	-	1
5	Усны машин		1
6	Суудлын машин	Nissan Navara	1
7	Суудлын машин	Land 76	2
	НИЙТ		32

7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ:
2023 онд ил уурхай жилд 100.0 мян.тн, далд уурхайн 50.0 мян.тн жоншны хүдэр олборлох хүчин чадалтай ажиллах бөгөөд ил уурхай 2 ээлжээр 3 жил, далд уурхай 3 ээлжээр 1 жил ажиллахаар байна. 2023 онд 200ш улнас, 150ш хайлаас, 150ш чацаргана тарина.

8. Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хоногт ашиглах хэмжээ
Уурхайн 3 худгийн нийлбэр ундарга 3.7 л/сек

**9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, хэмжээ, хийц, дамжуулах шугам сүлжээний урт, диаметр/
Мэдээлэл байхгүй.**

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур / насосны хүчин чадал, марк /:

№	Худаг	Ундарга /л/сек/	Худгийн гүн /м/	Байршил	
1	Худаг-1	1.5	145	107 07 15.1	45 17 45.2
2	Худаг-2	1.7	153	107 07 25.9	45 17 42.8
3	Худаг-3	1	150	107 07 42.3	45 18 23.6

11. Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл:

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг 2023 онд “Солонгон төгөл” ХХК хийж гүйцэтгэсэн.

12. Онцгой нөхцөл

13. Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм стандартын дагуу усны зарцуулалтыг тооцох:

ТЭЗҮ, БОНБНҮТ, 2023 оны Уулын ажлын төлөвлөгөөг үндэслэн.

- 10 ⁴ 421 м ³ /жил	Технологид ашиглах усны хэмжээ /2023 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний хүснэгт 6.2-г үндэслэн./
130 хүн x 150л x 193 хон = 3 ⁷ 763.5 м ³ /жил	Ашиг олох зориулалтаар ашиглах усны хэмжээ
3000.0м ² x 2л x 60хон = 360.0 м ³ /жил	Зам талбайн усалгаанд ашиглах усны хэмжээ
500ш x 50л = 25м ³ /хон x 90 хон = 2 ² 250.0 м ³ /жил	Ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах усны хэмжээ
10 ⁴ 421.0 м ³ /жил + 3 ⁷ 763.5 м ³ /жил + 360.0 м ³ /жил + 2 ² 250.0 м ³ /жил = 16 ⁷ 794.5 м ³ /жил	Нийт ашиглах усны хэмжээ

14. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны төлбөрийг урьдчилсан байдлаар тооцоход

Засгийн газрын 2013 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 326 дугаар тогтоолын 2-р хавсралтын дагуу унд ахуйн зориулалтаар ашиглах 3763.5 м³/жил усыг төлбөрөөс чөлөөлнө.

Засгийн газрын 2013 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 326 дугаар тогтоол, Засгийн газрын 2013 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 327 дугаар тогтоолыг үндэслэн урьдчилсан байдлаар тооцоход:

Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн зориулалтаар газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

1м³ усны нөөц ашигласны төлбөр: 3700төг/м³ x 0.2 x 0.25 = 185.0 төг

-3700 төг/м³-Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газарт газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ.

-(20%)- Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын 1-р хавсралтын 3-т заасан барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн зориулалтаар газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь;

-0.25- Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолын барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн зориулалтаар газрын доорх усыг ашиглахад тооцох итгэлшүүр:

10⁴421.0 м³/жил x 185.0 төг/м³ = 1⁹27⁸85.0 төгрөг

Ногоон байгууламж, мод усалгаанд газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

1м³ усны нөөц ашигласны төлбөр: 3700төг/м³ x 0.1 x 0.2 = 74.0 төг

-3700 төг/м³-Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газарт газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ.

-(10%)-Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын 9-д заасан газар тариалангийн үйлдвэрлэлд газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь;

-0.2-Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолоор Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт тогтоосон ногоон байгууламж, мод усалгааны газрын доорх усыг ашиглахад тооцох итгэлшүүр:

2²250.0 м³/жил x 74.0 төг/м³ = 166⁵000.0 төгрөг

Зам талбайн тоосжилт дарахад газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

1м³ усны нөөц ашигласны төлбөр: 3700төг/м³ x 0.2 x 0.25 = 185.0 төг

-3700 төг/м³-Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газарт газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

-(10%)-Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын 4-т заасан авто зам, засварт газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь;

-0.2- Авто зам, засварт газрын доорх усыг ашиглахад тооцох итгэлцүүр:
 $360.0 \text{ м}^3/\text{жил} \times 185.0 \text{ төг}/\text{м}^3 = 66'600.0 \text{ төгрөг}$

Ашиг олох зориулалтаар газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

1 м^3 усны нөөц ашигласны төлбөр: $3700 \text{ төг}/\text{м}^3 \times 0.15 \times 0.16 = 88.8 \text{ төг}$

-3700 төг/ м^3 –Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газарт газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ.

-(15%)- Засгийн газрын 2013 оны 326-р тогтоолын 9-т заасан ашиг олох зориулалтаар газрын доорх ус ашигласны төлбөрийн хувь, хэмжээ. Монгол Улсын Засгийн газрын тогтоол 2022 оны 11 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 416 дугаар тогтоолоор өөрчлөлт орсон/

-0.16- Ашиг олох зориулалтаар газрын доорх ус ашигласныг тооцох итгэлцүүр:
 $3763.5 \text{ м}^3/\text{жил} \times 0.16 \text{ төг}/\text{м}^3 = 334'198.8 \text{ төгрөг}$

Нийт:

$1'927'885.0 + 166'500.0 + 66'600 + 334'198.8 = 2'495'183.8 \text{ төгрөг}$ /Хоёр сая дөрвөн зуун ерэн таван мянга нэг зуун наян гурван төгрөг найман мөнгө/

15. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар.

16. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээний талаарх зөвлөмж:

✓ Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дахь заалтуудыг үндэслэн Дундговь аймгийн Байгаль орчин, аилал жуулчлалын газраас зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулна.

✓ Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах.

✓ “Усны тухай” хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 31.2-т зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч, жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө, календарьчилсан графикийг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх.

✓ Улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай мэдээ тайлан, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээг 2023 оны 12 дугаар сарын 30-ны дотор “Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар”-ын захиргаанд ирүүлэх.

ХЯНАСАН:

УИТ-ХДТСГЗАХИРГААНЫ ДАРГАС

Б. ОТГОНСҮРЭН

БОЛОВСРУУЛСАН:

УИТ-ХДТСГЗАХИРГААНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН

Н. СОЛОНГО

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

УС АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ

2023.12.25

Дугаар 04

Мандалговь хот

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны гаргасан 2023 оны 10 сарын 20-ний өдрийн 22 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын даргын олгосон 2023 оны 12 сарын 22-ны өдрийн А/22 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай тушаалыг тус тус үндэслэн:

Усны нөөц ашиглуулагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын мэргэжилтэн Батмөнх овогтой Цэрэнсугир

Ус ашиглагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Гурвансайхан сум, 9019086050 улсын бүртгэл, 6249264 регистрийн дугаартай “ҮНЭНБЭХ” ХХК-ны Геологич Мөнхсайхан овогтой Ариунболд нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

- 2.1. Ус ашиглах зориулалт: MV – 019041 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй гантиг олборлоно.
- 2.2. Нийт ашиглах усны хэмжээ: 16794,5 м³
  - 2.2.1. Технологид ашиглах усны хэмжээ: 10421 м³
  - 2.2.2. ашиг олох зориулалтаар ашиглах усны хэмжээ: 3763,5 м³
  - 2.2.3. Замталбайн усалгаанд ашиглах усны хэмжээ: 360 м³
  - 2.2.4. Ногоон байгууламжийн услагаанд ашиглах усны хэмжээ: 2250 м³
- 2.3. Усны чанар, найрлага:
- 2.4. Усны эх үүсвэр: Унд ахуйн хэрэглээг зөвөөр хангана.
  - 2.4.1. Байршил: Өөрийн уурхайн үйлдвэрлэлийн зориулалттай цооногоос хангана.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

2.4.2. Солбицол: 107°07'15.1"   45°17'45.2"
                  Солбицол: 107°07'25.9"   45°17'42.8"
                  Солбицол: 107°07'42.3"   45°18'23.6"

2.4.3. Барилга байгууламж: Байшинтай.

2.4.4. Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк: Эксковатор /CAT-450/ 45 ширхэг, Автосомасвал /Veiben truck/ 12 ширхэг, shantui SD8 маркийн бульдозер 1 ширхэг, Сэрээт ачигч 2 ширхэг, утгуурт ачигч ZL50 4 ширхэг, Гичжит өрөм KR150M 3 ширхэг, Ажилчдын автобус /Hyundai/ 1 ширхэг, Ачааны машин Bongo 1 ширхэг, Түлшний машин 1 ширхэг, Усны машин 1 ширхэг, Суудлын машин Land76 1 ширхэг, Nissan Navaga 1 ширхэг ашиглана. Хаягдал ус: Унд ахуйн бохир усыг хөрсөнд нэвчүүлэн зайлуулна.

Стандартын шаардлага:

Хаях цэгийн байршил: Солбилцол 107°07'25.5"   45°18'08.8"

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ. Усны биохимийн шинжилгээний дүнг хавсаргана.

Жинлэгдэх бодис .....

Органик бодис .....

Эрдэс бодис .....

Хүнд металл .....

Аюултай бохирдуулах бодис, гр .....

2.7. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

2.9. Усны тоолуурын төрөл, нэр, дугаар: LXSG-32 загварын, 6 м³/цаг, 32мм-ийн голчтой №18000139, №1806000075, 2 баталгаажсан тоолууртай.

2.10. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ: 2'495'183.8 /Хоёр сая дөрвөн зуун ерэн таван мянга нэг зуун наян гурван төгрөг найман мөнгө/

Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 20.1.1. дэх заалтын дагуу ажилчдын унд ахуйн хэрэгцээнд хэрэглэх 3763,5 м³ усыг төлбөрөөс чөлөөлнө.

2.11. Уурхайн зам талбайн тоосжилт дарах болон ногоон байгууламжийн усалгаа, технологид ашиглах усны 16794,5 м³/жил газрын доорх усны төлбөр 2'495'183.8 /Хоёр сая дөрвөн зуун ерэн таван мянга нэг зуун наян гурван төгрөг найман мөнгө/

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

төгрөгийг Дундговь аймгийн төрийн сан банкны 100080000944 тоот дансанд төвлөрүүлнэ.

Усны нөөц ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төлсөн мэдээ тайланг бүтэн жилээр гаргаж ирүүлнэ.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талуудын гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцооноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн

4.5.2. Аль нэг тал татан буугдсан бол

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл хобогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

БОАЖГ-аар мэргэжилтэн

Б.Цэрэнсүгир

Хаяг: Дундговь аймаг
Байгаль орчин, аялал
Жуулчлалын газар

Утас: 88038798

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

“ҮНЭНБЭХ” ХХК-ны

байгаль орчны ажилтан

М.Ариунболд

Хаяг: Улаанбаатар хот,
Хан-уул дүүрэг, 11-р хороо,
Империал хаус, 91-Г-1 тоот

Утас: 88051013

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2023 оны 12 сарын 22 өдөр

Дугаар А/22

Мандговь

Ус ашиглуулах зөвшөөрөл олгох тухай

Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.10 дахь заалт, 28 дугаар зүйлийн 28.6, 28.7 дахь хэсгүүд, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны 2023 оны 10 дугаар сарын 20-ний өдрийн 22 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийн дагуу Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутаг Цагаантээг гантиг чулууны орд “Үнэн бэх” ХХК-ний технологид ашиглах зориулалтаар 10421, ашиг олох зориулалтаар 3763.5, Ногоон байгууламжид 2250, зам талбайн усалгааны зориулалтаар 360 м³/жил усыг 1 жилийн хугацаагаар ашиглахыг “Үнэн бэх” ХХК-д зөвшөөрсүгэй.

2. “Үнэн бэх” ХХК-ний ус ашиглалтын байдалд байнгын хяналт тавьж, ажиллахыг усны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Б.Цэрэнсүпир)-т үүрэг болгосугай.

3. Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.6.5 дахь заалтад заасны дагуу үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашигласан усны төлбөрийг Дундговь аймгийн төсөвт гэрээнд заасан хугацаанд төвлөрүүлэхийг “Үнэн бэх” ХХК-ний орлогч захирал (CHAI FANGPING)-д үүрэг болгосугай.

4. Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1 дэх заалтын дагуу ус ашиглагчийн үүрэг, тавигдах шаардлагыг ханган ажиллах, усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээнээс хэтрүүлэн хэрэглэхгүй байх болон Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь заалтын дагуу усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, тайланг 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлэхийг “Үнэн бэх” ХХК-ний захирал (CHAI FANGPING)-д даалгасугай.

ДАРГА

Н.ГАНТУЛГА

482304111

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Огноо/Date: 2024.01.31 17:49:43

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын/Journal No: 3179573

Системийн огноо/System Date:2024.01.29 09:16:21

Дт/From	Дансны/Картын дугаар Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5007229277	М*****Н АРИУНБОЛД	2,495,183.80 MNT	1.00
/ Хоёр сая дөрвөн зуун ерэн таван мянга нэг зуун наян гурван төгрөг Наян мөнгө /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр Bank Name		
	05	Хаан банк		
	Дансны/Картын дугаар Account/Card number	Нэр/Name		
	5176120446	МТА.ТАТВАР	2,495,183.80 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:

3240111627724; УП88091075; 88051013

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:

Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:

Гарын үсэг/Signature:

Тамга/Stamp:

_____ Он/Year (YYYY) _____ Сар/Month (MM) _____ Өдөр/Day (DD)

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ
УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН
ДУНДАД ТАЛЫН САВ ГАЗРЫН
ЗАХИРГАА

Найрамдал хотхон, 3 дугаар баг,
Сүмбэр сум, Говьсүмбэр аймаг, 42015
Утас/Факс: (976) 7054 3599,
Цахим шуудан: umardgobi14@gmail.com,
Цахим хуудас: www.gobiwater.mn

2023.10.24 № 024
танай 2023.10.08 -ны № 1104 -т

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГАД

“Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль” түүнийг дагалдан гарсан журмууд батлагдсантай холбогдуулан уг хуулийн 4.1, “Усны тухай хууль”-ийн 24.2-т тус тус заасны дагуу Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй ус бохирдуулагч “Үнэн бэх” ХХК-ийн 2023 оны хаягдал усны дүгнэлтийг гарган хүргүүлж байна.

Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2-т заасны дагуу ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ байгуулж, хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг олгоно уу.

Хувийг: “Үнэн бэх” ХХК-д
Хавсралт хуудастай.

ДАРГА

Б.ОТГОНСҮРЭН

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН ДУНДАД ТАЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА
ХАЯГДАЛ УСНЫ ДҮГНЭЛТ**

2023 оны 10 дугаар
сарын 23-ны өдөр

Дугаар: 71

Говьсүмбэр
Сүмбэр

**1. Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, улсын бүртгэлийн болон
регистрийн дугаар, цахим хаяг:**

“ҮНЭН БЭХ” ХХК, орлогч захирал CHAI FANGPING, Улаанбаатар хот, Хан-уул дүүрэг, 11-р хороо, Империл хаус, 91-Г-1 тоот, улсын бүртгэлийн дугаар 9019086050, регистрийн дугаар 6249264, Утас: 8805-1013

2. Төслийн нэр, байршил:

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 380 км-т Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумаас зүүн урагш 29 км, Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт оршино.

3. Хаягдал ус хаях цэгийн байршил, координат:

-

4. Цэвэрлэгээний арга, түвшин:

Ахуйн хэрэглээнээс гарсан бохир усыг хөрсөн нэвчүүлдэг.

5. Хаягдал усны хэмжээ: Тус компанийн хаягдал усны хэмжээг Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны 2023 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрийн №22 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтээр гаргасан ашиг олох зориулалтаар ашиглах $3'763.5 \text{ м}^3/\text{жил}$ -ийг тус тус үндэслэн тооцов.

6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ, төрөл:

Хаягдал усны шинжилгээ хийлгүүлээгүй тул Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайд, Барилга хот байгуулалтын сайдын хамтарсан 2019 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн “Хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын жишиг хэмжээг тогтоох тухай” А/816/218 тушаалаар батлагдсан хэмжээг үндэслэн ахуйд ажилчдын төсгөн $1.5 \text{ кг}/\text{м}^3$ -ээр тооцов.

7. Ус бохирдуулсны төлбөр, тооцоо:

Органик бодис /XXX/ $1.5 \text{ кг}/\text{м}^3 \times 3'763.5 \text{ м}^3/\text{жил} \times 50 \text{ төг}/\text{кг} = 282'262.5 \text{ төгрөг}$

НИЙТ: **282'262.5 төгрөг** /Хоёр зуун наян хоёр мянга хоёр зуун жаран хоёр төгрөг таван мөнгө/

8. Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, норм стандартын талаар зөвлөмж:

- Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн Сайдын 2013 оны А/156 дугаар тушаалаар баталсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”-ын 2.1.4, 3.6.1 дэх заалтын дагуу хаягдал усны шугам дээр тоолуур суурилуулах

- Байгаль орчин аялал жуулчлалын Сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2018 оны А-28/128 дугаартай “Ус ашиглагч иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллага нь ахуйн бохир ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах журам”-ыг хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, тайлан мэдээг

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Сав газрын захиргаанд ирүүлэх;

- “Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015” стандартаас давсан бол “Усны тухай” хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.2, БОАЖ-ын Сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар баталсан “Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам”-ын дагуу нөхөн төлбөр ногдуулахыг анхаарах;

9. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ:

- “Усны тухай” хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.13 дахь заалтад заасны дагуу Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын Засаг даргатай байгуулсан “Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ”-г дүгнүүлж, сунгуулах

- “Усны тухай” хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь заалтад заасны дагуу Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумаас олгосон “Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийн бичиг”-ийг сунгуулах;

- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах бөгөөд улирал бүр хоёроос доошгүй хаягдал усны сорьц авч, итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэн, сүүлийн сарын 15-ны дотор ирүүлэх;

- Хаягдал ус хаях цэгийн байршлыг тогтоолгож Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын ЗДТГ-аас зөвшөөрөл авах;

- Ус бохирдуулсны төлбөрийг дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор харьяалах татварын албанд төлөх ба хугацаанд нь төлөөгүй тохиолдолд “Зөрчлийн тухай” хуулиар хариуцлага хүлээх нөхцөл үүсэхийг анхаарах;

- Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5-д заасны дагуу усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээг дүгнэсэн акт, хаягдал усны шинжилгээний дүгнэлтүүд, төлбөр төлсөн баримтыг Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны Umarhgobi14@gmail.com цахим хаягаар 2023 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

ХЯНАСАН:

УТГ - ХДТСТЗАХИРГААНЫ ДАРГА

Б. ОТГОНСҮРЭН

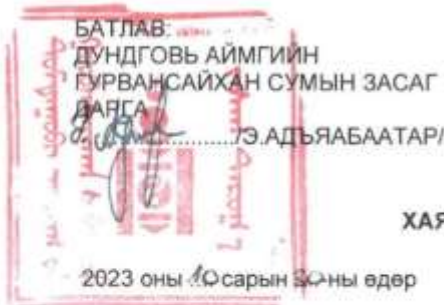
БОЛОВСРУУЛСАН:

УТГ - ХДТСТЗАХИРГААНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН

Н. СОЛОНГО

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

ХАЯГДАЛ УСНЫ ГЭРЭЭ

2023 оны 10 сарын 24 ны өдөр

Дугаар

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу “Умард говийн гүвээр-халхын дундад талын сав газрын захиргаа”-ны 2023 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдрийн №71 дугаартай хаягдал усны дүгнэлтийг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын 4-р багийн засаг дарга Т.Нармандах, Ус ашиглагчыг төлөөлж Улаанбаатар хот /нийслэл/ - ийн Хан-Уул /дүүрэг/ -ийн 11-р хороо, Империл хаус, 91-Г-1 тоот Үнэн бэх ХХК, 6249264 тоот регистрийн дугаартай, 9019086050 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай, Мөнхсайхан овогтой Ариунболд нар хаягдал усны талаар харилцан тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатай байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Хаягдал ус

2.2. Нийт ус хэмжээ: 3763,5 м³/жил

2.2.1. Ашиг олох зориулалтаар: 3763,5 м³/жил

2.3. Хаягдал усны бохирдуулах бодисын хэмжээ, төрөл: хаягдал ус шинжилгээ хийлгээгүй тул Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайд, Барилга хот байгуулалтын сайдын хамтарсан 2019 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн “ Хаягдал усанд агуулахгдах бохирдуулах бодисийн жишиг хэмжээг тогтоох тухай” А/В16/218 тушаалаар батлагдсан хэмжээг үндэслэн ахуйд ажилчдын тосгон 1.5 кг/м³-ээр тооцсон.

2.4. Усны эх үүсвэр: Гүний ус

2.4.1. Солбицол: Худгийн 107°07'15.1"	45°17'45.2"
107°07'25.9"	45°17'42.8"
107°07'42.3"	45°18'23.6"

2.4.2. Барилга байгууламж: Барилгатай

2.4.3. Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк: Эксковатор /CAT-450/ 45 ширхэг, Автосомасвал /Weiben truck/ 12 ширхэг, Shantui SD8 маркийн бульдозер 1 ширхэг, Сэрээт ачигч 2 ширхэг, утгуурт ачигч ZL50 4 ширхэг, Гичжит өрөм KR150M 3 ширхэг, Ажилчдын автобус /Hyundai/ 1 ширхэг, Ачааны машин Bongo 1 ширхэг, Түлшний машин 1 ширхэг,

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Усны машин 1 ширхэг, Суудлын машин Land76, Nissan Navara тус тус 1 ширхэг ашиглана.

2.5. Хаягдал ус: 3,763.5 м³/жил

Хаях цэгийн байршил: 107°07'25.4" 45°18'08.9"

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ: Усны биохимийн шинжилгээний дүнг хавсаргана. /Биохимийн шинжилгээ хийлгээгүй./

Жинлэгдэх бодис, кг:

.....
Органик бодис, кг:.....

Эрдэс бодис, кг: .....

Хүнд металл, кг: .....

Аюултай бохирдуулах бодис, гр:.....

2.7. Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин: Унд ахуйн бохир усыг хөрсөнд нэвчүүлэн зайлуулна. Харин технологийн хаягдал усыг тунгаах сангаар дамжуулан цэвэршүүлж эргүүлэн ашиглана.

2.8. Усны тоолуур: LXSG-32 загварын, 6 м³/цаг, 32мм-ийн голчтой №18000139, №1806000075, 2 баталгаажсан тоолууртай.

2.9. Ус бохирдуусны нэгж төлбөрийн хэмжээ: 282'262.5 /Хоёр зуун наян хоёр мянга хоёр зуун жаран хоёр таван мөнгө/

Гурав. Талуудын эрх үүрэг

3.1. Ус ашиглуулагч нь Усны тухай хуулийн 17.1.7, 17.1.9, 17.1.10 дахь заалтын дагуу эрх эдэлнэ.

3.2. Ус ашиглагч нь дараах үүрэгтэй:

3.2.1. Усны тухай хуулийн 30.1.1 дэх заалтын дагуу ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээнд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх.

3.2.2. Усны тухай хуулийн 30.1.4 дэх заалтын дагуу ус авах цэг, газар доорхи усны цооног, шугам хоолой бүрийг тоолууржуулна.

3.2.3. Усны тухай хуулийн 7.5 дахь заалтын дагуу усны мэдээллийн санг бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээг сав газрын захиргаанд гаргаж өгнө.

3.2.4. Хаягдал бохир усанд биохимийн шинжилгээг хийлгэж 2023 оны 12-р сарын 01-ний өдрийн дотор шинжилгээний дүнг Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын Засаг даргын тамгын газарт ирүүлнэ.

3.2.5. Ажилчдын ундны усыг зөөлрүүлэх төхөөрөмж суурилуулж стандарт, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан усаар ажилчдыг хангана.

3.2.6. Ундны усны шинжилгээг улиралд нэг удаа хийлгэж шинжилгээний дүн хариуг сав газрын захиргаанд ирүүлнэ.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

3.2.7. Ус ашигласны төлбөрийг хугацаанд нь төлөөгүй тохиолдолд Усны тухай хуулийн 33.1.14 дэх заалтын дагуу хариуцлага хүлээнэ.

3.2.8. Усыг гэрээнд зааснаас бусад зориулалтаар, эсхүл хэмжээнээс хэтрүүлэн ашигласнаа нуун дарагдуулсан, зөвшөөрсөн хэмжээнээс хэтрүүлэн ашигласан усны төлбөр төлөхөөс зайлсхийсэн бол Усны тухай хуулийн 33.1.13 дахь заалтын дагуу хариуцлага хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Ус ашиглуулагч нь 2023 оны 12 дугаар сарын 01-ны дотор ус ашиглалтын тайлан болон усны нөөц ашигласны төлбөрийн мэдээг хүлээн авч гэрээний биелэлтийг дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд, нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг усны тухай хуулийн 17.1.9, 29.3 дахь заалтууд болон дор дурьдсан үндэслэлээр хугацаанаас өмнө цуцална.

4.5.1. *Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн.*

4.5.2. *Аль нэг тал нь татан буугдсан бол.*

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын

4-р багийн Засаг дарга

Л. Нармандах /

Хаяг: Монгол улс, Дундговь аймаг,

Гурвасайхан сум, 4-р баг

Харилцах утас: 96730037

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

М.Ариунболд /

Үнэн бэх ХХК -ийн геологич

Хаяг: УБ хот Хан-Уул дүүрэг

11-р хороо Империл хаус, 91-

Г-1 тоот Харилцах утас:

88051013

ХХК
№ 11
91-Г-1
ИМПЕРИЛ
ХАУС

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Огноо/Date: 2024.01.31 17:49:54

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын/Journal No: 3227575

Системийн огноо/System Date:2024.01.29 09:17:44

Дт/From	Дансны/Картын дугаар Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5007229277	М*****Н АРИУНБОЛД	282,262.50 MNT	1.00
/ Хоёр зуун наян хоёр мянга хоёр зуун жаран хоёр төгрөг Тавин мөнгө /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 05 Дансны/Картын дугаар Account/Card number 5176120446	Банкны нэр Bank Name Хаан банк Нэр/Name МТА.ТАТВАР	282,262.50 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:

3240112300818; УП88091075; 88051013

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:

Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:

Гарын үсэг/Signature:

Тамга/Stamp:

_____ Он/Year (YYYY) _____ Сар/Month (MM) _____ Өдөр/Day (DD)

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2019 оны 09 сарын 04 өдөр

Дугаар Т/146

Улаанбаатар хот

Техник-эдийн засгийн үндэслэл
хүлээн авах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.4 дэх хэсэг, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2019 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдрийн т/19-12-02 тоот дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших MV-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Үнэн бэх ХХК-ийн Цагаан тээг нэртэй гантигийн ордыг ил аргаар ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэл /тодотгол/-ийг хүлээн авсанд тооцсугай.
2. Хүлээн авсан техник-эдийн засгийн үндэслэлийн үйлдвэрлэлийн нөөцийг бүртгэж, нөөцийн хөдөлгөөн хийхийг Уул уурхайн үйлдвэрлэл, технологийн хэлтэс (Д.Хангай)-т зөвшөөрсүгэй.
3. Техник-эдийн засгийн үндэслэлийн дагуу уулын ажил явуулах зөвшөөрөл олгох, хяналт тавьж ажиллахыг Уул уурхайн үйлдвэрлэл, технологийн хэлтэс (Д.Хангай)-т даалгасугай.
4. Техник-эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан үйлдвэрийн хүчин чадал, техник, тоног төхөөрөмж, технологи, эдийн засгийн тооцоог өөрчлөх тохиолдолд уг техник-эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэж байхыг Уул уурхайн үйлдвэрлэл, технологийн хэлтэс (Д.Хангай)-т даалгасугай.
5. Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших MV-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Цагаан тээг нэртэй гантигийн ордыг ил аргаар ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэл /тодотгол/-ийг диск, ЭБМЗ-ийн дүгнэлтийн хамт энэхүү тушаалыг хүлээн авсан өдрөөс хойш ажлын 5 өдөрт багтаан Эрдэс баялгийн мэдээллийн технологийн төвийн Геологийн баримтын төв архивд хүлээлгэн өгөхийг Үнэн бэх ХХК-д даалгасугай.

ДАРГА

Х.ХЭРЛЭН

10 1027

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

УУЛ УУРХАЙ, ХУНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ
АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН
ДҮГНЭЛТ

2019 оны 07 сарын 04 өдөр

Дугаар Т/19-12-02

Улаанбаатар хот

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших MV-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Цагаан тээг” нэртэй гантигийн ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төслийн техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголыг хэлэлцсэн тухай

“Үнэн Бэх” ХХК-ийн захиалгаар Уул уурхайн зураг төслийн “Аргай-Оч” ХХК боловсруулсан. Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших “Цагаан тээг” нэртэй гантигийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголд Монгол улсын уул уурхайн зөвлөх инженер Ж. Баатар зөвлөж, Монгол Улсын зөвлөх инженер Б. Оюунчимэг шинжээчийн дүгнэлт гаргасан байна. Техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотголыг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн ТЭЗҮ хэлэлцэх салбар хуралдаанаар авч хэлэлцэж, дараах ДҮГНЭЛТ-ийг гаргаж байна.

1. Техник-эдийн засгийн үндэслэл нь Ерөнхий мэдээлэл, Ордын геологийн судалгаа, Ил уурхайн олборлолт, Дэд бүтэц, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, Байгаль орчин, Эдийн засаг, санхүү зэрэг 7 бүлэг, товч дүгнэлт, танилцуулга, дүгнэлт, хавсралт материал, хавсралт тооцоо бүхий 127 хуудас тайлбар бичиг, 11 хуудас хавсралт зургуудаас бүрдэж байна.

2. “Цагаан тээг” нэртэй гантигийн ордын MV-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайн нөөцийг Эрдэс баялагийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн хурлын ХХ-03-11 тоот дүгнэлтийг үндэслэн гаргасан АМГТГ-ын даргын 2019 оны 04 дүгээр сарын 17-ний өдрийн н/38 дугаар тушаалаар гантигийн нөөц нь бодитой (В) зэргээр 8836717.3 м³, боломжтой (С) зэргээр 14016070.5 м³, бөгөөд нийт (В+С) зэргээр 22852.78 мян.м³ нөөцийг ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.

3. Төсөлд үйлдвэрлэлийн нөөцийг бодохдоо ил уурхайн хүрээнд олборлогдох нөөц болох бодитой (В) зэргийн 8135.2 мян.м³, боломжтой (С) зэргийн 801.8 мян.м³ буюу нийт (В+С) зэргийн 8937.01 мян.м³ гантигийн нөөцөөс

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ашиглалтын хаягдал 9.1% (813.27 мян.м³)-ийг хасаж, бохирдол 3% (292.51 мян.м³)-ийг нэмж тооцон үйлдвэрлэлийн нөөцийг магадласан В' зэрэгт шилжүүлэн нийт 8416.25 мян.м³ гантиг олборлохоор төлөвлөсөн ба ордыг жилийн 130 мян.м³ ийн хүчин чадалтайгаар 27 жилийн хугацаанд ашиглах бөгөөд энэ хугацаанд 3860.09 мян.м³ хөрс хуулахаар тооцоолжээ. Хөрс хуулалтын итгэлцүүр 0.16 м³/тн.

4. “Цагаан тээг” нэртэй гантигийн ордыг ашиглахад эдийн засгийн үр ашигтай нөөцөд тулгуурлан ил уурхайн зардал, бүтээгдэхүүн борлуулах гэрээний үнийн дагуу буюу 1м³ цуллаг гантигийг 500000 төгрөгөөр, 1м³ бутармаг гантигийг 100000 төгрөгөөр зарахаар тооцоо хийжээ.

5. Уурхайн ашиглалтын системийн сонголтыг хийхдээ ордын нөөцийн тогтоц болон байршил, хөрсний зузаан, хөрсний чулуулгийн шинж чанар, зэргийг харгалзан үзэж авто тээвэр бүхий ашиглалтын систем хэрэглэн ил уурхайн аргаар ашиглах нь оновчтой гэж үзжээ.

6. Тус уурхайд Hyundai R800LC-9 маркийн экскаватор 3ш, Iveco AD/AT 720T44 TH маркийн автосамосвал 12ш, KOMATSU WA480-5H маркийн утгуурт ачигч 4ш, Dazzini PP90 маркийн өрмийн машин 3ш, Pellegrini TD50 маркийн алмазан утаст машин 36ш, Fantini 70RA маркийн хөрөөт машин 24ш зэрэг үндсэн тоног төхөөрөмжүүдийг ашиглахаар ТЭЗҮ-д тусгажээ.

7. Олборлолтын явцад техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлуудыг MNS5914:2008, MNS5915:2008, MNS5916:2008, MNS5817:2008, MNS5818:2008 зэрэг Монгол улсын стандарт зааварчилгааны дагуу гүйцэтгэж, уулын ажлын үр дүнд үүссэн ухашийг тойруулан хамгаалалтын далан байгуулж зам талбай, овоолгын сууриар эвдрэлд орсон талбайг нөхөн дүүргэж тухайн бүсийн уур амьсгалын нөхцөл байдалд тохирсон мод, бутлаг ургамлаар биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлуудыг хийж гүйцэтгэхээр зардлыг төсөлд тусгасан байна.

8. Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлт ба хаалтын зардалд нийт ашиглалтын 27 жилийн хугацаанд 840 сая.төг үүнээс байгаль орчин хамгаалах зардалд 540 сая.төг зарцуулахаар тооцсон байна.

9. Уурхайн анхны хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 9.72 тэрбум.төг ба 1 м³ бутармаг гантигийг 100000 төгрөгөөр, 1м³ цуллаг гантигийг 500000 борлуулахаар тооцон төслийн 27 жилийн хугацаанд 2019.89 тэрбум төгрөгийн борлуулалтын орлого олж, 1604.79 тэрбум төгрөгийн зардал гарган, 316.96 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашиг олж, хөрөнгө оруулалтаа ашиглалтын 1.9 жилийн хугацаанд нөхөхөөр тооцжээ.

10. Төслийн нийт ашиглалтын хугацаанд нийт 319.96 тэрбум төгрөгний үйл ажиллагааны мөнгөн урсгал бий болох бөгөөд 10%-ийн хорогдуулалтын норм тооцсон өнөөгийн цэвэр үнэ цэнэ 151.7 тэрбум төгрөг, хөрөнгө оруулалтын өгөөжийн дотоод норм 87.9 % гарсан нь төсөл эдийн засгийн хувьд үр ашигтайгаар хэрэгжих боломжтой гэж үзжээ.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

11. Уг төслийг хэрэгжүүлснээр нийт 368 хүний ажлын байр бий болох бөгөөд нэг ажилчны сарын дундаж цалин 1507.77 мянган төгрөг болж байгаа нь өнөөгийн байдалд боломжийн үзүүлэлт гэж үзэж байна.

12. Техник, эдийн засгийн үндэслэл нь уншихад ойлгомжтой, цэгц дараалал сайтай, мэргэжлийн түвшинд чанартай сайн боловсруулсан, уурхайг эхлэн байгуулж үйлдвэрлэл явуулах бүхий л шат дамжлага буюу үйл ажиллагааг хамарсан, уулын ажлын төлөвлөгөө боловсруулах зэрэгт туслах үндсэн баримт бичиг болжээ.

13. Засгийн газрын 379-р тогтоолоор батлагдсан “Тусгай зориулалтын авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам” – г тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч компани нь мөрдөж ажиллахыг анхааруулж байна.

14. Энэхүү техник, эдийн засгийн үндэслэл нь ЭБЭХ-ийн сайдын 2012 оны 04 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 074-р тушаалаар баталсан “Ашигт малтмалын баялгийн урьдчилсан үнэлгээ, ашигт малтмалын ордын нөөцийг ашиглах боломжийн урьдчилсан үнэлгээ, уул уурхайн төслийн техник, эдийн засгийн үндэслэлд тавигдах үндсэн шаардлагууд ба техник, эдийн засгийн үндэслэл хүлээн авах журам”-ын дагуу гүйцэтгэгдсэн байна гэж үзлээ.

15. Цаашид бүтээгдэхүүний нэр төрлийн олшруулах, эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үйлдвэр барих тал дээр судалгаа хийж технологигоо нэвтрүүлэхийг “Үнэн Бэх” ХХК-нд зөвлөмж болгох.

16. Техник-эдийн засгийн үндэслэлд тусгагдсан техник, технологийн сонголт, уулын ажлын төлөвлөлт, цахилгаан болон усан хангамж, дэд бүтэц, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлт, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, төслийн эдийн засгийн үнэлгээг боловсруулсан Уул уурхайн зураг төслийн “Аргай-Оч” ХХК хариуцах, түүний үнэн бодит байдал, чанарт гаргасан дүгнэлтийг шинжээч Монгол улсын зөвлөх инженер Б. Оюунчимэг хариуцах.

17. Техник-эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан уурхайн хүчин чадал, техник тоног төхөөрөмж, технологи, эдийн засгийн тооцоог өөрчлөх тохиолдолд уг техник-эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэж, ЭБМЗ-ийн салбар хуралдаанаар хэлэлцүүлж байх нь зүйтэй.

18. Захиалагч компани Техник-эдийн засгийн үндэслэлийг хүлээн авах тухай Геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн Төрийн захиргааны байгууллагын шийдвэр гарснаас хойш 5 хоногт багтаан Техник-эдийн засгийн үндэслэлийг Эрдэс баялгийн мэдээллийн технологийн төвд холбогдох шаардлагад нийцүүлэн хүлээлгэн өгөх үүрэгтэй. Энэ үүргээ хэрэгжүүлээгүй тохиолдолд Геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн Төрийн захиргааны байгууллагын дарга гаргасан шийдвэрээ түдгэлзүүлэх, цуцлах эрхтэйг анхааруулах нь зүйтэй.

Техник-эдийн засгийн үндэслэлд хийсэн шинжээчийн дүгнэлт, зөвлөлийн гишүүдийн саналыг үндэслэн Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн Салбар хуралдаанаас Ашигт малтмал, газрын тосны газрын даргад Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.4, 48 дугаар зүйлийн 48.4, Газрын хэвлийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2 дахь хэсгүүд болон энэ дүгнэлт, холбогдох хуулийн заалтуудыг тус тус үндэслэн “Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

MV-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй гантигийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн техник-эдийн засгийн үндэслэлийн тодотгол"-ыг хүлээн авах шийдвэр гаргахыг уламжлахаар шийдвэрлэв.

ТАНИЛЦСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Б. МӨНХТӨР

ХУРАЛДААНЫГ УДИРДСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Б. ДЭЛГЭРЖАРГАЛ

БОЛОВСРУУЛСАН:

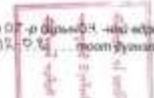
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР ЗӨВЛӨЛИЙН
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

Э. БОЛД-ЭРДЭНЭ

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ, ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ЗБМАЗ-ийн 2019 оны 07-р сарын 04-ний өдрийн хуралданы
1/13 - 17-р тал

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын нутагт орших ИМ-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй
“Цагаан тос” нэртэй сангай чулууны ордын үйлдвэрлэлийн нөөцийн нэгдсэн хувиар

Хуралтан АИТ

№	Галтгааны нөөц				Хүрээний гадна үлдэгч нөөц		Уурхайн гүрээнд ашиглагдаж буй нөөц		Бонхорол			Хаждал			Үйлдвэрлэлийн нөөц		
	Боловсн дугаар	Галтгааны эзлэлүүд, мөн.м ³	Нэгт, т/м ³	Галтгааны нөөц, мөн.тн	Галтгааны эзлэлүүд, мөн.м ³	Галтгааны нөөц, мөн.тн	Галтгааны эзлэлүүд, мөн.м ³	Галтгааны нөөц, мөн.тн	%	мөн.м ³	%	мөн.м ³	Боловсн дугаар	Галтгааны эзлэлүүд, мөн.м ³	Галтгааны нөөц, мөн.тн		
1	B-I	1,874.57	2.80	5,248.79	-	-	1,874.57	5,248.79	3.0	81.30	9.1	170.59	B-I	1,765.34	4,842.94		
2	B-II	1,765.66	2.80	4,943.65	64.32	180.09	1,701.34	4,763.78	3.0	55.68	9.1	154.82	B-II	1,802.20	4,488.17		
3	B-III	2,987.83	2.80	7,189.82	284.51	796.84	2,703.32	6,393.29	3.0	74.73	9.1	207.78	B-III	2,150.27	6,020.75		
4	B-IV	1,672.56	2.80	4,683.16	369.50	475.73	1,502.66	4,207.43	3.0	48.18	9.1	136.74	B-IV	1,415.29	3,962.26		
5	B-V	906.10	2.80	2,677.09	182.78	511.78	773.33	2,165.31	3.0	25.31	9.1	70.37	B-V	729.28	2,039.34		
-	Нийт B	8,836.72	-	24,742.81	701.51	1,964.24	8,135.20	22,778.57	-	256.27	-	740.30	-	7,661.16	21,451.26		
6	C-I	4,898.34	2.80	13,691.75	4,399.82	12,319.78	498.42	1,361.97	3.0	15.92	9.1	44.26	B-I (C)	488.07	1,282.81		
7	C-II	4,369.52	2.80	12,234.88	4,054.14	11,351.38	315.39	883.06	3.0	10.32	9.1	28.70	B-II (C)	297.01	831.62		
8	C-III	4,760.21	2.80	13,328.59	4,780.21	13,329.59	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	Нийт C	14,016.07	-	39,245.00	13,214.27	36,999.05	801.80	2,245.05	-	26.24	-	72.96	-	785.08	2,114.23		
-	B+C нөөц	22,852.79	-	63,987.81	13,915.78	38,964.10	8,837.01	25,023.62	-	292.51	-	813.27	B нөөц	8,416.25	23,585.49		

Тайлбар: Энэхүү санхүүгийн гэр нь "Борлогын болон ашиглалтын чулууны ордын нөөцийн ажил" -аар / бүтцийн орлоо хэмээн байгаа тул үйлдвэрлэлийн нөөцийг төлөвөг хийхдээ Уул уурхайн сайдын 2019 оны 203 дугаар тушаалын зөвшөөрлөөр батлавсан "Ашигт малтмалын бэлтгэл ордын нөөцийн ажил" -т үндэстэн B зардалтайн нөөцийг үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглах ба ит уурхайн эзлэлүүдээс хамарч ашиглах байдлаар уурхайн гадна орлоо C зардалтайн нөөцийг мөн үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглахыг зөвшөөржээ. Ит уурхайн гадна B зардалтайн нөөцөөс 8735.20 мөн.м³, C зардалтайн нөөцийн хэмжээ нь 807.8 мөн.м³ боловч ийн C зардалтайн нөөцийн 5.7%-ийг төлжж байна. Ит уурхайн гадна B зардалтайн нөөцөөс 8735.20 мөн.м³, C зардалтайн нөөцөөс 807.80 мөн.м³ нөөц орлоо байгаа ба ит уурхайн гадна B зардалтайн нөөцөөс 101.51 мөн.м³, C зардалтайн нөөцөөс 13214.27 мөн.м³ нөөц ашиглагдаж буй үйлдвэр байна.

Нөөцийн тосгоор:
 "Аргай-Оч" ХХК-ийн ашигт малтмалын ..... / Д.Ариунболд /
 Хансанг АМТТ-ын УУТХ-ийн
 Металл бус ашигт малтмалын нөөцийн хэлтэс
 Бүртгэл хариуцсан мэргэжилтэн ..... / Д.Эрдэнэтуяага /

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

БАТЛАВ
ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГА

Ц.МӨНХБАТ

БАТЛАВ
“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ОРЛОГЧ
ЗАХИРАЛ

SHAI FANGPING

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ, УУРХАЙ АШИГЛАХ, ҮЙЛДВЭР БАЙГУУЛАХТАЙ
ХОЛБОГДСОН ДЭД БҮТЦИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ, АЖЛЫН БАЙР НЭМЭГДҮҮЛЭХ, ХАНДИВ,
ТУСЛАМЖ ӨГӨХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ**

2023 оны 06 дугаар сарын 23-ний өдөр №ДУЗДТГ/УУ2023-05/ Мандалговь хот

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1 дэх заалт, 9 дүгээр зүйлийн 9.1.10 дахь хэсэг, Засгийн газрын 2016 оны 179-р тогтоол, Төсвийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.4 дэх заалт, Дундговь аймгийн Хөгжлийн бодлого, стратеги төлөвлөгөө, аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрүүдийг үндэслэн нэг талаас Нутгийн захиргааны байгууллага Дундговь аймгийн Засаг даргын тамгын газрыг төлөөлж Дундговь аймгийн Засаг дарга Ц.Мөнхбат, ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай хамаарах Гурвансайхан сум, түүнийг төлөөлж Гурвансайхан сумын Засаг дарга Э.Адъяабаатар /цаашид А тал гэх/, нөгөө талаас “Үнэн бэх” ХХК РД: 6249264 /цаашид Б тал гэх/- ийг төлөөлж орлогч захирал SHAI FANGPING нар харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг 2023 оны 12 дугаар сарын 31-нийг хүртэл байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1 Энэхүү гэрээгээр талууд байгаль орчныг хамгаалах, Уурхай, төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотой дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, орон нутгийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх, уул уурхайн олборлолт, боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагааг тогтвортой, хэвийн явуулах чиглэлээр хамтран ажиллах, ажлын уялдаа холбоог сайжруулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.
- 1.2 Б тал нь аймаг, орон нутгийн байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх, орон нутгийн иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулах, ажлын байр нэмэгдүүлэх, орон нутгийн жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих, дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд бодитой хувь нэмэр оруулах төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд хамтран ажиллана.
- 1.3 Энэхүү гэрээ нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Ашигт малтмалын тухай, Газрын тухай, Газрын хэвлийн тухай, Татварын тухай хууль болон бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд явагдана.

ХОЁР. ХАМРАХ ХҮРЭЭ

- 2.1 Гэрээний хамрах хүрээг Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын Цагаантээг нэртэй гантигийн орд дээр MV-019041 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч “Үнэн бэх” ХХК-ийн уурхайн төсөл (цаашид “төсөл” гэх)-үүдийн үйл ажиллагааны хүрээнд орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээ гэж ойлгоно.
- 2.2 Хамтран ажиллах гэрээг хэрэгжүүлэхэд талууд дараах үндсэн чиглэлүүдийг баримтална. Үүнд:

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

- 2.2.1 Уурхай, төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотой дэд бүтцийг хөгжүүлэх,
  - 2.2.2 Байгаль орчныг хамгаалах,
  - 2.2.3 Ажлын байрыг нэмэгдүүлэх,
  - 2.2.4 Орон нутгийн жижиг дунд бизнесийн үйл ажиллагааг дэмжих,
  - 2.2.5 Соёлын өвийг хамгаалах,
  - 2.2.6 Боловсон хүчний бодлогыг дэмжих,
- 2.3 Нутгийн захиргааны байгууллага нь компанийн үйл ажиллагаанд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллана.
- 2.4 Талууд хамтран энэхүү гэрээний 2.2.1-2.2.3-т заасан асуудлаар олон нийтийн хэлэлцүүлэг явуулж болно.
- 2.5 Б тал нь тусгай мэргэжил шаардахгүй ажлын байрыг нэн тэргүүнд үйлдвэр, уурхай байрлаж буй сумын иргэдэд санал болгох, дараагийн шатанд зэргэлдээх сумдын иргэдийг ажлын байраар хангах замаар орон нутгийн иргэдийг авч ажиллуулахад анхаарч ажиллана.
- 2.6 Б тал нь төслийн үйл ажиллагааны нөлөөнд өртсөн орон нутгийн эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах үүднээс орон нутгийн бизнесийг дэмжих төлөвлөгөөг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх талаар хамтран ажиллана.

ГУРАВ. НУТГИЙН ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГЫН /А тал/ ЭРХ, ҮҮРЭГ

3.1. Ерөнхий зүйлс:

- 3.1.1 Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбоотой дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр хамтран ажиллана
- 3.1.2 Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн гаргасан хүсэлт, шаардлагыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн шийдвэрлэж, зохих хариуг өгөх
- 3.1.3 Компани үйл ажиллагаагаа хэвийн, тасралтгүй явуулахад орон нутгийн иргэн, хуулийн этгээдийн зүгээс хууль бусаар саад учруулсан тохиолдолд уг асуудлыг зохих журмын дагуу Засаг дарга, ИТХ-д тавьж шийдвэрлүүлэх;
- 3.1.4 Гэрээний хэрэгжилтэд холбогдох төрийн байгууллагууд хяналт тавьж ажиллана
- 3.1.5 Аймаг, сумын хөгжилд оруулсан хөрөнгийн зарцуулалтыг жил бүр тооцож, ил тод мэдээлнэ.
- 3.1.6 Орон нутгийн иргэдийн үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээг аж ахуйн нэгж, байгууллагад сурталчилна.

3.1 Дэд бүтцийг хөгжүүлэх чиглэлээр.

- 3.1.1 Уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбогдсон дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй хамтран ажиллана
- 3.1.2 Уурхайн орчны аюулгүй байдлыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлсэн эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.

3.2 Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр.

- 3.2.1 Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний (БОМТ) хэрэгжилтэд хяналт тавих, хэрэгжилтийн хуваарь үнэлж, ажлын хэсгийн дүгнэлтийг үндэслэн дараа жилийн үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэх эсэхийг шийдвэрлэх
- 3.2.2 Б талаас орон нутагт зохион байгуулж байгаа байгаль орчны чиглэлийн танилцуулга, сургалт, өдөрлөгт иргэд, олон нийтийг идэвхтэй оролцуулна.

**“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

3.3 Хөдөлмөр эрхлэлт, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, ажиллах хүчнийг сургах чиглэлээр.

- 3.3.1 Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн зарласан ажлын байрны талаарх мэдээллийг иргэдэд нээлттэй хэлбэрээр хүргэх;
- 3.3.2 Бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахтай холбогдсон мэдээллийг иргэдэд хүргэн ил тод, нээлттэй хэлбэрээр зохион байгуулах;
- 3.3.3 Гэрээний хүрээнд хэрэгжүүлсэн болон хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байгаа төсөл, арга хэмжээний талаар орон нутгийн иргэдэд тогтмол буюу сар бүр мэдээлэл өгч, саналыг нь авах;

3.4 Мэдээлэх/ Санал авах/ Хэлэлцүүлэх чиглэлээр.

- 3.4.1 Иргэдэд төслийн хэрэгжилтийн талаар мэдээлэх;
- 3.4.2 Төслийн хэрэгжилтэд санал авах;
- 3.4.3 Гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, аймаг (сум, дүүрэг)-ийн ИТХ-аар баталсан төсөл, арга хэмжээнээс тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй хамтран хэрэгжүүлэх боломжтой төсөл, арга хэмжээг сонгож, түүнтэй зөвшилцсөний үндсэн дээр энэ тухай иргэдэд мэдээлэх;
- 3.4.4 Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдэй байгуулсан орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээний талаар иргэдэд мэдээлэх;

ДӨРӨВ. КОМПАНИЙН /Б тал/ ЭРХ, ҮҮРЭГ

4.1 Ерөнхий зүйлс.

- 4.1.1 Нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбоотой дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр хамтран ажиллана;
- 4.1.2 Гамшиг, осол, гал түймэр гарсан үед шаардлагатай туслалцаа үзүүлнэ.
- 4.1.3 Талууд гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тайланг дараа оны 2 дугаар сарын 1-ний дотор аймаг (нийслэл), сум (дүүрэг)-ын ИТХ-д хүргүүлнэ
- 4.1.4 Үнэн бэх ХХК нь 2020-2022 онуудад Ковид-19 цар тахлын улмаас үйл ажиллагаа явуулаагүй бөгөөд 2023 оноос олборлолтын шинэ технологи нэвтрүүлэхээр зорилготой туршилтын ажил явуулахаар бэлтгэл ажилаа хангаж байна. 2018-2019 онуудад олборлосон гантиг чулуу чанарын шаардлага хангахгүй байгаа тул ийнхүү технологийн туршилтын ажил хийхээр бэлтгэж байна. 2023 онд Аймаг суманд нийт 100.000.000 төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг дараах заалтуудын дагуу хэрэгжүүлнэ

4.2 Орон нутгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах, орон нутгийн санд дэмжлэг үзүүлэх чиглэлээр.

- 4.2.1 Энэхүү гэрээний хүчинтэй байх хугацаанд талууд тохиролцсон үндэс дээр Дундговь аймгийн орон нутаг хөгжлийн санд 20,000,000 /Хорин сая/ төгрөгийн дэмжлэг үзүүлэх; / журмын дагуу аймаг болон тухайн суманд хуваарилагдана/
- 4.2.2 Цагаантээгийн уурхайн бүтээгдэхүүн болох гантиг чулууг Дундговь аймгийн төрийн байгууллагуудад 50 хувийн хөнгөлөлттэй үнээр борлуулах, нийлүүлэх
- 4.2.3 Гурвансайхан сум, Гурвансайхан багийн нутаг дэвсгэрт Олон овоот нэртэй газар /хуучин Гурвансайхан багийн төв/ мал угаалгын ванныг 15.000.000 төгрөгөөр барих

4.3 Дэд бүтцийг хөгжүүлэх чиглэлээр.

- 4.3.1 Уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбогдсон дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажиллана;

4.3.2 Уул уурхайн бүтээгдэхүүн тээвэрлэх авто тээврийн замын маршрутыг аймгийн “Ашигт малтмал тээвэрлэлтийн нэгдсэн маршрут”-тай уялдуулан аймгийн Засаг даргаар батлуулж, маршрутын дагуу, замын ашиглалт, засварыг хариуцан тээвэрлэлт хийнэ.

4.4 Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр.

- 4.4.1 Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын баталсан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулж, төлөвлөгөөний дагуу ажиллаж, аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан БОМТ-нд хянаж, дүгнэх ажлын хэсэгт жил бүрийн 11 сарын 01-ний дотор тайлангаа ирүүлж дүгнэлтийг гаргуулах;
- 4.4.2 Гурвансайхан сумын нутагт ухаж орхисон 4 га талбайд нөхөн сэргээлтийг 10.000.000 төгрөгөөр хийж гүйцэтгэнэ. /2020-2024 оны Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд/
- 4.4.3 Цагаантээгийн уурхайтай ойр байрлалтай 1 булгийн эх хашина. Төсөвт өртөг 2.000.000 төгрөг,
- 4.4.4 Өвлийн улиралд 1 удаа ангийн Биотехникийн арга хэмжээ авна. Төсөвт өртөг 3.000.000 төгрөг,

4.5 Хөдөлмөр эрхлэлт, ажлын байр нэмэгдүүлэх, ажиллах хүчнийг сургах чиглэлээр.

- 4.5.1 Нийт ажлын байрны 3-аас доошгүй хувьд тухайн орон нутгийн иргэдийг зохих түвшний сургалтад хамруулсны үндсэн дээр ажиллуулах;
- 4.5.2 ОН-ийн иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих талаар ОН-ийн хөдөлмөрийн байгууллагатай хамтарч ажиллан, шаардлагатай ажлын байр болон түүнд тавих шаардлагыг ил тод, нээлттэй хэлбэрээр нийтэд зарлах;
- 4.5.3 Хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний хүрээнд шаардлагатай ажлын байрны сургалтын хөтөлбөр боловсруулж, тухайн ОН-ийн иргэдийг хамруулах ажлыг зохион байгуулах;
- 4.5.4 Бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах, ажиллах хүч сонгохдоо тухайн орон нутгийн хуулийн этгээдэд тэргүүн ээлжинд давуу эрх олгох (тухайн нутагт бүртгэлтэй татвар төлөгч иргэн,) өөр орон нутгаас ажилтан, мэргэжилтэн урт хугацаагаар авч ажиллуулах тохиолдолд холбогдох хуулийн дагуу тухайн ажилтныг Засаг даргын Тамгын газарт бүртгүүлэх;
- 4.5.5 БНХАУ-ын “Шилийн гол ажил мэргэжлийн дээд сургууль”-д малын эмч, морин спортын тамирчин, дасгалжуулагч, хятад хэлний орчуулагч, уламжлалт анагаах ухааны эмч гэсэн 4 чиглэлээс сонгож бүрэн дунд боловсрол эзэмшсэн 5 хүүхдийн сургалтын төлбөрийг хариуцна. Үүнд: Дундговь аймгаас 3, Гурвансайхан сумаас 2 хүүхэд байна. Төсөвт өртөг 50.000.000 төгрөг,
- 4.6 Орон нутгийн жижиг дунд бизнесийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах чиглэлээр.**
- 4.6.1 Орон нутгийн аж ахуйн нэгжийн санал болгосон бараа нь компанийн “Бараа, материал худалдан авах шалгуур үзүүлэлтүүд” болон үйлдвэрлэлийн хэрэгцээ, зориулалт, шаардлага, чанарын үзүүлэлтийг хангаж байгаа тохиолдолд дэмжиж ажиллана.

4.6.2 Нутгийн иргэд, аж ахуйн нэгжийн үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүн хүнсний аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн стандартын шаардлага хангасан тохиолдолд эхний ээлжинд худалдан авах бодлого баримтлах, компанид шаардлагатай бараа, материал нийлүүлэх жижиг дунд үйлдвэрийн төсөл, хөтөлбөрийг дэмжиж ажиллана.

4.6.3 Гамшиг, осол, гал түймэр гарсан үед сайн дурын үндсэн дээр тухайн сум, орон нутагт техник, тоног төхөөрөмж, ажиллах хүчний болон шаардлагатай бусад зүйлд туслалцаа дэмжлэгийг үзүүлнэ.

4.7 Мэдээлэх/ Санал авах/ Хэлэлцүүлэх чиглэлээр.

4.7.1 Хэрэгжүүлж байгаа төсөл, арга хэмжээ болон үйл ажиллагааныхаа талаар тухайн аймаг (сум, дүүрэг)-ийн иргэдэд тогтмол буюу сар бүр мэдээлэл өгч байх;

4.7.2 Тухайн орон нутгийн иргэдэд гэрээ байгуулсан талаар мэдээлэх бөгөөд гэрээ, түүнтэй холбогдсон баримт бичгийг талуудын цахим хуудсанд ажлын 3 хоногийн дотор байршуулна.

ТАВ. ГЭРЭЭНИЙ ХЯНАЛТ

5.1 Гэрээний хэрэгжилт болон холбогдох хууль тогтоомжийг хэрхэн биелүүлж байгаа талаар Аймаг, сумдын Засаг дарга, холбогдох төрийн байгууллагууд болох (АЗДТГ, БОАЖГ, ГХБХБГ, ХХҮГ, Татварын газар, Цагдаагийн газар, Авто тээврийн газар) гэх мэт байгууллагууд болон нутгийн иргэдээр дамжуулан хяналт тавина.

5.2 Гэрээний хэрэгжилтийг аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан Засаг даргын орлогчоор ахлуулсан аймгийн ОУИТБС-ын дэд зөвлөл, тухайн сумын Засаг дарга, иргэний төлөөлөл гэсэн баг бүрэлдэхүүн гэрээний дагуу хянаж, дүгнэнэ.

ЗУРГАА. ГЭРЭЭНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ

6.1 Талууд гэрээний тухайн жилийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг дараа оны 2 дугаар улиралд багтаан дүгнэнэ.

ДОЛОО. ГЭРЭЭНИЙ ХАРИУЦЛАГА

7.1 Талууд үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийг удирдлага болгоно.

7.2 Энэхүү гэрээг биелүүлэхэд талууд санаачлага гаргаж ажиллана.

7.3 Гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргээ гуравдагч этгээдэд шилжүүлэхийг хориглоно.

7.4 Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ. Энэхүү гэрээ нь компанийг хуулиар хүлээсэн бусад үүргээс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

7.5 Б тал гэрээ байгуулсан эсэх талаарх мэдээллийг геологи, уул уурхайн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад тогтоосон хугацаанд хүргүүлнэ.

НАЙМ. МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

8.1 Гэрээг тайлбарлах болон гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой маргаан, зөрчлийг тухай бүр, эв зүйгээр шийдвэрлэхийг эрхэмлэнэ.

8.2 Хэрэв маргаантай асуудлаар талууд тохиролцоонд хүрээгүй тохиолдолд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ЕС. БУСАД

9.1 Талууд гэрээнд гарын үсэг зурж баталгаажуулсан өдрөөс гэрээ хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ,
ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

- 9.2 Давтагдашгүй хүчин зүйлсийн улмаас гэрээг хугацаанаас өмнө дуусгавар болгож болно. Энэ тухайгаа нэг сарын өмнө нөгөө талд бичгээр мэдэгдэнэ.
- 9.3 Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр гэрээнд зөвхөн бичгээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.
- 9.4 Хэрэв гэрээнд ямар нэгэн өөрчлөлт оруулах шаардлага гарвал нөгөө талдаа 30 хоногийн өмнө харилцан бичгээр мэдэгдэнэ. Оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийг гэрээнд хавсаргаснаар нэмэлт, өөрчлөлт нь энэхүү гэрээний нэгэн адил хүчинтэй байх бөгөөд гэрээний салшгүй хэсэг болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-ИЙН
ГЕОЛОГИЧ

...../М.АРИУНБОЛД/

Утас: 77010992
Хаяг: Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг,
17-р хороо, Империл хаус, 91-Г-1 тоот

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
ЗДТГ-ын ХБТХОХ-ын МЭРГЭЖИЛТЭН
...../М.ГАНЧИМЭГ/
Утас: 70592895
Дундговь аймаг, Нутгийн захиргааны
ордон
Аймгийн Засаг даргын тамгын газар

“ҮНЭН БЭХ” ХХК-НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН, ГУРВАНСАЙХАН СУМ, ГУРВАНСАЙХАН БАГ, ЦАГААНТЭЭГ 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Үндэсний статистикийн хорооны даргын 2019 оны А/134 дугаар тушвалаар зөвшөөрснөөр, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 09 сарын 19-ны өдрийн А/527 дугаар тушвалаар батлав.

3-Б01-1.3

УУЛ УУРХАЙН ТҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ УЛМААС ЭВДЭРСЭН ГАЗРЫН НӨХӨН СЭРГЭЭЛИЙН 2023 ОНЫ ХӨЛИЙН МЭДЭЭ

1. АЖ АХУЙН НӨГЖ, БАЙГУУЛАГЫН ХАЛГИЙН ХЭСЭГ

Регистрийн дугаар	6249294			
Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр	Үнэнбэх ХХК	Нэр	Код	
Аймаг, нийслэл	Увс			
Сум, дүүрг	Хан-Уул			

2. ЕРӨНХӨЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	NU-019041			
Тусгай зөвшөөрлийн тасгийг, га		79.33		
Ашиглалт эзэлсэн өд, сар, өдөр	2018			
Ашигт нийлэмжийн төрөл		Ганц		
Ашиглалтын төрөл		Ил уурхай		

1. Ашигт нийлэмжийн ашиглалтын үйл ажиллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгж, байгууллага дараа оны 1 дугаар сарын 15-ны дотор сүм, дүүргийн Засаг даргын талын газарт мөхтөөр оруула.

2. Сүм, дүүргийн Засаг даргын талын газар нь мэдээг хэргэд, нэгтгээд 2 дугаар сарын 01-ний дотор аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн газарт цэвэр хялбаржар оруула.

2. Аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн газар нь мэдээг хэргэд, нэгтгээд 2 дугаар сарын 15-ны дотор байгаль орчны мэдээллийн тээд цэвэр хялбаржар оруула.

3. Байгаль орчны мэдээллийн тээд нь мэдээг хэргэд 2 дугаар сарын 25-ны дотор байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны тээ байгууллагын нийслэл сэрэгэлтийн асуудал хариуцсан нэгжид цэвэр хялбаржар оруула.

5. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны тээ байгууллагын нийслэл сэрэгэлтийн асуудал хариуцсан нэгж нь мэдээг хэргэд, нэгтгээд 3 дугаар сарын 10-ны дотор статистик хариуцсан нэгжид цэвэр болон мөхтөөр оруула.

6. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны тээ байгууллагын статистик хариуцсан нэгж нь мэдээг хэргэд, 3 дугаар сарын 30-ны дотор Үндэсний статистикийн хороонд цэвэр болон мөхтөөр оруула.

3. УУЛ УУРХАЙН АШИГЛАЛТ

Түүхийг	МД	Хэмжээ нэгж	Нийт	Тайланд онд (ашиглалт хийсэн)	
				1	2
A	B	B	1	2	
Огнолголтод өртсөн нийт талбай	1	-	x	x	
Ашигласан талбай	2	га	12.02	12.02	
Хөгдөл чөлүүгийн өвөөс	3	мил.м ²			
	4	га			
Хөрсний өвөөс	5	мил.м ²			
	6	га	4.9	4.9	
Уул уурхайн ашиглалт дэд бүтцийн нөлөөнд өвдөрсөн газар	7	мил.м ²	296.6	296.6	
Бусад	8	га	0.02	0.02	

4. УУЛ УУРХАЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛИЙН

Түүхийг	МД	Хэмжээ нэгж	Нийт	Төхөөрөлд		Бэлтгэлийн
				2	3	
A	B	B	1	2	3	
Байгаль орчны нөөцлөл байрлын үндэсэнд өвөсөн нийслэл сэрэгэлт хийн нийт талбайн өвөөс	10	га	4	4	0	
Тайланд онд нийслэл сэрэгэлт хийлээр талбайн өвөөс	11	мил.м ²			x	
	12	га	4	4	0	
	13	мил.м ²			x	
Нийслэл сэрэгэлт нийт хийсэн талбай, өөр 14 з өөр 16, өөр 17 өөр 17	14	га	4	4		
	15	мил.м ²			x	
Тайланд онд нийслэл сэрэгэлт хийсэн талбай	16	га	4	4		
	17	мил.м ²			x	
Нийслэл сэрэгэлт хийлөд хариуцсан нийт өвдөл, өөр 18 өөр 19	18	мил.м ²	0000			
	19	мил.м ²	0000			
Байрдуулсан нийслэл сэрэгэлтийн баталгааны нийт өвөсөн өвөөс, өөр 20 өөр 21	20	мил.м ²	0000	x	x	
Тайланд онд байрдуулсан нийслэл сэрэгэлтийн баталгааны өвөсөн өвөөс	21	мил.м ²	0000	x	x	
Байгаль хамгаалонд хариуцсан нийт өвдөл, өөр 22 з өөр 23	22	мил.м ²	11000	x	x	
Тайланд онд байгаль хамгаалонд хариуцсан өвөсөн	23	мил.м ²	11000	x	x	

ТАМГА

Зөвлөх/Зөв
Нийслэл Бүрэл

20... оны... сарын... нөдөр